

**ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI**  
**FAKULTA PEDAGOGICKÁ**  
KATEDRA HISTORIE

**OPERACE OUT DISTANCE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**Kamila Šimková**

*Specializace v pedagogice, obor Historie se zaměřením na vzdělávání*

Vedoucí práce: PhDr. Miroslav Breitfelder, Ph.D.

**Plzeň 2022**

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury a zdrojů informací.

Plzeň, 27. dubna 2022

.....

vlastnoruční podpis

Touto cestou bych ráda poděkovala panu PhDr. Miroslavu Breitfelderovi, Ph.D. za odborné vedení mé bakalářské práce a za poskytnutí cenných rad.

## **Abstrakt**

Bakalářská práce se zabývá odbojovou činností parašutistické skupiny Out Distance. Tuto operaci připravilo Ministerstvo národní obrany československé exilové vlády v Londýně. Skupina Out Distance byla vysazena do protektorátu na konci března 1942 ve složení: velitel npor. Adolf Opálka, rt. Karel Čurda a des. asp. Ivan Kolařík. Hlavním úkolem skupiny byla destrukce výroby plynárny v pražské Michli, ale parašutisté se dále podíleli i na další ilegální činnosti. Npor. Adolf Opálka se stal velitelem všech parašutistů v Praze a byl zapojen také do atentátu na Reinharda Heydricha. Karel Čurda byl po atentátu v bezvýchodné situaci, kterou vyřešil tím, že se přihlásil na gestapu. Cílem práce je podrobně zmapovat působení skupiny Out Distance v Protektorátu Čechy a Morava a vytvořit podrobný přehled konfidentské činnosti Karla Čurdy. Práce je sestavena především z archivních zdrojů, odborné literatury, periodik a dobových tiskovin. S pomocí těchto zdrojů jsou vyprávěny příběhy třech parašutistů, kteří přišli do protektorátu jako skupina Out Distance.

## **Abstract**

Bachelor thesis deals with the resistance activities of the parachute group Out Distance. This operation was prepared by the Ministry of National Defense of the Czechoslovak government in exile in London. The group Out Distance was deployed to the protectorate at the end of March 1942 in the composition: commander npor. Adolf Opálka, rt. Karel Čurda, des. asp. Ivan Kolařík. The main task of the group was the destruction of the gas plant production in Michle in Prague, but paratroopers also participated in other illegal activities. Npor. Adolf Opálka became the commander of all paratroopers in Prague and he was also involved in the assassination of Reinhard Heydrich. After the assassination, Karel Čurda was in a hopeless situation, which he solved by signing up for the Gestapo. The aim of this work is to map in detail the activities of the group Out Distance in Protectorate of Bohemia and Moravia and to create a detailed overview of the confident activities of Karel Čurda. The work is composed mainly of archival sources, professional literature, periodicals and periodicals from that time. With the help of these sources, the stories of three paratroopers who came to the protectorate as the group Out Distance are told.

## **Klíčová slova**

odboj, protektorát, parašutisté, Out Distance, Adolf Opálka, Karel Čurda, Ivan Kolařík

## **Key words**

resistance, protectorate, paratroopers, Out Distance, Adolf Opálka, Karel Čurda, Ivan Kolařík

# Obsah

Úvod .....	8
1. Protektorát Čechy a Morava .....	10
1.1 Protektorátní vláda .....	11
1.2 Důležitost českých zemí pro nacistické Německo .....	12
1.3 Reinhard Heydrich na scéně .....	13
2. Československý zahraniční odboj ve Velké Británii .....	16
2.1 Českoslovenští vojáci v zahraničních jednotkách .....	17
2.2 Zvláštní skupina D .....	19
2.3 Typologie výsadkových skupin v první výsadkové vlně .....	20
3. Plánování a příprava operace Out Distance .....	23
3.1 Cíl operace .....	23
3.2 Členové výsadku .....	26
3.2.1 Adolf Opálka .....	26
3.2.2 Karel Čurda .....	28
3.2.3 Ivan Kolařík .....	29
3.3 Výcvik a vybavení .....	30
4. Výsadek .....	36
5. Tři cesty protektorátem .....	39
5.1 Ivan Kolařík .....	39
5.2 Karel Čurda .....	41
5.3 Adolf Opálka .....	43
6. Působení skupiny Out Distance na území protektorátu .....	46
6.1 Operace Canonbury .....	46
6.2 Jaro výsadků .....	48
6.3 Akce Křivoklát .....	53
6.4. Ticho před bouří .....	54
7. Atentát na Reinharda Heydricha .....	58
7.1 Role Adolfa Opálky v atentátu na Heydricha .....	62
8. Heydrichiáda .....	65
8.1 Úkryt v pravoslavném chrámu sv. Cyrila a Metoděje .....	67
8.2 Udání Karla Čurdy .....	70

8.3 Poslední boj .....	73
9. Karl Jerhot, konfident gestapa .....	79
9.1 Konfidenti z výsadku Intransitive .....	80
9.2 Zánik skupiny Antimony .....	82
9.3 Případy Františka Pospíšila a Josefa Šandery .....	85
9.4 Nový život Karla Čurdy .....	87
10. Mimořádný lidový soud .....	92
11. Epilog .....	96
Závěr .....	98
Resumé .....	101
Seznam pramenů a literatury .....	102
Seznam příloh .....	106
Přílohy .....	107

## Úvod

V roce 1940 přišlo Ministerstvo národní obrany československé exilové vlády v Londýně s rozhodnutím, že se do území okupovaných hitlerovským Německem budou vysazovat vycvičení vojáci, parašutisté pro zvláštní operace. Jedním z těchto výsadků byla operace Out Distance. Tento výsadek tvořili tři členové, velitel npor. Adolf Opálka, rt. Karel Čurda a des. asp. Ivan Kolařík. Jejich hlavním úkolem bylo provést destrukci výroby plynárny v pražské Michli, ale do budoucna se plánovalo, že skupina Out Distance se bude podílet i na dalších ilegálních aktivitách, které Londýn chystal ve spolupráci s domácími odbojáři. Cesty třech parašutistů z výsadku Out Distance byly ovšem rozdílné, a tak se do československých dějin zapsaly tři rozdílné příběhy, které přesto mají něco společného. Právě osudům těchto parašutistů a jejich působení v Protektorátu Čechy a Morava se bude věnovat tato bakalářská práce.

Důvodů, proč jsem si zvolila toto téma pro svou bakalářskou práci, je několik. Operace Out Distance je jedním z výsadků, který dlouhá léta stojí ve stínu úspěšnějších operací Anthropoid a Silver A, a to i navzdory tomu, že se v jeho řadách nacházel npor. Adolf Opálka, jedna z největších osobností celé heydrichiády. Právě osudy Adolfa Opálky a taktéž Ivana Kolaříka byly jedny z podnětů pro sepsání této práce. V rámci řady publikací, které se věnují operaci Anthropoid, byly příběhy těchto výsadkářů zpracovány v základních přehledech, ale doposud nebyly plně probádané a uceleně zpracované. Problematice druhého odboje se věnují již řadu let a sepsání této práce je příležitost zúročit své dlouholeté bádání. S Karlem Čurdou mne pojí regionální pouto, jelikož oba pocházíme ze stejného kraje. Řadu let jsem si kladla otázku, co přesně se s ním po heydrichiádě stalo, což mne přivedlo k výzkumu jeho konfidentské činnosti. Na toto téma byla již v minulosti sepsána dokumentární povídka v knize *Čurda z Hlíny: Tři dokumentární povídky z Protektorátu* od Miloše Doležala, v níž se ovšem autor zaměřil především na osobní život Karla Čurdy a jeho činnost pro protiparašutistický referát pražského gestapa zmapoval pouze v základních faktech. Tato bakalářská práce naopak bude stavět do popředí Čurdovo konfidentství, jež do detailů zmapuje a podrobně bude zpracován také proces Mimořádného lidového soudu v Praze, který byl veden po konci druhé světové války s Karlem Čurdou a Viliamem Gerikem, dalším parašutistou z řad konfidentů.

Záměrem této bakalářské práce bude sepsat ucelenou monografii operace Out Distance, která bude zobrazovat odbojovou činnost tohoto výsadku, včetně biografií jeho členů. V rámci toho bude zpracována historie pražské plynárny v Michli, na jejímž základě bude doložena důležitost hlavního úkolu operace Out Distance v boji proti nacistickým okupačním silám. Dále



bude zmapována další odbojová činnost tohoto výsadku, včetně role npor. Adolfa Opálky v atentátu na Reinharda Heydricha. Dalším cílem této práce bude výzkum konfidentské činnosti Karla Čurdy, kterou konal ve službách protiparašutistického referátu pražského gestapa. Osudy dalších konfidentů, s nimiž se Karel Čurda stýkal nebo s nimi spolupracoval, budou zmapovány pouze v základních faktech, protože nejsou hlavním tématem této bakalářské práce. V problematice procesu Mimořádného lidového soudu vedeného s Karlem Čurdou a Viliamem Gerikem bude pozornost zaměřena především na případ Karla Čurdy, jelikož vyšetřování Viliama Gerika není hlavním tématem této práce.

Při psaní práce budu čerpat z několika archivních pramenů. Především využiji ke zpracování svého tématu materiály, jež jsou uloženy ve Vojenském historickém archivu. Tyto archiválie se týkají především vojenského působení členů skupiny Out Distance v armádních jednotkách, dále jejich výcviku pro zvláštní operace a vlastní přípravy sabotážní činnosti celého desantu. Dále je zde uloženo několik výpovědí jejich blízkých spolupracovníků v protektorátu. Stěžejní pro mou práci budou také spisy Mimořádných lidových soudů, které jsou uloženy ve Státním oblastním archivu v Praze. V těchto spisech se nacházejí veškeré poválečné výsledky Karla Čurdy a výpovědi svědků jeho konfidentské činnosti. Dále využiji archiválie, jež jsou uloženy ve fondech Archivu bezpečnostních složek v Praze. S jejich pomocí bude zpracována především historie michelské plynárny a její začlenění do ekonomiky Protektorátu Čechy a Morava. Čerpat budu také z regionálních zdrojů. Při svém psaní využiji znalost regionálních informací a archivních zdrojů ze Státního okresního archivu v Jindřichově Hradci. Přínosem pro mou práci budou vzpomínky spolupracovníků parašutistů, kteří přežili válku, a dobové tiskoviny ze soukromého vlastnictví.

# 1. Protektorát Čechy a Morava

Cesta k vytvoření protektorátu se začala psát již v září roku 1938 na konferenci v Mnichově, kde se sešli zástupci Německa, Itálie, Francie a Velké Británie. Adolf Hitler vyhrožoval válkou, pokud nebude československé pohraničí postoupeno Německu. Francie a Velká Británie si nepřály další válečný konflikt, proto za předpokladu udržení míru v Evropě došlo 30. září 1938 k podpisu dohody, v níž bylo ustanoveno, že Československo se musí vzdát svého pohraničí ve prospěch Německa nejpozději do 10. října 1938. Adolfu Hitlerovi se tehdy konečně podařilo narušit demokraticky stabilní Československo, což považoval za jeden z důležitých kroků k ovládnutí celé Evropy.<sup>1</sup> Československo zahájilo mobilizaci armády již 23. září ve večerních hodinách. Ozbrojené síly Československa tehdy tvořily čtyři armády se 42 divizemi. Celkem se jednalo o milion a čtvrt vojáků. Zpráva o výsledku mnichovského jednání uštědřila Československu tvrdý zásah. Nyní se ocitlo samo bez spojenců tváří v tvář nacistickému Německu.<sup>2</sup> Prezident Edvard Beneš vyhodnotil situaci za bezvýchodnou, proto na mnichovské požadavky přistoupil. O několik dní později oznámil ve svém rozhlasovém projevu abdikaci a o měsíc později odlétá do exilu.<sup>3</sup> Novým prezidentem se následně stává JUDr. Emil Hácha.

Mnichovská dohoda zaručovala Československu celistvost zbylého území. Adolf Hitler však připravoval jeho postupnou likvidaci. K dalšímu zásahu do Československa mu posloužila provokace německé menšiny, ale především také Slovensko, které toužilo po samostatnosti. Hitler si uvědomoval, že pokud by Slovensko vyhlásilo samostatnost, Československá republika by prakticky přestala existovat, čímž by byly zneplatněny mnichovské závazky.<sup>4</sup>

V březnu 1939 byl v Bratislavě vysloven požadavek úplného odtržení Slovenska. Pražská vláda se nakonec rozhodla slovenské nacionální snahy potlačit vojensky, proto čs. jednotky převzaly 10. března 1939 v ranních hodinách moc nad slovenským územím. Prezident Hácha odvolal slovenského premiéra Jozefa Tisa z funkce a vláda byla zbavena svých pravomocí. Nyní se do celé záležitosti aktivně vložilo Německo. Adolf Hitler pozval Jozefa Tisa do Berlína a předložil mu své požadavky, na jejichž základě slovenský sněm dne 14. března 1939 přijal zákon o samostatnosti. Hitlerova pozornost se tedy mohla plně zaměřovat na podmanění zbytku českého území.

---

<sup>1</sup> *Protektorát 1939-1945: okupace, odboj, denní život*. Vydání druhé, upravené. Brno: Extra Publishing, 2018. Živá historie (Extra Publishing). ISBN 978-80-7525-153-4. s. 12.

<sup>2</sup> Tamtéž, s. 11.

<sup>3</sup> Tamtéž, s. 12.

<sup>4</sup> Tamtéž, s. 15.

Záminkou pro vyvolání konfliktu se staly uměle vyvolané nepokoje německé menšiny, které souvisely s oslavami *Heldegedenktag* (Pamětní den hrdinů).<sup>5</sup> Tyto nepokoje měly poukázat na nemožnost soužití Němců a Čechů. Odpoledne 14. března 1939 odjíždí prezident Hácha v doprovodu ministra zahraničí Františka Chvalkovského do Berlína. Oba doufají, že nějakým způsobem vyjednají pro české země určitou samostatnost. O vyjednávání se však mohlo českým politikům jen zdát. Ihned po jejich přijetí je Adolf Hitler informoval o okupaci českých zemích a když se Hermann Göring, velitel Luftwaffe, zmínil o bombardování Prahy, dostal prezident Hácha srdeční záchvat. První pomoc mu byla poskytnuta okamžitě, jelikož Hitler nechtěl riskovat, že jeho plány zhatí obvinění z vraždy českého prezidenta. Hácha nakonec podepsal prohlášení, kterým české země připadly do rukou Adolfa Hitlera.<sup>6</sup> Operace Březnový vítr, jak zněl krycí název pro okupaci Čech, se nyní mohla rozběhnout na plné obrátky. Po celém českém území se začala šířit Vyhláška o obsazení Čech a Moravy, jež sdělovala následující: „*Počínajíc dnem 15. března 1939 od 6. hodiny ranní obsadí říšskoněmecké vojsko všemi směry celé naše území. Neseťká-li se nikde s odporem, bude obsazení pouze přechodné, setká-li se s odporem, mělo by to nedozírné následky.*“<sup>7</sup> Hlavním smyslem této Vyhlášky byla také výzva českému obyvatelstvu k zachování klidu a pořádku, což dokládají poslední slova tohoto dokumentu: „*Jen rozumnou rozvahou, klidem a pořádkem můžeme překonati nynější těžké poměry.*“<sup>8</sup> V noci ze 14. na 15. března 1939 začaly jednoty SS a Wehrmachtu postupně obsazovat české území. Večer 15. března přijel do Prahy také Adolf Hitler a druhý den podepsal výnos o zřízení Protektorátu Čechy a Morava.<sup>9</sup>

## 1.1. Protektorátní vláda

Nově vzniklý protektorát byl sice součástí Velkoněmecké říše, ovšem zůstala mu jistá autonomie a samospráva. Ve funkci prezidenta setrval Emil Hácha a nadále fungovala také vláda. Vše ovšem podléhalo kontrole říšského protektora, který měl v protektorátu figurovat jako Hitlerův přímý zástupce. Za sídlo úřadu říšského protektora byl zvolen Černínský palác. Samotný úřad měl čtyři oddělení, jež kontrolovaly veškeré sféry protektorátního života.

---

<sup>5</sup> Tamtéž, s. 16.

<sup>6</sup> *Protektorát 1939-1945: okupace, odboj, denní život*. Vydání druhé, upravené. Brno: Extra Publishing, 2018. Živá historie (Extra Publishing). ISBN 978-80-7525-153-4. s. 16 a 17.

<sup>7</sup> Archiv autorky.

<sup>8</sup> Archiv autorky.

<sup>9</sup> *Protektorát 1939-1945: okupace, odboj, denní život*. Vydání druhé, upravené. Brno: Extra Publishing, 2018. Živá historie (Extra Publishing). ISBN 978-80-7525-153-4. s. 17.

Prvním protektorem byl jmenován Konstantin von Neurath, bývalý německý ministr zahraniční. Funkci ministra zahraničí zastával Neurath do února 1938. Adolfu Hitlerovi se tehdy hodily jeho dobré vztahy s Angličany.<sup>10</sup> Následně byl ovšem Neurath nahrazen Joachimem von Ribbentropem. Na Konstantina von Neuratha nyní čekal nový úkol v Čechách. Do Prahy přijel 5. dubna 1939 a ještě v den příjezdu se setkal s prezidentem Háchou. Neurahtovým jmenováním vyhověl Adolf Hitler požadavku Emila Háchy, aby funkci říšského protektora nezastával sudetský Němec. Neurath sice nebyl příliš protičesky zaměřen, ale s jeho úřadem je spojeno například zavření českých vysokých škol dne 17. listopadu 1939. V roce 1941 vzrůstala aktivita domácího odboje, což se ukázalo býti dobrou záminkou pro Neurathovo odvolání.<sup>11</sup> Navíc na Neurathovu umírněnost Adolfa Hitlera několikrát upozornil státní tajemník Karl Hermann Frank, druhá nejdůležitější osoba protektorátní správy. Frank byl přesvědčen, že Neurathovo odvolání bude prospěšné nejen protektorátním poměrům, ale především jemu samotnému, jelikož spoléhal na to, že po Neurathovi nebude mít Adolf Hitler lepšího kandidáta na funkci říšského protektora, než jeho. V tom se K. H. Frank sice mýlil, ale Neurathova odvolání se mu skutečně podařilo dosáhnout.<sup>12</sup> Adolf Hitler neformálně zprostil Konstantina von Neuratha funkce říšského protektora v září 1941 kvůli jeho zhoršujícímu se zdravotnímu stavu. Formálně však Neurath nadále setrval ve funkci, proto měl být jeho nástupce pouze zastupující říšský protektor. Konstantin von Neurath byl nakonec definitivně odvolán z funkce až v srpnu 1943. Když byl Neurath ze hry, potřeboval Adolf Hitler nového protektora, navíc takového, který by rozdrtil český odpor proti nacistickému režimu. Hitlerovou volbou se stal šéf německé bezpečnostní policie a SS Obergruppenführer Reinhard Heydrich, jeden z nejobávanějších nacistů.<sup>13</sup>

## 1.2. Důležitost českých zemí pro nacistické Německo

Jednou z hlavních ideí Třetí říše, plynoucí z politických postojů a cílů Adolfa Hitlera, bylo získat moc nejprve nad Evropou a vzápětí poté ovládnout celý svět. Ne všechny země ovšem toužily stát se článkem v nacistické mašinérii. To je jedním z důvodů, proč byly boje druhé světové války vleklé. Němci dobře věděli o produktivitě československých továren. Již

---

<sup>10</sup> *Protektorát 1939-1945: okupace, odboj, denní život*. Vydání druhé, upravené. Brno: Extra Publishing, 2018. Živá historie (Extra Publishing). ISBN 978-80-7525-153-4. s. 26.

<sup>11</sup> Tamtéž, s. 26.

<sup>12</sup> TUNYS, Ladislav. *Noc před popravou: K.H. Frank a jeho obhájce : archivy promluvily*. Praha: J & J, 1995. ISBN 80-901084-4-X. s. 65.

<sup>13</sup> *Protektorát 1939-1945: okupace, odboj, denní život*. Vydání druhé, upravené. Brno: Extra Publishing, 2018. Živá historie (Extra Publishing). ISBN 978-80-7525-153-4. s. 26.

v době, kdy byly české země součástí Rakouska, v nich byla situována více než polovina průmyslových závodů a téměř 60 % všech osob v nich zaměstnaných.<sup>14</sup>

První světová válka s sebou přinesla větší potřebu válečného průmyslu, což vedlo k utlumení produkce lehkého a spotřebního průmyslu, ale naopak velký rozvoj nastal ve strojírenství, železářství i textilní výrobě a obuvi. S rostoucími potřebami válčící armády se zvyšovala průmyslová produkce. Po první světové válce došlo k rozpadu rakousko-uherské monarchie a následně byla vytvořena první Československá republika, již ovšem tvořilo několik částí bývalé monarchie. Spojení českých zemí se Slovenskem a Podkarpatskou Rusí v jeden státní útvar předznamenalo mimo jiné také tržní specializaci. V době první republiky lze české země označit za průmyslové regiony, ale Slovensko a Podkarpatská Rus byly zaměřeny spíše na zemědělství. Pro československý průmysl bylo důležité také poválečné mezinárodní uspořádání střední Evropy, jelikož sousední státy hospodářsky a průmyslově zaostávaly za Československem. Jediným konkurentem se ukázalo býti Německo, které sice po první světové válce stanulo na straně poražených, ale postupně si začalo budovat zpět svou dominantní pozici. Díky rostoucí ekonomické síle se Německo stalo opět konkurentem Československa na trzích. V této rivalitě sehrála důležitou roli v neprospěch Československa německá menšina, již patřila v určitých oblastech nemalá část průmyslových podniků a která se koncem třicátých let vlivem dopadu hospodářské krize začala stále více přiklánět na německou stranu. Pozici Československa v ekonomice posilovalo ve druhé polovině třicátých let zbrojení v reakci na rostoucí tlak ze strany nacistického Německa. Díky vynaloženému úsilí na obranu státu došlo k pomalému oživení československé ekonomiky po hospodářské krizi, ovšem nacistická okupace záhy rozbila Československou republiku, čímž definitivně skončila hospodářská rivalita mezi Německem a Československem.<sup>15</sup>

Německo si tedy upevnilo svou dominantní pozici, navíc nyní mělo díky protektorátu k dispozici veškeré československé továrny, které se ihned staly pro německé válečné úsilí velmi důležité, jelikož Němci zacílili produktivitu výroby na válečné odvětví. Německu šlo především o to, aby se protektorátní ekonomika přizpůsobila hlavním potřebám Třetí říše. Příkladem tohoto mohou být Škodovy závody v Plzni, jejichž výroba se zaměřovala na těžké strojírenství a dopravní techniku, ale během nacistické okupace se jejich výroba orientovala primárně na zbrojní průmysl. Díky protektorátním továrnám vzrostla kapacita výroby zbraní a munice

---

<sup>14</sup> ŠRÁMEK, Dušan. *Československá ekonomika v letech 1918-1938*. Revue Politika. 11/2008. (citováno k 25. 2. 2022). Dostupné z: [Československá ekonomika v letech 1918-1938 | Centrum pro studium demokracie a kultury \(cdk.cz\)](https://www.cdk.cz)

<sup>15</sup> Tamtéž.

v nacistickém Německu o 26 %.<sup>16</sup>

Český národ si uvědomoval, jakým způsobem Třetí říše těží z produktivity českého průmyslu, proto v mnoha továrnách docházelo k sabotážím. Ty byly prováděny nejrůznějšími způsoby a za jejich vrcholné období lze označit rok 1941, kdy vzrostla činnost odbojových akcí. Důležité bylo, aby vlivem sabotáží došlo ke snížení produktivity práce, což se zprvu dařilo, ovšem s příchodem zastupujícího říšského protektora Reinharda Heydricha byla veškerá sabotážní činnost utlumena.<sup>17</sup>

### 1.3. Reinhard Heydrich na scéně

Reinhard Heydrich přijel do Prahy 27. září 1941. Češi vnímali jeho příjezd jako diplomatické gesto ze strany Adolfa Hitlera, jelikož do protektorova křesla neusedne nenáviděný státní tajemník K. H. Frank. Češi v této době ovšem neměli představu, jak tvrdá opatření Heydrich nastolí, jelikož se v Čechách o jeho osobě příliš nevědělo. Heydrichovým cílem bylo maximálně využít veškerý český potencial, k tomu ovšem potřeboval zlikvidovat českou rezistenci. Ještě v den svého příjezdu se Heydrich sešel s Frankem. Po jejich poradě byl zatčen ministerský předseda Alois Eliáš, o kterém bylo známo, že spolupracuje s odbojem. Druhý den je vyhlášen civilní výjimečný stav a jsou zřízeny stanné soudy, jejichž nejčastějšími rozsudky byly popravy nebo deportace do koncentračních táborů. Rozsudky byly zveřejňovány v denním tisku, oznamoval je rozhlas a také červené plakáty, které zaplavily protektorátní ulice.<sup>18</sup>

Heydrichův nástup více zradikalizoval germanizaci českého národa, což lze i vyčíst mezi řádky v Heydrichových slovech z října 1941: „*Mám v tomto prostoru jednoznačně a se vsí tvrdostí zajistit, aby obyvatelstvo, pokud je české národnosti, pochopilo, že se nelze vyhýbat realitě příslušnosti k říši.*“<sup>19</sup> Nacisté měli v plánu zcela ovládnout české země a po vítězství ve válce se zbavit nepohodlného obyvatelstva. Dokonce měli připravený konkrétní postup. Všichni čeští obyvatelé měli být rasově prozkoumáni a na základě tohoto výzkumu rozděleni do tří skupin. Obyvatelé rasově vyhovující měli být poněmčeni, obyvatelé rasově nevhodní měli být deportováni za Ural a lidé s vyhovujícím rasovým původem, avšak nepřátelští vůči nacistickému Německu, se měli podrobit pokusu o poněmčení. Pokud by u těchto obyvatel k poněmčení

---

<sup>16</sup> UHLÍŘ, Jan Boris. *Protektorát Čechy a Morava v obrazech*. Praha: Ottovo nakladatelství, 2008. ISBN 978-80-7360-675-6. s. 172.

<sup>17</sup> Tamtéž, s. 172.

<sup>18</sup> *Protektorát 1939-1945: okupace, odboj, denní život*. Vydání druhé, upravené. Brno: Extra Publishing, 2018. Živá historie (Extra Publishing). ISBN 978-80-7525-153-4. s. 46.

<sup>19</sup> Tamtéž, s. 49.

nedošlo, měli být dle Heydrichových slov „*postaveni ke zdi*“.<sup>20</sup> Opomenout nelze také fakt, že během Heydrichova působení ve funkci protektora se na českém území realizovalo také „konečné řešení židovské otázky“. V terezínské Hlavní pevnosti vzniklo v listopadu 1941 ghetto, které shromažďovalo Židy z celého protektorátu.<sup>21</sup> Po konferenci ve Wannsee v lednu 1942 získalo terezínské ghetto specifické postavení, jelikož zde měli být internováni především starší lidé, významní politici, vědci a umělci nejen z protektorátu, ale také z Německa a Rakouska, ovšem v průběhu války prošli terezínským ghettem Židé z celé Evropy. Internace prominentních lidí poskytovala ghettu věrohodné alibi. Nacisté tak mohli tvrdit, že těchto osob se transporty na Východ týkat nemohou.<sup>22</sup>

Heydrich měl ovšem v plánu české země ještě více připoutat k Třetí říši, čemuž mělo pomoci obsazení důležitých míst ve státní správě německými úředníky. Heydrich nezapomněl ani na kriminální policii a četnictvo. V únoru 1942 došlo sjednocením bezpečnostního aparátu ke vzniku Uniformované protektorátní policie, která podléhala německé kontrole. V tomto směru byl vyvíjen největší tlak na četnictvo, které muselo zasahovat proti odbojovým organizacím či příslušníkům výsadkových skupin z Anglie. Právě domácí odbojové organizaci zasadily Heydrichovy restrikce největší ránu, jelikož došlo k rozbití Ústředního vedení odboje domácího (ÚVOD), koordinačního centra domácího odboje v Čechách. Se sabotováním a stávkami v továrnách si Heydrich poradil zlepšením zásobovacího systému průmyslu. Prvním krokem ke zlepšení zásobování byla likvidace černého trhu, jež byl označen za viníka celé situace, pak již byly továrny dostatečně zásobovány materiálem i vybavením pro dělníky. Na druhou stranu lze podotknout, že odbojové aktivity nebyly zcela potlačeny, jelikož zbytek domácího odboje v závěru roku 1941 a následně na jaře 1942 významně pomohl parašutistům vyslaným z Velké Británie.<sup>23</sup>

---

<sup>20</sup> *Protektorát 1939-1945: okupace, odboj, denní život*. Vydání druhé, upravené. Brno: Extra Publishing, 2018. Živá historie (Extra Publishing). ISBN 978-80-7525-153-4. s. 49.

<sup>21</sup> MUNK, Jan. *70 let Památníku Terezín: 70 years of the Terezín Memorial*. Přeložil Jan VALEŠKA. Terezín: pro Památník Terezín vydal Petr Oswald - Oswald, 2017. ISBN 978-80-87242-29-2. s. 3.

<sup>22</sup> CHLÁDKOVÁ, Ludmila. *Terezínské ghetto*. Praha: V ráji, 2005. ISBN 80-86758-18-4. s. 32 a 33.

<sup>23</sup> *Protektorát 1939-1945: okupace, odboj, denní život*. Vydání druhé, upravené. Brno: Extra Publishing, 2018. Živá historie (Extra Publishing). ISBN 978-80-7525-153-4. s. 47.

## 2. Československý zahraniční odboj ve Velké Británii

Prvním krokem k vytvoření československého zahraničního odboje bylo zformování a uznání československé exilové vlády. S počátky budování československé základny v Londýně je spojena československá zpravodajská služba, která se pod vedením plk. gšt. Františka Moravce vypracovala v organizaci vysoké úrovně. Již v době před Mnichovem dokázala získat pro Československo velice cenné informace, především díky Moravcově spolupráci s německým agentem Paulem Thümmelem, jež působil ve službách abwerhru. Přesto se však československé zpravodajské službě nepodařilo mnichovské dění zvrátit.<sup>24</sup> Po podpisu Mnichovské dohody se pozornost gestapa zaměřila mimo jiné také na rozklad československého zpravodajského aparátu. Plk. gšt. František Moravec se rozhodl jít proti německým nařízením a začal připravovat odchod zpravodajské organizace do exilu. Již na podzim 1938 navázal spojení s Británií a v březnu 1939 přišla ze strany Britů nabídka, aby se československá zpravodajská služba nadále angažovala v boji proti nacistickému Německu z Velké Británie. Československá zpravodajská služba se tedy přesunula do Londýna. Moravcovi se také ve spolupráci s Brity podařilo zajistit převoz zpravodajského materiálu, proto hned počátkem dubna 1939 mohla začít nová spolupráce, která se týkala navazování kontaktů se zpravodajskými službami na území spojenců.<sup>25</sup> Mezitím, co se naplno rozbíhala činnost zpravodajské služby, napsal plk. gšp. Moravec dopis Edvardu Benešovi. Informoval ho o přesunu zpravodajské služby do Londýna. Nakonec ještě připojil, že zpravodajská služba „je připravena dát se do jeho služeb“.<sup>26</sup> Edvard Beneš pobývající tou dobou v Chicagu pochopil Moravcův dopis jako výzvu k československému boji proti Německu. V červenci 1939 tedy odjel do Londýna, kde se usadil ve vile svého synovce, odkud začal s Moravcem spolupracovat.<sup>27</sup> Benešovým hlavním cílem bylo uznání československé exilové vlády, ovšem jeho pozice nebyla jednoduchá. Spojenci uznávali pouze vyslance, kteří se po německé okupaci Československa nevzdali svých úřadů ve prospěch nacistů. Beneš tedy musel slíbit, že nebude veřejně vystupovat jako politická osoba a vzdá se veškerých politických aktivit. Benešovo postavení se zlepšilo až s nástupem Winstona Churchilla na post britského premiéra.<sup>28</sup> Benešovi ovšem také pomohl pád Francie, jelikož ve Francii působil vyslanec Štefan Osucký,

---

<sup>24</sup> ŠOLC, Jiří. *Po boku prezidenta: generál František Moravec a jeho zpravodajská služba ve světle archivních dokumentů*. Praha: Naše vojsko, 2007. ISBN 978-80-206-0880-2. s. 17 – 46.

<sup>25</sup> ŠOLC, Jiří. *Podpalte Československo!: operace Perun*. Praha: Merkur, 1991. s. 10.

<sup>26</sup> BROD, Toman a Eduard ČEJKA. *Na západní frontě: historie československých vojenských jednotek na Západě v letech druhé světové války*. 2., přeprac. a dopl. vyd. Praha: Naše vojsko, 1965. Dokumenty. s. 27

<sup>27</sup> Tamtéž, s. 27.

<sup>28</sup> Tamtéž, s. 27.



který se snažil vytvořit centrum československé zahraniční vlády a odboje v Paříži, čímž byl pro Beneše velkou konkurencí. Nacistická okupace Francie tehdy nahrála Benešovi přímo do karet, jelikož po kapitulaci Paříže je Benešovou zásluhou československý exil evakuován do Velké Británie, kde se následně zformovala První československá smíšená brigáda. V dubnu 1940 Beneš žádá o uznání československé vlády na britském území. Jeho žádost je druhý den schválena a dne 21. července 1940 je vytvořena československá prozatímní vláda v čele s prezidentem Edvardem Benešem a ministrem Janem Šrámkem. Ministrem zahraničí se stal Jan Masaryk a úřad ministra národní obrany zastával gen. Sergej Ingr.<sup>29</sup>

Dalšího úspěchu dosáhla nyní již prozatímní československá vláda 25. října téhož roku, kdy byla podepsána dohoda „o právním a organizačním základu československých ozbrojených sil ve Velké Británii“.<sup>30</sup> Díky této dohodě mohly československé pozemní jednotky vytvořit samostatný jednotný útvar v čele s československými důstojníky. Pravomoc nad tímto útvarem získalo československé ministerstvo národní obrany, ovšem operačně zůstal útvar podřízen Britům.<sup>31</sup>

## 2.1. Českoslovenští vojáci v zahraničních jednotkách

Jedním z důsledků podpisu Mnichovské dohody byla emigrace československého obyvatelstva. Za hranice odcházeli lidé z politické a intelektuální sféry, ale také demobilizovaní vojáci, kteří stále chtěli bojovat za svou vlast. Počty těchto emigrantů vzrostly s vyhlášením Protektorátu Čechy a Morava v březnu 1939. Cílovými destinacemi československé emigrace byly především Francie a Velká Británie.<sup>32</sup> Nejčastějším způsobem byl přechod přes Polsko, ale po jeho porážce volila většina emigrantů cestu přes Rumunsko, Maďarsko a Jugoslávii.<sup>33</sup>

V Polsku se koncem dubna 1939 začala formovat Zahraniční vojenská skupina Československa, která měla své centrum v Krakově, ovšem záhy byla přenesena do Malých Bronowic. Většina vojáků však v Polsku zůstat nechtěla, a proto vstoupila do Cizinecké legie ve Francii. Podmínkou vstupu do této legie byl pětiletý závazek vojenské služby a vojákům byla navíc snížena hodnost o jeden stupeň. Do Cizinecké legie ve Francii vstoupilo dohromady zhruba

---

<sup>29</sup> BROD, Toman a Eduard ČEJKA. *Na západní frontě: historie československých vojenských jednotek na Západě v letech druhé světové války*. 2., přeprac. a dopl. vyd. Praha: Naše vojsko, 1965. Dokumenty. s. 180 – 186.

<sup>30</sup> Tamtéž, s. 222.

<sup>31</sup> Tamtéž, s. 222.

<sup>32</sup> Tamtéž, s. 27.

<sup>33</sup> ŠOLC, Jiří. *Bylo málo mužů: českoslovenští parašutisté na západní frontě za druhé světové války*. Praha: Merkur, 1990. ISBN 80-7032-624-7. s. 25.

1 200 vojáků.<sup>34</sup> Důvodem takto vysokého počtu vojáků byl fakt, že ve Francii v té době žádné československé jednotky neexistovaly, jelikož francouzská vláda odmítala organizování československé armády. Čeští vlastenci se tak museli prozatím zapojit v rámci Cizinecké legie do bojů ve francouzském zájmu, a to především v severní Africe. Francie sice přislíbila, že v případě vypuknutí války budou českoslovenští vojáci z legie propuštěni, aby se mohli přidat do svých národních jednotek, které budou neprodleně na francouzském území zřízeny, ovšem českoslovenští vlastenci nacházeli důvěru ve francouzských slibech po Mnichovu 1938 velmi těžce.<sup>35</sup>

Dne 1. září 1939 zahájilo Německo útočnou invazi do Polska. Československým vojákům svítila nová naděje. Francouzská vláda skutečně dodržela svůj slib a již od září 1939 se začalo pracovat na formování československé armády. Na jihu Francie u městečka Agde nedaleko Marseille byl zřízen tábor pro československé dobrovolníky. Zde se následně vytvořil 1. čs. pěší prapor. Následně zde byla v lednu 1940 zřízena 1. československá divize. Na jaře 1940 vpadlo Německo do Nizozemí, do Belgie a do Lucemburska. Blesková vlna těchto invazí se nevyhla ani Francii, která 22. července 1940 podepsala kapitulaci. Československé jednotky nyní čekala evakuace do Velké Británie, kterou organizoval Edvard Beneš. Vojáci byli do Británie přepraveni na lodích. Ihned po příplutí byli soustředěni do tábora v Cholmondeley, jež byl zřízen v zámeckém parku.<sup>36</sup> Do Cholmondeley přicházeli vojáci různých politických názorů, proto zde brzy došlo k vytvoření opozice vůči československé prozatimní vládě. Tito vojáci byli následně zařazeni do britských vojenských pracovních oddílů. Z vojáků, kteří byli loajální prozatimní vládě, se následně zformovala První československá samostatná brigáda, kterou tvořilo celkem 3 276 vojáků připravených bojovat za svou zemi.<sup>37</sup>

## 2.2. Zvláštní skupina D

V červenci 1940 vznikla z iniciativy Winstona Churchilla organizace *Special Operations Executive* (SOE), která měla škodit v týlu nepřítele svou zpravodajskou, sabotážní či diverzní činností, včetně atentátů, defenistické propagandy, řízeného bombardování a vyvolávání

---

<sup>34</sup> STEHLÍK, Eduard. *Jan Kubiš: nezastaví mne ani to nejhorší...* Polnička: Tváře, 2017. ISBN 978-80-88041-14-6. s. 47.

<sup>35</sup> BROD, Toman a Eduard ČEJKA. *Na západní frontě: historie československých vojenských jednotek na Západě v letech druhé světové války*. 2., přeprac. a dopl. vyd. Praha: Naše vojsko, 1965. Dokumenty. s. 154.

<sup>36</sup> Tamtéž, s. 53 – 81.

<sup>37</sup> BROD, Toman a Eduard ČEJKA. *Na západní frontě: historie československých vojenských jednotek na Západě v letech druhé světové války*. 2., přeprac. a dopl. vyd. Praha: Naše vojsko, 1965. Dokumenty. s. 178.

organizovaných stávek.<sup>38</sup>

Zároveň se také předpokládalo, že SOE bude v závěrečné fázi války napomáhat partyzánským bojům v zemích okupovaných nacisty. Sídlem SOE se stala budova na Baker Street 64 v centru Londýna. Zpočátku se SOE členila na do tří oddělení. První oddělení mělo na starosti propagandu, druhé se staralo o řízení operací a třetí operace plánovalo. Později se však první oddělení zcela vyčlenilo z SOE a vznikla z něj samostatná organizace.<sup>39</sup>

SOE navázala styky s československou zpravodajskou službou v Londýně, konkrétně s II. oddělením Ministerstva národní obrany (MNO), které vedl plk. gšt. František Moravec. SOE si přála, aby se II. oddělení MNO zapojilo do jejího programu. Moravcovo II. oddělení spadalo pod II. odbor MNO, který zajišťoval kontakt s domácím odbojem na území protektorátu. Pod II. odbor patřila dvě zpravodajská oddělení, ofenzivní a defenzivní, a spolu s nimi také Vojenská rádiová ústředna. Ofenzivní zpravodajské oddělení se ještě dále členilo na Zpravodajskou skupinu A, Studijní skupinu B, Šifrovací skupinu C a Zvláštní skupinu D.<sup>40</sup>

Zvláštní skupina D tvořila specifickou složku ofenzivního zpravodajství. Vznikla díky rozhodnutí, že se do okupovaných území budou vysazovat vycvičení vojáci, parašutisté pro zvláštní operace. Vnitřně se dělila do tří sekcí: velitelské, výcvikové a týlové, neboli materiálně technické. V čele velitelské sekce byl zpočátku špkt. gšt. Jaroslav Šustr. V roce 1943 byl však vystřídán pplk. Karlem Palečkem. Úkolem velitelské sekce byl výběr vhodných osob, organizování jejich výcviku a jeho následné vyhodnocování či vedení nezbytné administrativy s ním spojené. Velitelská sekce sídlila ve zpravodajské základně na Porchester Gate v Londýně. Velitelské sekci podléhala sekce výcviková, která se starala o realizaci výcvikového programu ve výcvikových střediscích *Special Training School* (STS), které řídila SOE. SOE se podařilo vytvořit rozsáhlou síť výcvikových středisek STS především na odlehlém skotském a anglickém venkově. Výcviková střediska byla situována v objektech bývalých zámečků, venkovských sídel či firem, které SOE zakoupila, nebo pronajala.

Zvláštní skupina D měla k dispozici objekty STS-2 Bellasis u Dorkingu, STS-46 Chicheley Hall a STS-1 Brock Hall u Northamptonu. Důstojníci, kteří byli pověřeni vedením výcviku, museli sami výcvik absolvovat. Výcviková sekce je významně spjata s těmito jmény:

---

<sup>38</sup> ŠOLC, Jiří. *Bylo málo mužů: českoslovenští parašutisté na západní frontě za druhé světové války*. Praha: Merkur, 1990. ISBN 80-7032-624-7. s. 35.

<sup>39</sup> FOOT, Michael, Richard, Daniell, S. O. E. *Sbor pro speciální operace. Stručná historie Útvaru zvláštních operací 1940–1946*, Brno 1997. ISBN 80-85914-40-9. s. 32.

<sup>40</sup> ŠOLC, Jiří. *Bylo málo mužů: českoslovenští parašutisté na západní frontě za druhé světové války*. Praha: Merkur, 1990. ISBN 80-7032-624-7. s. 32.

npor. Rudolf Hrubec, npor. Rudolf Pernický, npor. Josef Süsler, npor. Zdeněk Gold a por. Antonín Petrák. Třetí sekci byla sekce týlová. Ta zajišťovala materiální stránku výcviku, tj. vybavení pro výcvik, výstroj a výzbroj parašutistů, dopravu, ubytování a stravování.<sup>41</sup> Týlová sekce byla v plném rozsahu závislá na SOE, jelikož SOE dodávala veškeré materiální a technické vybavení pro výcvik parašutistů. Její sídlo bylo rovněž ve zpravodajském objektu na Porchester Gate. Jen výcviková sekce neměla své trvalé sídlo, jelikož byla závislá na přesouvání parašutistů po jednotlivých STS.<sup>42</sup>

Zvláštní skupina D měla obecně na starosti výcvik parašutistů, ovšem na stanovení jejich úkolů a řízení výsadkových operací se nijak nepodílela. Jejich úloha skončila v momentě, kdy byli vycvičení parašutisté posláni na vyčkávací stanici. Poté si je převzala Zpravodajská skupina A. Zvláštní skupina D fungovala do 27. března 1945. V tento den byla její činnost zastavena.<sup>43</sup>

### 2.3. Typologie výsadkových skupin v první výsadkové vlně

Odbojová činnost na domácí půdě se orientovala především na politické, hospodářské a vojenské odvětví, čemuž odpovídala také poslání výsadkových skupin, které byly do protektorátu posílány. Na základě toho lze výsadky členit do různých skupin.<sup>44</sup> V první vlně výsadků bylo na území Československa vysazeno celkem 27 parašutistů rozřazených do 12 výsadků.

Na jaře 1941 byl do protektorátu poslán první výsadek. Jednalo se o jednočlennou operaci Benjamin, jediný kurýrní výsadek vyslaný v první vlně z Velké Británie. Jeho cílem bylo dopravit do protektorátu poselství prezidenta Beneše s krystaly pro rádiové stanice a následně prověřit možnosti nového spojení s Londýnem.<sup>45</sup> Posílení a dodání prostředků pro toto spojení bylo úkolem spojovacích skupin. Prvním spojovacím výsadkem byla operace Percentage.<sup>46</sup> Opět se jednalo o jednočlenný výsadek. Svob. asp. František Pavelka měl do protektorátu dopravit další zásobu krystalů pro rádiové stanice společně se šifrovacím klíčem a následně měl být k dispozici domácí odbojové organizaci. Dalšími spojovacími výsadky byly Silver B a později

---

<sup>41</sup> ŠOLC, Jiří. *Bylo málo mužů: českoslovenští parašutisté na západní frontě za druhé světové války*. Praha: Merkur, 1990. ISBN 80-7032-624-7. s. 33 a 36.

<sup>42</sup> Tamtéž, s. 33.

<sup>43</sup> Tamtéž, s. 33.

<sup>44</sup> Tamtéž, s. 43.

<sup>45</sup> REICHL, Martin. *Cesty osudu: [životní příběhy československých parašutistů vycvičených v letech 1941-45 ve Velké Británii]*. Cheb: Svět křídel, 2004. Svět křídel. ISBN 80-86808-04-1. s. 7.

<sup>46</sup> ŠOLC, Jiří. *Bylo málo mužů: českoslovenští parašutisté na západní frontě za druhé světové války*. Praha: Merkur, 1990. ISBN 80-7032-624-7. s. 44.

vyslaný Steel.<sup>47</sup>

Nejrozsáhlejší činnost pokrývaly zpravodajské skupiny. Jejich činnost představovala získávání zpráv vojenského, politického či hospodářského charakteru. Tyto zprávy následně předávaly radiově do Londýna. Další náplň jejich činnosti se týkala vytváření podmínek pro nově přichozí parašutisty a zajišťování řídicí funkce vůči skupinám, které neměly vlastní spojovací zařízení.<sup>48</sup> Nejvýznamnější zpravodajskou operací byl výsadek Silver A. Tomuto tříčlennému výsadku ve složení npor. Alfréd Bartoš, rtm. Josef Valčík a radista svob. Jiří Potůček se podařilo téměř čtyři měsíce nepřetržitě udržet v provozu radiovou stanici Libuše, která sloužila pro komunikaci s Londýnem. Díky tomu se dnes řadí mezi nejúspěšnější operace československého zahraničního odboje.<sup>49</sup>

Méně zastoupenými skupinami v první výsadekové vlně byly skupiny teroristické, jejichž cílem bylo v důsledku provedení svého úkolu podpořit odhodlání k domácímu odporu a vylepšit postavení Československa v zahraniční politice.<sup>50</sup> Největším příkladem teroristické skupiny je operace Anthropoid, jejíž členové rtm. Jozef Gabčík a rtm. Jan Kubiš úspěšně provedli atentát na zastupujícího říšského protektora Reinharda Heydricha. Vlivem toho následně britský premiér Winston Churchill prohlásil Československo za důležitého spojence v boji proti nacistickému Německu.<sup>51</sup>

Posledním typem výsadekových skupin zastoupených v první vlně jsou skupiny sabotážní a diverzní. Tyto výsadky měly za úkol provést konkrétní sabotáže, nebo se na těchto sabotážích alespoň podílet. Některé sabotážní výsadky zajišťovaly rovněž dopravu sabotážního materiálu pro další skupiny. Jednalo se především o trhaviny a majáky sloužící k navádění spojeneckých letounů při bombardování.<sup>52</sup> Během první výsadekové vlny byly do protektorátu vysazeny čtyři sabotážní operace, konkrétně se jednalo o výsadky Out Distance, Bioscop, Bivouac a Intransitive.

---

<sup>47</sup> REICHL, Martin. *Cesty osudu: [životní příběhy československých parašutistů vycvičených v letech 1941-45 ve Velké Británii]*. Cheb: Svět křídel, 2004. Svět křídel. ISBN 80-86808-04-1. s. 11.

<sup>48</sup> ŠOLC, Jiří. *Bylo málo mužů: českoslovenští parašutisté na západní frontě za druhé světové války*. Praha: Merkur, 1990. ISBN 80-7032-624-7. s. 43.

<sup>49</sup> REICHL, Martin. *Cesty osudu: [životní příběhy československých parašutistů vycvičených v letech 1941-45 ve Velké Británii]*. Cheb: Svět křídel, 2004. Svět křídel. ISBN 80-86808-04-1. s. 24.

<sup>50</sup> ŠOLC, Jiří. *Bylo málo mužů: českoslovenští parašutisté na západní frontě za druhé světové války*. Praha: Merkur, 1990. ISBN 80-7032-624-7. s. 44.

<sup>51</sup> REICHL, Martin. *Cesty osudu: [životní příběhy československých parašutistů vycvičených v letech 1941-45 ve Velké Británii]*. Cheb: Svět křídel, 2004. Svět křídel. ISBN 80-86808-04-1. s. 15.

<sup>52</sup> ŠOLC, Jiří. *Bylo málo mužů: českoslovenští parašutisté na západní frontě za druhé světové války*. Praha: Merkur, 1990. ISBN 80-7032-624-7. s. 43.

### 3. Plánování a příprava operace Out Distance

Jedním z nejrozšířenějších způsobů boje proti nepříteli je sabotážní činnost. Jak už bylo výše řečeno, český národ se v době vlády Konstantina von Neuratha k projevu vzdoru prostřednictvím sabotáží uchýloval běžně a londýnská vláda měla v plánu tuto činnost dále podpořit, přestože po příchodu Reinharda Heydricha došlo k utlumení domácího odboje. Představou československého západního odboje bylo vysílat do protektorátu mimo jiné výsadky se sabotážními úkoly. Prvním výsadkem se sabotážním úkolem byla tříčlenná operace Out Distance.

#### 3.1. Cíl operace

Operace Out Distance měla být vysazena s cílem provádět, nebo se podílet na sabotážích na území protektorátu. Ovšem primárním cílem operace byla destrukce Pražské obecní plynárny v Michli.<sup>53</sup>

Plynárna v pražské Michli platila v době před druhou světovou válkou za největší a nejmodernější plynárnu v Československu. Prestižnější záležitostí je ovšem fakt, že se jednalo o jednu z nejmodernějších karbonizačních plynáren v Evropě. Nápady na její výstavbu přišly již v roce 1911, jelikož na počátku 20. století stoupala spotřeba svítiplynu. Svítiplyn se původně využíval k osvětlení, ale nyní se začal uplatňovat také k vytápění, vaření a k dalším technologickým účelům. Vzhledem k tomu, že Evropa i nadále předpokládala rozvoj svítiplynu, rozhodla se Praha pro výstavbu nové moderní velkokapacitní plynárny. Roku 1911 byl za tímto účelem zakoupen pozemek o rozloze 190 tisíci m<sup>2</sup> v pražské Michli. Stavba nové plynárny byla však záhy přerušena 1. světovou válkou, ovšem po válce v prvních letech republiky začal zájem o plyn znovu vzrůstat. Plán postavit novou velkokapacitní plynárnu byl opět aktuální. V letech 1925 a 1926 proběhla její výstavba. Výroba plynu ve zkušebním provozu v nové plynárně začala 21. prosince 1926. V květnu následujícího roku pak proběhlo slavnostní otevření celého podniku. Plynárna již od svého počátku vynikala svou výrobní technologií a nezapomnělo se ani na sociální podmínky pracovníků. Plynárna rovněž vynikala také rozsáhlým chemickým provozem, kde se plyn čistil a upravoval a také zde docházelo ke zpracování vedlejších produktů, které při výrobě svítiplynu vznikají. Především se jednalo o dehet. Pozoruhodná byla rovněž architektura celého objektu, jejímž autorem byl Josef Kalousek, žák Jana Kotěry.<sup>54</sup>

---

<sup>53</sup> VÚA-VHA Praha, sbírka 37, sign. 37-335-4, s. 5.

<sup>54</sup> *90 let Pražské obecní plynárny v Michli*. In: Čtvrtletník koncernu Pražská plynárenská, jarní vydání 2017, s. 12.

Výkonnost plynárny byla opravdu úctyhodná, jelikož se rovnala třetině výkonnosti všech tehdejších plynáren v celém Československu. Díky této výkonnosti byly postupně ostatní pražské obecní plynárny odstaveny. Došlo k nárůstu počtu odběratelů plynu, a to především díky propagační činnosti pražských plynáren, ostatně pomohl tomu fakt, že se brzy po výstavbě michelské plynárny snížila cena plynu za jeden kubík na 1,60 Kč z původních 1,80 Kč. V roce 1931 došlo k dalšímu rozšíření výrobní kapacity plynárny a počátkem roku 1933 byl uveden do provozu druhý plynojem, který byl díky své výšce 85 metrů nejvyšším plynojemem v tehdejším Československu.<sup>55</sup>

Výroba plynu v pražské Michli spočívala v karbonizaci černého uhlí ve vysokých pecích.<sup>56</sup> Tak vznikal surový svítiplyn a koks. Po dokončení karbonizace se nejprve vytáhl koks a poté byl odveden plyn. Ten byl dále nejprve čištěn ochlazením, při čemž se kondenzovala vodní pára a dehet. Chlazení plynu probíhalo ve vzdušných či vodních chladičích. Pak byl pomocí dehtového oleje z plynu odstraněn naftalen. Dále následovalo případné sušení a uskladnění v plynojemu.<sup>57</sup>

S příchodem nacistické okupace probíhal rozvoj svítiplynu nadále. Dokladem toho je fakt, že v roce 1940 svítilo na českém území nejvíce lamp za pomoci svítiplynu v celé historii. Nicméně během druhé světové války rostla rovněž konkurence. V roce 1941 byl spuštěn provoz první tlakové plynárny na našem území. Tato plynárna byla vybudována v Záluží nedaleko Mostu a její produkce plynu spočívala ve zplynování hnědého uhlí pomocí kyslíku a vodní páry.<sup>58</sup>

Ovšem michelská plynárna si i nadále udržela svou dominantní pozici, jelikož hned na počátku války zde byla vybudována stanice pro plnění automobilů svítiplynem.<sup>59</sup> Podle tehdejší agendy pražských energetických podniků představovala michelská plynárna číslo jedna v nákupu plynu, což poskytovalo zajímavé příjmy protektorátní ekonomice, proto byla michelská plynárna pro nacistické Německo tak důležitá.<sup>60</sup>

V přípravě sabotáže v michelské plynárně sehrál svou roli domácí odboj. Již v prvních letech protektorátu se michelská plynárna stala místem, kde se vyjadřoval nesouhlas s německou okupací. Došlo zde například k incidentu, kdy čeští zaměstnanci nechtěli zajistit osobní výtah

---

<sup>55</sup> 90 let Pražské obecní plynárny v Michli. In: Čtvrtletník koncernu Pražská plynárenská, jarní vydání 2017, s. 12.

<sup>56</sup> Archiv bezpečnostních složek, fond S, sing. S-6-17 (přeloženo z němčiny)

<sup>57</sup> KLUB PLYNÁRENSKÉ HISTORIE. *Počátky plynárenského oboru*. (citováno k 25. 2. 2022) Dostupné z: [historie \(gashistory.cz\)](http://historie(gashistory.cz))

<sup>58</sup> Tiskové materiály Pražská plynárenská: *V českých zemích se svítí již 170 let*, FCC Public. 15. 9. 2017. (citováno k 25. 2. 2022). Dostupné z: [V českých zemích se svítí již 170 let - Odborné časopisy \(odbornecasopisy.cz\)](http://V_českých_zemích_se_svítí_již_170 лет_-_Odborné_časopisy_(odbornecasopisy.cz))

<sup>59</sup> 90 let Pražské obecní plynárny v Michli. In: Čtvrtletník koncernu Pražská plynárenská, jarní vydání 2017, s. 12.

<sup>60</sup> Archiv bezpečnostních složek, fond S, sing. S-6-17 (přeloženo z němčiny)

pro německé dělníky, kteří v plynárně stavěli novou pec.<sup>61</sup>

Častým projevem odporu byly rovněž protihitlerovské nápisy, jejichž autoři se mnohdy uchylovali i k vulgárním výrazům. Jeden takový nápis se nacházel v plynárenské vodárně. Z roku 1940 je zaznamenán incident, kdy se na zdi v sociálním zařízení objevila jména pěti Vlajkařů s dodatkem „*Pokud Německo neprohraje válku, Vlajka a německá prasata budou vyhnáni.*“ Adjunktant Friedrich, jehož povinností bylo vše nahlásit, nechal raději nápis druhý den vymazat.<sup>62</sup> V této době se zřejmě objevila myšlenka důmyslnějšího sabotování výroby plynu a uvnitř michelské plynárny bylo pořízeno několik fotografií zakázaných objektů. Celý objekt michelské plynárny se rovněž podařilo zdokumentovat také zvenku. Dne 4. září 1940 byl při pořizování dalších fotografií chycen strojmistr plynárny Gustav Fiedler. Fotoaparát pronesl do plynárny zabalený v látce. Následně bylo zjištěno, že fotografoval benzolku, plynojem a nádražní vlečku. V michelské plynárně došlo ke zpřísnění podmínek a dalším takovým incidentům bylo již zabráněno.<sup>63</sup> Nicméně domácímu odboji se i přesto podařilo některé snímky dostat za hranice protektorátu, díky politické a vojenské emigraci přes Polsko a po jeho pádu přes Maďarsko, Jugoslávii a Rumunsko. Tato migrační trasa zajišťovala předávání politických, vojenských, hospodářských informací, ale i tiskovin, vzkazů a dalších různých materiálů až do léta 1941. Tyto informace a materiály dále sloužily jako podklady pro zpravodajské rozbory a jako zdroje informací pro další plánované kroky.<sup>64</sup> Tímto způsobem zřejmě získal londýnský odboj informace o michelské plynárně i několik jejích fotografií, z nichž nejcennější byla pravděpodobně fotografie odsávače plynu, jež byl poháněn horizontálním parním strojem.<sup>65</sup> Vyřazení tohoto odsávače z provozu by znamenalo zastavení veškeré produkce plynárny. Londýn měl tedy skvělé výchozí podmínky pro přípravou svého prvního sabotážního výsadku.

Úkol operace Out Distance však neměl ryze sabotážní charakter. Z poloviny se jednalo o kurýrní výsadek, jelikož druhým posláním skupiny Out Distance bylo dopravit do protektorátu telegrafní klíč a náhradní radiostanici Mark III. pro skupinu Silver A. Dále se počítalo s tím, že členové výsadku Out Distance se budou podílet na radionavigaci letectva při bombardování, proto byla skupina vybavena radiomajákem Rebecca.<sup>66</sup> Jednalo se o vůbec první výsadek, který

---

<sup>61</sup> *Archiv bezpečnostních složek*, fond S, sing. S-6-17, s. 161. (přeloženo z němčiny)

<sup>62</sup> *Archiv bezpečnostních složek*, fond S, sing. S-6-17, s.161. (přeloženo z němčiny)

<sup>63</sup> *Archiv bezpečnostních složek*, fond S, sing. S-6-17, s.162.

<sup>64</sup> ŠOLC, Jiří. *Bylo málo mužů: českoslovenští parašutisté na západní frontě za druhé světové války*. Praha: Merkur, 1990. ISBN 80-7032-624-7. s. 25.

<sup>65</sup> VÚA-VHA Praha, sbírka 37, sign. 37-335-4.

<sup>66</sup> VÚA-VHA Praha, sbírka 37, sign. 37-335-4, s. 6.



měl do protektorátu přinést naváděcí zařízení tohoto typu.

## 3.2. Členové výsadku

### 3.2.1 Adolf Opálka

Za velitele výsadku Out Distance byl vybrán Adolf Opálka, voják z povolání od Moravského Krumlova. Adolf se narodil 4. ledna 1915 v Rešicích jako nemanželský syn mlynáře Viktora Jerolíma. Jeho matka Anežka Opálková pracovala v zemědělství, ovšem později se provdala do nedaleké Rokytné za místního kováře, se kterým měla dvě dcery Marii a Boženu.<sup>67</sup> Obě dvě byly po válce uznány českými úřady za Adolfovi příbuzné.<sup>68</sup> Malý Adolf zůstal v Rešicích, kde ho vychovávali jeho prarodiče. Po jejich smrti tuto roli převzala teta Marie Opálková, sestra Adolfovy matky.<sup>69</sup>

V rodných Rešicích Adolf vychodil obecnou školu a v nedalekých Rouchovanech navštěvoval tři roky měšťanskou školu. Poté se rozhodl jít do učení na automechanika v Moravském Krumlově, ale po úrazu pravé ruky se rozhodl učení zanechat a nastoupil na obchodní akademii v Brně, kde v červnu 1936 úspěšně odmaturoval. Následující měsíc podnikl cestu na kole do Jugoslávie. Dne 1. října 1936 nastoupil vojenskou základní službu k 9. rotě 43. pěšího pluku v Brně. V prosinci téhož roku byl povýšen na svobodníka, v červnu 1937 na desátníka a v září 1937 na četaře. Během základní vojenské služby se rozhodl stát vojákem z povolání. Dne 30. září 1937 byl přijat ke studiu na Vojenské akademii v Hranicích. V červenci 1938 byl zařazen k horskému pluku 2 v Ružomberoku jakožto velitel horské čety, tehdy již v hodnosti poručíka pěchoty. Zde prodělal mobilizaci a poté byl k datu 21. dubna 1939 propuštěn z armády.<sup>70</sup> Po propuštění z armády se Adolf vrátil zpět domů do Rešic, ovšem touha bojovat za svou vlast ho nikdy neopustila, proto se se svým bratrancem Františkem Pospíšilem a kamarádem Robertem Klecandou rozhodl odejít z Československa bojovat proti Němcům.

Dne 26. června 1939 se rozloučil s tetěnkou Marií a svou snoubenkou Rudolfou Hainovou, které nikdo neřekl jinak než Miluška, a odešel na telefonickou výzvu s kamarády do Beskyd. Polskou hranici překročili u Ostravy a poté se přihlásili v táboře v Malých Bronovicích.

---

<sup>67</sup> REICHL, Martin. *Cesty osudu: [životní příběhy československých parašutistů vycvičených v letech 1941-45 ve Velké Británii]*. Cheb: Svět křídel, 2004. Svět křídel. ISBN 80-86808-04-1. s. 58.

<sup>68</sup> VÚA-VHA Praha, sbírka 37, sign. 37-335-1, s. 16 a 17.

<sup>69</sup> REICHL, Martin. *Cesty osudu: [životní příběhy československých parašutistů vycvičených v letech 1941-45 ve Velké Británii]*. Cheb: Svět křídel, 2004. Svět křídel. ISBN 80-86808-04-1. s. 58.

<sup>70</sup> Tamtéž, s. 58.

Odtud Adolf poslal zprávu domů: „*Přechod se podařil. Jsem s Františkem a Robertem.*“<sup>71</sup> Bylo to zhruba 14 dní po jejich odchodu z domova. Život v Polsku nebyl jednoduchý, Adolf dokonce musel prodat hodinky, aby získal peníze na jídlo. Po čase se Adolf rozhodl, že vstoupí do cizinecké legie.<sup>72</sup> Odplul proto lodí „Chrobry“ do Francie a 29. srpna 1939 nastoupil v hodnosti seržanta k 1. pluku cizinecké legie. V jeho řadách byl jako seržant poslán do Afriky do Sidi bel Abbes, kde byl v září 1939 odvelen do Oranu k 11. regimentu senegalských střelců.<sup>73</sup> Tato posádka byla složena z tamních obyvatel. Byli zajímaví, ale většina civilního bílého obyvatelstva na ně nahlížela s pohrdáním. Jeho si ovšem jednotka oblíbila, dokonce mu nabízeli, aby s nimi šel k jejich kmenům a stal se náčelníkem. Měl svého pobočníka, který ho každé ráno budil lechtáním na chodidle. Díky této funkci se Adolf naučil francouzsky, aby mohl mluvit se svými kamarády, jimiž byli především Francouzi a Poláci.<sup>74</sup> Kromě francouzštiny dále ovládal ještě němčinu a za pár měsíců se ještě naučil velmi dobře anglicky.<sup>75</sup> Jak sám říkal, v Africe bylo fajn. Jediné, co mu vadilo, bylo africké klima. Adolf působil na území Alžírsko, kde vysoké denní teploty v noci střídala hrozná zima.<sup>76</sup> Po vypuknutí války v Africe se přesunul do jižní Francie, kde byl ustanoven velitelem 5. roty 3. pěšího pluku v Agde. Tento pluk ovšem neměl dostatek mužů, proto do bojů ve Francii nezasáhl.<sup>77</sup> Když byly boje ve Francii ukončeny, Adolfova jednotka ustoupila směrem k Bordeaux a následně byla evakuována lodí do Anglie.<sup>78</sup> Adolf Opálka připlul do Anglie 12. července 1940 na lodi „Neuralia“. V Anglii byl přidělen jako důstojník ke kulometné rotě v Kinetonu. V létě 1941 byl vytipován pro plnění zvláštních úkolů ve vlasti. Adolf tuto nabídku přijal a v září 1941 byl zařazen do speciálního výcviku.<sup>79</sup>

### 3.2.2 Karel Čurda

Jako druhý byl do výsadku Out Distance zařazen Karel Čurda. Ten se narodil 10. října 1911 ve Staré Hlíně u Třeboně v jižních Čechách jako třetí syn zemědělského dělníka Františka Čurdy a sezonní lesní dělnice Rozálie Čurdové. Čurdovi měli celkem šest dětí, Karel

---

<sup>71</sup> VÚA-VHA Praha, sbírka 37, sign. 37-335-4, s. 39.

<sup>72</sup> Tamtéž, s. 39.

<sup>73</sup> Tamtéž, s. 42.

<sup>74</sup> VÚA-VHA Praha, sbírka 37, sign. 37-335-4, s. 39.

<sup>75</sup> Tamtéž, s. 8.

<sup>76</sup> Tamtéž, s. 39.

<sup>77</sup> Tamtéž, s. 43.

<sup>78</sup> VÚA-VHA Praha, sbírka 37, sign. 37-335-4, s. 39.

<sup>79</sup> Tamtéž, s. 2.

měl tedy tři starší bratry Františka, Antonína a Václava, jednoho mladšího bratra Josefa a dvě starší sestry Marii, která se později provdala do Kolína za Antonína Mácu, a Růženu, jež po své svatbě s Václavem Kostečkou zůstala žít v Nové Hlíně.<sup>80</sup> Do Nové Hlíně se Čurdovi přistěhovali v roce 1932. Tehdy jejich nejstarší syn František zdědil po svém zaměstnavateli na okraji této vsi dům čp. 26. Ovšem ve své rodné vsi trávil Karel Čurda stále mnoho času, vychodil zde obecnou školu. Poté navštěvoval ještě dva roky měšťanku v nedaleké Třeboni, kde po ukončení školy začal pracovat jako lamač kamene.<sup>81</sup>

V září 1933 nastoupil základní vojenskou službu v Jindřichově Hradci u pěšího pluku 29. Byl přidělen k 12. rotě. V listopadu 1934 se dočkal povýšení na svobodníka. V první polovině roku 1935 absolvoval poddůstojnickou školu a 10. října 1935, v den svých narozenin, přišlo povýšení do hodnosti desátníka. Od následujícího měsíce se rozhodl zůstat v armádě a konat službu jako déle sloužící poddůstojník. V září 1936 byl povýšen na četaře a 7. června 1937 získal uznání elitního střelce a byl jmenován praporečným trubačem. V této době si sám podal žádost o další vojenskou službu.<sup>82</sup> Jeho žádosti bylo vyhověno a Karel byl poslán jako dozorce finální stráže do Hati na Hlučínsku. Po Mnichovu byl převelen do Bílé u Starých Hutí u polské hranice a nakonec skončil v Lošově u Olomouce, kde pomáhal Židům opustit území protektorátu. Jeho činnost byla ovšem Němci odhalena, a proto se sám rozhodl pro odchod z vlasti.<sup>83</sup>

Dne 26. června 1939 Karel Čurda překročil v Lošově polskou hranici. Ale v jeho případě se nedá říci, že by jeho odchod byl spojen s vlasteneckou horlivostí jako u většiny mužů, kteří se rozhodli odejít bojovat do zahraničních jednotek, nýbrž s osobními existenčními důvody. Stejně jako řada další Čechů našel Karel Čurda dočasné útočiště v táboře v Malých Bronovicích. Následně však podepsal závazek služby v cizinecké legii a byl dopraven do Francie. Odtud putoval se svou jednotkou přes Lille a Marseille do afrického Alžíru.<sup>84</sup>

Po vypuknutí války se vrátil zpět do Francie a 26. září 1939 vstoupil do nově vznikajících československých jednotek v Agde. Byl zařazen k 10. rotě 1. pěšího pluku jako déle sloužící četař. Dne 1. ledna 1940 přišlo jeho povýšení do hodnosti rotného. Po pádu Francie byl se svou jednotkou na počátku srpna 1940 evakuován do Velké Británie na lodi „Mohaed El

---

<sup>80</sup> VÚA-VHA Praha, sbírka 37, sign. 37-335-4, s. 66.

<sup>81</sup> REICHL, Martin. *Cesty osudu: [životní příběhy československých parašutistů vycvičených v letech 1941-45 ve Velké Británii]*. Cheb: Svět křídel, 2004. Svět křídel. ISBN 80-86808-04-1. s. 66.

<sup>82</sup> Tamtéž, s. 67.

<sup>83</sup> SOA Praha, MLS Praha, sign. Ls 1290/45, s. 386.

<sup>84</sup> Tamtéž, s. 182.

<sup>85</sup> REICHL, Martin. *Cesty osudu: [životní příběhy československých parašutistů vycvičených v letech 1941-45 ve Velké Británii]*. Cheb: Svět křídel, 2004. Svět křídel. ISBN 80-86808-04-1. s. 67.

Kebir“.<sup>85</sup> Ve Velké Británii putoval z kempu Cholmodeley k autorotě. Stal se blízkým přítelem rtn. Josefa Modřanského. Spolu s ním se také přihlásil začátkem září 1941 k plnění zvláštních úkolů na území protektorátu. Oba byli přijati, Karel Čurda byl dokonce přímo doporučen majorem Blavicem, velitelem jeho roty. Za týden byl Karel Čurda dopraven do Londýna, kde byl zařazen do speciálního výcviku.<sup>86</sup>

### 3.2.3 Ivan Kolařík

Posledním a zároveň nejmladším členem výsadku Out Distance se stal Ivan Kolařík, dvaadvacetiletý medik z Valašského Meziříčí. Ivan se narodil 22. března 1920. Jeho otec Josef Kolařík pracoval jako učitel hluchoněmých v Ústavu pro hluchoněmé ve Valašském Meziříčí a matka Josefa zůstala v domácnosti. Ivan měl ještě jednoho staršího bratra Jiřího, který byl lékařem v nemocnici ve Zlíně.<sup>87</sup>

Ivan Kolařík vychodil v rodném městě obecnou školu a poté mezi lety 1931 až 1939 studoval na místním gymnáziu. Po gymnáziu se Ivan rozhodl jít ve stopách svého staršího bratra, a proto se v květnu 1939 stal studentem lékařské fakulty. Do jeho studia však zasáhlo uzavření českých vysokých škol. Zřejmě to bylo jedním z důvodů, proč se počátkem ledna 1940 rozhodl odejít bojovat proti Němcům.<sup>88</sup>

Hranice se Slovenskem překročil v Hodoníně společně se dvěma kamarády 3. ledna 1940. Prošli přes Slovensko a Maďarsko až do Bělehradu, kde se přihlásili na československý konzulát. Ivan poté pokračoval přes Řecko a Turecko do Bejrútu, kde se nalodil na parník „Providence“ a odplul do francouzské Marseille, kde se 6. března 1940 připojil k československým jednotkám. Byl zařazen k 8. rotě 1. pěšího pluku. Zde prošel základním vojenským výcvikem a s touto jednotkou posléze zasáhl do bojů ve Francii. Po jejich ukončení byl na lodi „Rod el Farag“ evakuován do Anglie, kde byl zařazen k 1. rotě 1. pěšího praporu. V lednu 1941 byl přidělen ke 2 rotě 1. praporu. Dne 2. ledna 1941 mu byl schválen statut aspiranta a byl poslán do školy pro důstojníky v záloze, kterou absolvoval s velmi dobrým prospěchem. V létě 1941 byl vytipován pro plnění zvláštních úkolů ve vlasti. Ivan Kolařík tuto nabídku přijal, a proto byl 14. srpna 1941 přemístěn k II. odboru MNO a následně zařazen do speciálního

---

<sup>85</sup> REICHL, Martin. *Cesty osudu: [životní příběhy československých parašutistů vycvičených v letech 1941-45 ve Velké Británii]*. Cheb: Svět křídel, 2004. Svět křídel. ISBN 80-86808-04-1. s. 67.

<sup>86</sup> SOA Praha, MLS Praha, sign. Ls 1290/45, s. 182.

<sup>87</sup> REICHL, Martin. *Cesty osudu: [životní příběhy československých parašutistů vycvičených v letech 1941-45 ve Velké Británii]*. Cheb: Svět křídel, 2004. Svět křídel. ISBN 80-86808-04-1. s. 63.

<sup>88</sup> Tamtéž, s. 63.

výcviku.<sup>89</sup>

### 3.3. Výcvik a vybavení

Každý, kdo se dobrovolně přihlásil, nebo byl vytipován pro plnění zvláštních úkolů na území protektorátu, byl nejprve od své jednotky poslán do Londýna ke škpt. Šustrovi. Zde proběhlo obeznámení se základními informacemi a následně na vybrané muže čekal průpravný výcvik.<sup>90</sup> Ten probíhal ve spolupráci s britskou SOE. První částí výcviku byl „assault course“ neboli kurz útočného boje, jež byl organizován na území Skotska na STS 25 nedaleko jezera Loch Morar. Velitelství STS 25 bylo situováno na farmě Traigh House. Další dvě farmy, Garramor a Camusdarach, představovaly ubytovací zařízení pro účastníky kurzu. Náplň kurzu byla velmi komplexní a svým pojetím se zcela vymykala tradičním výcvikovým způsobům armádních jednotek. Ostatně dokazuje to už samotná osnova celého kurzu – účastníci museli projít náročnou fyzickou přípravou, polním výcvikem, spojovacím výcvikem či cvičením se zbraněmi i výbušninami různých typů. Všichni účastníci kurzu museli absolvovat střelbu z britských i německých pistolí a také z britských samopalů Thompson. Výcvik střelby probíhal v různých prostředích, ve dne i v noci. Střílelo se na pohyblivé i pevné terče. Mimořádný důraz byl ovšem kladen na manipulaci s výbušninami. Účastníci kurzu byli podrobně seznámeni s nejrůznějšími druhy trhavin, rozbušek, zápalnic, atd. Důraz byl kladen rovněž na účinky trhavin v nejrůznějších prostředích, na umístování náloží na různá místa budov a na samotné provádění sabotáží. Nejdůležitější sice bylo něco zničit, ovšem důležité při tom bylo vědět, co je ve kterém objektu nejdůležitější a jakým způsobem právě toto vyřadit z provozu. Kurz dále zahrnoval základy zpravodajství a práci s mapou i náčrtu. V rámci fyzické přípravy získali účastníci také přípravu na budoucí seskoky padákem. Nacvičovali například proskakování otvorem v podlaze letounu nebo skoky ze tří metrů zakončené parakotouly. Tento kurz trval zpravidla měsíc a posléze na něj vzápětí navazoval „para course“ neboli paravýcvik, jež probíhal na STS 51, tj. na letišti Ringway nedaleko Manchesteru. Uvnitř hangárů byly zřízeny speciální tělocvičny pro výcvik seskoků padákem. V rámci paravýcviku měli parašutisté absolvovat teoretické základy seskoku padákem – organizace samotného seskoku a chování po dopadu, včetně balení padáku, a to i za prudkého větru. Dále pak balení zásob do speciálních kontejnerů a nacvičování příjmu

---

<sup>89</sup> REICHL, Martin. *Cesty osudu: [životní příběhy československých parašutistů vycvičených v letech 1941-45 ve Velké Británii]*. Cheb: Svět křídel, 2004. Svět křídel. ISBN 80-86808-04-1. s. 63, 64 a 65.

<sup>90</sup> STEHLÍK, Eduard. *Jan Kubiš: nezastaví mne ani to nejhorší...* Polníčka: Tváře, 2017. ISBN 978-80-88041-14-6. s. 105.

zásob či vybavení shazovaných z letadla a v neposlední řadě absolvování několika praktických seskoků padákem. Cvičné seskoky byly prováděny z letounů typu Whitley a všichni parašutisté museli rovněž splnit jeden noční seskok z upoutaného balonu. Po absolvování těchto dvou kurzů následovaly ještě tzv. „dokončovací kurzy“, které parašutisty připravovaly na specifické úkoly, například na konkrétní průmyslové sabotáže, na obsluhy naváděcích přístrojů či na špionáže. Tyto kurzy probíhaly na dalších československých výcvikových střediscích STS na britském území.<sup>91</sup>

Jako první byl z budoucího výsadku Out Distance do výcvikového kurzu poslán Ivan Kolařík. Byl zařazen do druhého skotského kurzu, který se konal od 16. srpna do 12. září 1941 a na který následně navazoval parakurz na letišti Ringway u Manchesteru, konaný od 14. září do 20. září 1941.<sup>92</sup> Ivan dokončil parakurz se čtyřmi cvičnými seskoky. Britští instruktoři sepsali hodnocení jeho výcviku následovně: „*Fyzická cvičení – velmi dobrý, polní cvičení – dobrý, cvičení se zbraněmi – velmi dobrý, boj zblízka – velmi dobrý, výbušniny – velmi dobrý, test splnil na 96 procent, prakticky ne tak dobrý, čtení z map a náčrty – velmi dobrý, test splnil na 95 procent, prakticky velmi výborný, zvětšování map – velmi dobrý, spojení – velmi dobrý, 10 slov za minutu; zvláštní znalosti – plavec; kolo, motocykl, auto, lyže – ano, kůň – ne; inteligentní, tichý, příjemný, vtipný; hovoří německy a francouzsky.*“ V doplňující poznámce velitele stálo: „*Chytrý, nadšený mladík, který by se dobře osvědčil v hromadné práci.*“<sup>93</sup> Po skončení výcviku byl poslán zpět ke své jednotce, tj. ke 2. rotě 1. pěšího praporu, kde měl čekat na další rozkazy. Společně s Ivanem Kolaříkem oběma kurzy prošli například Jan Kubiš, Jan Hrubý, Josef Bublík nebo Arnošt Mikš.<sup>94</sup>

Adolf Opálka a Karel Čurda byli společně zařazeni do třetího skotského kurzu, který se konal od 19. září do 20. října 1941 a na který následně navazoval parakurz konaný od 21. října do 28. října 1941.<sup>95</sup> Karel Čurda ve svých poválečných výsleších uvádí k výcviku následující slova: „*Z Londýna nás odvezli do Skotska. Ve skupině nás bylo celkem 27, z toho 4 důstojníci. Jedním z nich byl Opálka. Dál nás rozdělili na dvě party. Výcvik vedli Angličané a trval asi měsíc, pak nás poslali na letiště poblíž Manchesteru na padákový výcvik. Ten trval asi deset dní. Po jeho*

---

<sup>91</sup> STEHLÍK, Eduard. *Jan Kubiš: nezastaví mne ani to nejhorší...* Polnička: Tváře, 2017. ISBN 978-80-88041-14-6. s. 105, 107, 110, 111, 113, 118 a 123.

<sup>92</sup> VÚA-VHA Praha, sbírka 37, sign. 37-335-2, s. 5.

<sup>93</sup> Tamtéž, s. 50.

<sup>94</sup> STEHLÍK, Eduard. *Jan Kubiš: nezastaví mne ani to nejhorší...* Polnička: Tváře, 2017. ISBN 978-80-88041-14-6. s. 105, 106.

<sup>95</sup> VÚA-VHA Praha, sbírka 37, sign. 37-335-1, s. 50.

ukončení jsme se vrátili do Londýna k Šustrovi a byli jsme představeni plk. Moravcovi. Pak jsme se vrátili zpátky ke svým jednotkám, kde jsme měli čekat na další rozkazy.“<sup>96</sup> Karel Čurda dokončil parakurz se čtyřmi cvičnými seskoky. V hodnocení jeho výcviku stojí: „Fyzická cvičení – dobrý, polní cvičení – dobrý, cvičení se zbraněmi – dobrý, ale měl problémy s novým způsobem střelby, boj zblízka – dobrý, výbušniny – velmi dobrý, test splnil na 96 procent, čtení z map a náčrty – dobrý, test splnil na 74 procent, prakticky pomalý, zvětšování map – dobrý, spojení – velmi dobrý, 10 slov za minutu; zvláštní znalosti – záliba ve strojírenství, plavec, zná prostor Třeboň; kolo, motocykl, auto, lyže, kůň – ano; svobodný, veselý, kamarádský, dobrosrdečný, skrovný, méně chápavý, méně inteligentní, smělý, odvážný, se smyslem pro kolektivní práci, ukázněný, spolehlivý.“<sup>97</sup>

Adolf Opálka dokončil parakurz se šesti cvičným seskoky. Od britských instruktorů obdržel následující hodnocení: „Fyzická cvičení – velmi dobrý, polní cvičení – velmi dobrý, cvičení se zbraněmi – velmi dobrý, prakticky výborný, boj zblízka – velmi dobrý, výbušniny – velmi dobrý, test splnil na 94 procent, prakticky velmi dobrý, čtení z map a náčrty – velmi dobrý, test splnil na 100 procent, prakticky velmi výborný, zvětšování map – dobrý, spojení – velmi dobrý, 12 slov za minutu; zvláštní znalosti – plavec, zná velmi dobře Dalmacii, Černou Horu a Jugoslávii, záliba v automobilovém strojařství, svobodný, zná prostor Moravský Krumlov; kolo, motocykl, auto, lyže, kůň – ano.“ V poznámce velitele stojí: „Tento důstojník byl překladatelem a během kurzu nejschopněji prováděl svoji povinnost. Je veselý, silné individuality, plně spolehlivý, vynikající vůdce.“<sup>98</sup> Během parakurzu byl podán návrh na jeho povýšení na nadporučíka pěchoty. Toto povýšení obdržel oficiálně poslední den parakurzu, tedy 28. října 1941. V této době byl rovněž ustanoven velitelem plánovaného výsadku Out Distance.<sup>99</sup> O pár dní později byli do výsadku Out Distance vybráni díky svým skvělým výsledkům z výcviku Ivan Kolařík a Karel Čurda jakožto zástupce velitele.

V lednu 1942 byla skupina Out Distance povolána na výcvikovou stanici STS 2 v Bellasis u Dorkingu, kam byly umísťovány všechny paraskupiny, které měly být zanedlouho vysazeny do protektorátu. Členové Out Distance se zde poprvé setkali například se skupinou Zinc, s níž budou o pár týdnů později dopraveni do vzdušného prostoru Československa. Na STS 2 absolvovala skupina Out Distance dokončovací výcvik, který zahrnoval další cvičení ve střelbě, destrukci,

---

<sup>96</sup> SOA Praha, MLS Praha, sign. Ls 1290/45, s. 182.

<sup>97</sup> VÚA-VHA Praha, sbírka 37, sign. 37-335-3, s. 15.

<sup>98</sup> VÚA-VHA Praha, sbírka 37, sign. 37-335-1, s. 53.

<sup>99</sup> Tamtéž, s. 8.

vysílání a příjem na MK III. Qu-kod, hospodářsko-politické a policejní nařízení a život v protektorátu, vnitřní organizaci německé branné moci, stejnokroje apod. V případě skupiny Out Distance byla zvláštní pozornost v dokončovacím výcviku věnována obsluze naváděcího přístroje Rebecca, který se využíval k navádění letounů při bombardování nepřátelských cílů. Přístroj pracuje na základě měření radiových vln následujícím způsobem: Přístroj vysílá vlny v krátkých intervalech v rozsahu 1,5 m. Toto vysílání se zachytí na zemi a znovu se vrací nízkou frekvencí. Letadlo přijímá signály a přístroj ukazuje, jak daleko je cíl a ve kterém směru leží. Britové měli vizi, že přístroj bude používán pro noční bombardování a pro vysazování dalších parašutistů. Pro výcvik skupiny Out Distance byl sestaven podrobný manuál o obsluze tohoto naváděcího zařízení, jelikož se jednalo o první výsadek, který byl do protektorátu s naváděcím zařízením vyslán.<sup>100</sup>

Přípravy operace Out Distance vrcholily v březnu 1942. Dne 1. března 1942 se svého povýšení dočkal také Ivan Kolařík. Byl povýšen do hodnosti desátník aspirant.<sup>101</sup> Na počátku března byly pořízeny známé fotografie výsadku Out Distance u kamenné zdi na dvoře budovy Porchester Gate v Londýně. V ten samý den byly rovněž pořízeny fotografie do falešných legitimací.<sup>102</sup> Falešná protektorátní legitimace Adolfa Opálky měla číslo 56135/42, vydalo ji policejní Ředitelství v Brně 8. května 1940. Legitimace zněla na jméno Adolf Král, soukromý úředník, narozený 5. ledna 1915 v Brně, bytem Veveří 15, Brno. Karel Čurda obdržel falešnou legitimaci číslo 33156/42 vydanou v Brně 8. dubna 1910. Legitimace byla na jméno Karel Vrba, šofér, narozený 10. října 1911 v Třeboni, bytem Sokolnice čp. 66, okres Brno. Falešná legitimace Ivana Kolaříka měla číslo 36819/39, byla vydána rovněž v Brně a to 27. května 1939. Zněla na jméno Jan Krátký, kancelářský pomocník, narozený 22. března 1920 v Ivančicích, bytem Široká 110, Ivančice.<sup>103</sup>

Vybavení, se kterým byla skupina Out Distance vyslána do protektorátu, bylo rozděleno do tří pouzder. První pouzdro obsahovalo: „*8 podlouhlých třílibrových magnetických náloží z plastiky, opatřených dvojitou bleskovicí, 8 zápalných náloží a 2 M.L. Flary, 6 granátů s rozbuškami, 12 mechanických rozněcovadel na tlak, 3 A.C. Delay (časované tužky) se 2 zápalkami a 18 ampulkami.*“<sup>104</sup> Ve druhém pouzdře se nacházelo: „*8 tříminutových dvojitých*

---

<sup>100</sup> Tamtéž, s. 50, 51 a 52.

<sup>101</sup> VÚA-VHA Praha, sbírka 37, sign. 37-335-2, s. 21.

<sup>102</sup> DOLEŽAL, Miloš. *Čurda z Hlín: Tři dokumentární povídky z Protektorátu.* Brno: Host, 2019. ISBN 978-80-7577-803-1. s. 149.

<sup>103</sup> VÚA-VHA Praha, sbírka 37, sign. 37-335-1, s. 55.

<sup>104</sup> VÚA-VHA Praha, sbírka 37, sign. 37-335-4, s. 10.



anglických zápalnic pro magnetické nálože, 4 třiminutové dvojité anglické zápalnice pro magnetické nálože Clamy, 6 pistolí '32 se 2 zásobníky a 300 náboji, 1 sten gun s 5 zásobníky, 150 náboji, plničkou, olejnicou a čistící šňůrou, 96 stop anglické zápalnice, 10 mechanických rozněcovadel na tlak, 128 obyčejných rozbušek, 30 časovaných tužek (5 černých, 5 červených, 5 žlutých, 5 bílých, 5 zelených a 5 modrých), 4 tuby vaseliny a 1 kolečko drátu.<sup>105</sup> Poslední poudro bylo nejmenší, obsahovalo: „4 magnetické nálože Clamy, 40 liber volné plastiky, 90 stop bleskovice, 6 koleček izolační pásky, 10 středních podkovovitých magnetů, kleště a 48 zápalek pro anglické zápalnice.“<sup>106</sup> Nutné je však podotknout, že toto vybavení nezahrnovalo potřebný materiál pro destrukci michelské plynárny. Materiál pro tuto sabotáž měl být do protektorátu dopraven až se skupinou Intransitive. Ta byla nakonec vysazena do protektorátu koncem dubna 1942 ve složení: velitel npor. Václav Kindl, čet. Bohuslav Grabovský a des. Vojtěch Lukaščík.<sup>107</sup>

Den před odletem, tedy 24. března 1942, podepsali všichni tři parašutisté následující prohlášení: „Můj úkol tkví v zásadě v tom, že společně se dvěma jinými příslušníky čs. armády budu odeslán do vlasti, abych tam: 1./ dopravil zvláštní materiál a pomohl jeho obsluze, 2./ připravil a provedl sabotážní čin v michelské plynárně, úplně nezávisle na 1. části mého úkolu. Materiál pro tuto věc mi bude doručen později. Učiním vše podle svého nejlepšího vědomí a svědomí, abych tento úkol, k jehož provedení jsem se dobrovolně přihlásil, úspěšně splnil.“<sup>108</sup> Velitel Adolf Opálka následně převzal pro svou skupinu 20 000 RM. Peníze měli použít ke svému zajištění a na pokrytí výdajů pro splnění svého úkolu. Jakmile budou všichni existenčně zajištěni, měli zbytek peněz předat domácí organizaci.<sup>109</sup>

Všichni tři byli rovněž vyzváni, aby sepsali svá poslední přání. Karel Čurda prosil, aby jeho věci byly po válce poslány jeho otci do Staré Hlíny u Třeboně v jižních Čechách.<sup>110</sup> Adolf Opálka nejprve uvedl, že žádné poslední přání nemá, ovšem pak si vzpomněl na svou tetu a sepsaný text pozměnil. Nově žádal, aby všechny jeho věci byly po válce poslány na adresu jeho tety v rodných Rešicích u Moravského Krumlova. Ivan Kolařík si přál, aby jeho věci byly poslány na adresu jeho otce do Valašského Meziříčí. Ke svému přání ještě připojil dva dopisy na rozloučenou, jeden adresuje svým rodičům, druhý je pro jeho snoubenku Miladu Hrušákovou.<sup>111</sup>

---

<sup>105</sup> Tamtéž, s. 10.

<sup>106</sup> Tamtéž, s. 10.

<sup>107</sup> Tamtéž, sign. 37-329-1, s. 10.

<sup>108</sup> SOA Praha, MLS Praha, sign. Ls 1290/45, s. 559.

<sup>109</sup> VÚA-VHA Praha, sbírka 37, sign. 37-335-1, s. 12.

<sup>110</sup> Tamtéž, sign. 37-335-3, s. 8.

<sup>111</sup> VÚA-VHA Praha, sbírka 37, sign. 37-335-1, s. 49.

V odpoledních hodinách 25. března 1942 přišla dlouho očekávaná zpráva, skupiny Out Distance a Zinc mají být dopraveny na letiště v Bretfordu.<sup>112</sup> V noci se plánoval pokus o jejich vysazení.<sup>113</sup>

---

<sup>112</sup> VÚA-VHA Praha, sbírka 37, sign. 37-335-4, s. 8.

<sup>113</sup> SOA Praha, MLS Praha, sign. Ls 1290/45, s. 27.

## 4. Výsadek

Za datum výsadku byl zvolen 25. březen 1942. Toho dne panovaly nad střední Evropou nepříznivé podmínky. Přesto byl vydán pokyn k uskutečnění celé akce. Kolem 22.00 hodiny odstartoval z anglického letiště v Bretfordu čtyřmotorový Halifax.<sup>114</sup> Zpočátku se k výsadbům do protektorátu používaly bombardéry Whitley. Později se však od nich upustilo, jelikož nevyhovovaly délkou svého doletu, která činila zhuba 10 hodin. K cestě do protektorátu a zpět ovšem bylo potřeba letounu s doletem minimálně 12 hodin. Aby mohly bombardéry značky Whitley tuto cestu zvládnout, musely při zpáteční cestě doplňovat palivo z přidaných nádrží, což na část letu snižovalo bojeschopnost celého bombardéru. Od prosince 1941 se proto začaly využívat čtyřmotorové bombardéry Halifax. První výsadkový let tohoto letounu byl proveden v noci z 28. na 29. prosince 1941. Bombardér Hadley Page Halifax B Mk II tehdy dopravil do protektorátu výsadky Anthropoid, Silver A a Silver B.<sup>115</sup>

Společně s Out Distance se na palubě Halifaxu nacházela rovněž zpravodajská skupina Zinc, kterou tvořili velitel nadporučík Oldřich Pechal, jeho zástupce rotmistr Arnošt Mikš a radista četař Viliam Gerik, ve svých jednaadvaceti letech nejmladší muž na palubě letounu. Jejich úkolem bylo zajistit zpravodajské pokrytí Moravy a pomocí radiostanice Lída informovat Londýn, podobně jako Silver A na území Čech. Zinc se měl dále podílet také na koordinaci a organizování sabotážních výsadbů, jež měly být v budoucnu vysazeny na území Moravy. Přítomnost takové skupiny jako byla právě Zinc by jistě uvítal také domácí odboj, jelikož na začátku války proběhla na Moravě rozsáhlá vlna zatýkání, jež místní odboj velmi znatelně oslabil. Zbytky Obrany národa (ON) a Petičního výboru „Věrní zůstaneme“ (PVVZ) zůstaly takřka mimo kontakt s ÚVODEM na území Čech, což utlumilo jejich akceschopnost.<sup>116</sup>

I přes hustou mlhu, která se tu noc rozprostírala nad střední Evropou, se Halifax dostal až nad území Čech. V tento moment však byla celá akce zrušena, jelikož místa obou výsadbů se nacházela v mlze. Letoun se tedy obrátil a vrátil se zpět do Anglie.<sup>117</sup>

Další pokus proběhl o dva dny později. V noci z 27. na 28. března 1942 vzlétl v 19.55 hodin z letiště v Stradishall k nebi bombardér Handley Page Halifax Mk. II L9618/NF-W ze 138. perutě

---

<sup>114</sup> ŠOLC, Jiří. *Bylo málo mužů: českoslovenští parašutisté na západní frontě za druhé světové války*. Praha: Merkur, 1990. ISBN 80-7032-624-7. s. 76 a 77.

<sup>115</sup> STEHLÍK, Eduard. *Jan Kubiš: nezastaví mne ani to nejhorší...* Polnička: Tváře, 2017. ISBN 978-80-88041-14-6. s. 152.

<sup>116</sup> ŠOLC, Jiří. *Bylo málo mužů: českoslovenští parašutisté na západní frontě za druhé světové války*. Praha: Merkur, 1990. ISBN 80-7032-624-7. s. 82.

<sup>117</sup> Tamtéž, s. 76.

RAF s polskou posádkou<sup>118</sup>, kterou vedli piloti Julian Pieniżek a Stanisław Kłosowski.<sup>119</sup> Na palubě se nacházel mimo polské posádky a členů výsadků také nadporučík Rudolf Hrubec, velitel čs. výcvikového střediska Bellais, který často zastával funkci letového dispečera při výsadkových letech do protektorátu. Krátce před vzletem ještě došlo z technických důvodů ke změně místa doskoku skupiny Out Distance. Výsadek měl být původně proveden u Kopidlna. Nově byl za doskočiště vybrán Kovářov u Písku. Škpt. Šustr si k sobě zavolal skupinu Out Distance, obeznámil je se změnou doskočiště a zeptal se jich, zda s výsadkem na ono místo souhlasí. Všichni tři téměř současně vyslovili souhlas. Jelikož původní adresy, jimiž byli členové Out Distance vybaveni se nyní nacházeli daleko od nového místa výsadku, předal jim škpt. Šustr dvě nové adresy i s jejich hesly. Šustr tento kraj velmi dobře znal, na obou adresách, jež tehdy večer předal skupině Out Distance, žili jeho příbuzní. Zněly následovně: Boleslav Kučera, Chýnov u Tábora, čp. 26 s heslem: Pozdrav od synovce Šustra, který v roce 1936 adoptoval sedmiměsíčního chlapce Jiřího. Dále ať si vzpomene, jak byl Šustr po své svatbě s manželkou u Kučerů na návštěvě a že mu Kučera chodil pod okno zpívat „Tudy tou cestičkou.“ Vladimír Šustr, Praha Vinohrady, Na Švihance čp.6, třetí patro s totožným heslem, ale dále ať si vzpomene, že bratr Standa se rozváděl v téže době, jako se Jarka ženil a že Lád'a je rovněž rozvedený po krátké době manželství.<sup>120</sup>

Tentokrát již byly povětrnostní podmínky nad značnou částí Evropy příznivé.<sup>121</sup> Jako první letoun opustila skupina Zinc. Seskočili v pořadí Pechal, Gerik, Mikš. Ovšem celá akce se i na druhý pokus neobešla bez komplikací. Navigátor Marian Wodzicki udělal při navigaci chybu a Zinc byl vysazen u Gbel na Slovensku, místo na plánovaném Buchlovsku nedaleko Vřesovic na Moravě. Navíc skupina přišla o část vybavení. Čekal je tedy těžký úkol – přechod na Moravu přes slovenskou hranici.<sup>122</sup>

Nyní je řada na Out Distance. Letoun se ovšem nacházel v bezradné situaci, proto byl do kabiny povolán Adolf Opálka, který společně s Hrubce a Wodzickým vymyslel nové místo seskoku. Místo původního Kovářova na Písecku byla vybrána plánina u obce Hrejkovice se souřadnicemi 49° 8 min N a 14° 17 min E, jak si poznamenal pilot.<sup>123</sup> Že se jedná o obec Ořechov

---

<sup>118</sup> VÚA-VHA Praha, sbírka 37, sign. 37-335-4, s. 8.

<sup>119</sup> BIENIECKI, K. *Polski zalogi nad Europą*, Bellona, Warszawa 2005, ISBN 83-11-10235-X. str.153.

<sup>120</sup> VÚA-VHA Praha, sbírka 37, sign. 37-335-4, s. 8.

<sup>121</sup> ŠOLC, Jiří. *Bylo málo mužů: českoslovenští parašutisté na západní frontě za druhé světové války*. Praha: Merkur, 1990. ISBN 80-7032-624-7. s. 82 .

<sup>122</sup> VÚA-VHA Praha, sbírka 37, sign. 37-335-4, s. 9.

<sup>123</sup> Tamtéž, s. 9.

nedaleko Telče, zjistila skupina Out Distance až po seskoku.<sup>124</sup>

Ve 2.55 hodin vyskočil Adolf Opálka, několik vteřin za ním Karel Čurda a jako poslední Ivan Kolařík. Následně posádka letounu shodila kontejnery s vybavením a obrátila letoun zpět do Velké Británie.<sup>125</sup>

Obec Ořechov byla v tehdejší době z velké části obklopena lesy, které třem parašutistům zkomplikovaly přistání. Adolf Opálka při seskoku špatně dopadl a zlomil si několik kůstek na pravém nártu.<sup>126</sup> Přesto společně s Karlem Čurdou zakopali padáky a kombinézy. Ivan Kolařík se mezitím vydal hledat kontejnery.<sup>127</sup> Našel pouze jeden, navíc zjistil, že při seskoku ztratil náprsní tašku, ve které měl uložené falešné protektorátní doklady, 150 říšských marek a fotografii své snoubenky Milady Hrušákové.<sup>128</sup>

Zvuk nízkoletícího letounu probudil několik občanů Ořechova. Někteří navíc viděli, jak se k zemi doprostřed vesnice snesl kontejner. Bylo tedy jen otázkou času, jak dlouho potrvá četníkům dostat se do vesnice. Adolf Opálka si uvědomoval vážnost celé situace, proto se rozhodl skupinu na čas rozpustit. Každý se měl postarat sám o sebe. Ivan Kolařík se měl pokusit najít svou legitimaci, nebo si obstarat jinou. Všichni tři se měli opět shledat na adrese, která měla být uvedena v Národní politice u inzerátu, jež začínal slovy: „*Koupím česko-německý slovník...*“ Mělo to znamenat, že Adolf Opálka se dostal do Lázní Bělohradu a Čurda s Kolaříkem se tam mají také nakontaktovat. U lesa zakopali kontejner, který se jim podařilo najít a k ránu společně došli po silnici až do 8 km vzdálené vesnice Markvartice. Odtud už se vydal každý svou vlastní cestou.<sup>129</sup>

---

<sup>124</sup> ŠOLC, Jiří. *Bylo málo mužů: českoslovenští parašutisté na západní frontě za druhé světové války*. Praha: Merkur, 1990. ISBN 80-7032-624-7. s. 77.

<sup>125</sup> VÚA-VHA Praha, sbírka 37, sign. 37-335-4, s. 10

<sup>126</sup> Tamtéž, sign. 37-335-1, s. 40.

<sup>127</sup> ŠOLC, Jiří. *Bylo málo mužů: českoslovenští parašutisté na západní frontě za druhé světové války*. Praha: Merkur, 1990. ISBN 80-7032-624-7. s. 78.

<sup>128</sup> VÚA-VHA Praha, sbírka 37, sign. 37-335-2, s. 13.

<sup>129</sup> SOA Praha, MLS Praha, sign. Ls 1290/45, s. 183.

## 5. Tři cesty protektorátem

### 5.1. Ivan Kolařík

„Rozešli jsme se na křižovatce Telč – Jindřichův Hradec – Brno. Právě tam Ivan nahlásil ztrátu dokladů.“<sup>131</sup> Řekl po válce Karel Čurda. Out Distance zažívala potíže již od svého výsadku a ztráta Ivanových dokladů byla jednou z nich.

Poté co velitel Adolf Opálka rozpustil skupinu, se Ivan Kolařík rozhodl vydat vlakem domů do Valašského Meziříčí. Jako první zazvonil na známé adrese Máchova 610. Doufal, že Hrušákovi stále žijí na stejné adrese. Měl štěstí. Ještě tu noc probudilo Josefa Kolaříka házení drobných kamínků na okno. Rozespálý pan Kolařík otevřel okno. Dole na ulici stál Bohumír Hrušák. Nejdříve si myslel, že se jeho soused pomátl na rozum, ale vzápětí vše rychle pochopil. Vzbudil manželku a vydali se k Hrušákům, kde na ně v kuchyni čekal jejich syn Ivan. Všichni si u Hrušáků povídali celou noc. Ivan jim vyprávěl o cizině, také prozradil, že je parašutista vyslaný z Anglie, a že při seskoku ztratil legitimaci. Také se dozvěděl, že Milada je již zasnoubená s někým jiným. Druhý den odjel se svým starším bratrem Jiřím do Zlína.<sup>131</sup>

Civilní hlídka obce Ořechov neztrácela čas a ihned nahlásila starostovi, že její členové viděli, jak se v noci na pole za vesnicí snesly tři, nebo čtyři padáky. V brzkých ranních hodinách začali četníci a úředníci gestapa z Jihlavy prohledávat les. Pátrání se zúčastnilo zhruba sedmdesát osob. Našli celkem pět zakopaných padáků, dva balíky s vybavením a protektorátní legitimaci na jméno Ivan Krátký z Ivančic, v níž byla uložena fotografie mladé dívky s věnováním „*Věnuji a až do smrti na Tebe budu myslet. Milada*“ Kriminální rada Römer, vedoucí vyšetřování, ihned nakázal rozmnožit fotografii z legitimace a prověřit adresu v Ivančicích. Bylo jasné, že jméno uvedené v legitimaci bude krycí, ale pravděpodobně souhlasí počáteční písmeno a datum narození. Pátrání v Ivančicích vedlo do slepé ulice, jak Römer ostatně očekával, ale měl v záloze ještě další stopu. Na rubu fotografie byla vytištěna písmena VM, Römera napadlo, že by mohla označovat Valašské Meziříčí.<sup>132</sup> V pondělí 30. března přijelo gestapo na Městský úřad ve Valašském Meziříčí. Měli s sebou fotografie Milady a Ivana. Zanedlouho získali také jejich pravá jména a adresy. Máchova ulice se ihned zaplnila policejními vozidly. Gestapo vtrhlo k Hrušákům. Ivan tam nebyl, ale mohli alespoň vyslechnout Miladu.<sup>133</sup> Ta stále dokola opakovala,

---

<sup>130</sup> SOA Praha, MLS Praha, sign. Ls 1290/45, s. 183.

<sup>131</sup> VÚA-VHA Praha, sbírka 37, sign. 37-335-2, s. 13.

<sup>132</sup> Tamtéž, s. 13 a 14.

<sup>133</sup> Tamtéž, s. 14.

že Ivan odešel v roce 1939 do Polska a ona ho od té doby neviděla. Ani u Kolaříků Ivana nenašli. Kolaříkovi navíc při výslechu tvrdili totéž co Milada. Paní Kolaříková jim však řekla, že pokud je Ivan zpět, mohl být u své babičky, paní Kuldové, v Ivančicích u Brna. Gestapo ji donutilo napsat dva dopisy, jeden byl adresován její matce, druhý byl pro Ivana. Měla napsat, že svého syna vyzývá, aby proti gestapu nepoužil zbraně a raději s nimi dobrovolně odešel. Gestapo ho pouze vyslechne a pak ho propustí, jak bylo slíbeno jeho rodině. Gestapo se tedy znovu vypravilo do Ivančic, ovšem tentokrát byli přesvědčeni, že jdou na jistotu. Bylo pro ně tedy hořkým zklamáním, když Ivana u jeho babičky nenašli. Zbývala tedy jediná možnost – Ivanův bratr Jiří, žijící s manželkou Jaroslavou ve Zlíně.<sup>134</sup>

Jakmile gestapo odešlo z bytu Kolaříkových, volal pan Kolařík do Zlína, aby Ivana varoval. Sdělil taky, že u nich a u Hrušáků bylo gestapo, že vyslychali Miladu a že je jen otázkou času, než se objeví také ve Zlíně. Ivan si tedy ve spěchu sbalil všechny věci, rozloučil se s bratrem a švagrovou a dal se na útěk. Došel do nedalekých Vizovic. Chtěl si koupit kolo, aby mohl rychleji uniknout, ale nepodařilo se mu ho nikde sehnat. Cítil, jak mu gestapo dýchá na záda. Věděl, že z této situace se už jen tak nedostane. Zasaťtral v kapse a vytáhl z kovového pouzdra ampuli s kyanidem. Mezi zuby se ozvalo křupnutí a on po chvílce klesl bezvládně k zemi.<sup>135</sup>

Josef Bajer, majitel pálenice ve Vizovicích, viděl, jak se před jeho domem skácel k zemi nějaký mladík. Vyběhl se svou ženou na ulici a odnesli ho dovnitř. Uložili ho na pohovku a přivolali lékaře, ten okamžitě nařídil převoz do nemocnice. Když chtěli zjistit mladíkovu totožnost, našli u něj předválečnou legitimaci na jméno Ivan Kolařík, kterou Ivan nechal doma, když před několika lety odcházel z vlasti. Převoz do nemocnice už byl zbytečný, jelikož Ivan Kolařík již nějakou dobu nedýchal. „*Gestapo se objevilo za dobrou hodinu, nebylo mu tedy přímo v patách,*“ podotkli po válce manželé Bajerovi.<sup>136</sup>

Mrtvola Ivana Kolaříka byla převezena do Zlína. Gestapo přivezlo Josefa Kolaříka, který potvrdil, že se jedná o jeho syna. Kromě své předválečné legitimace měl Ivan u sebe 5 000 říšských marek a několik potravinových lístků, které mu dali Hrušákovi. Díky evidenci potravinových lístků nebylo těžké zpochybnit Miladinu výpověď. Dne 5. dubna 1942 byli Kolaříkovi i Hrušákovi zatčeni a převezeni do Brna. Byli vezněni v Kounicových kolejích,<sup>137</sup>

---

<sup>134</sup> VÚA-VHA Praha, sbírka 37, sign. 37-335-2, s. 14.

<sup>135</sup> Tamtéž, s. 14.

<sup>136</sup> Tamtéž, s. 14.

<sup>137</sup> Tamtéž, s. 15.

bývalých vysokoškolských kolejích, ze kterých nacisté v roce 1940 vytvořili věznicí.<sup>138</sup> Vězni odtud bývali deportováni do německých koncentračních táborů, nebo byli popraveni přímo zde na vnitřním nádvoří. Na zdi tohoto nádvoří se nachází sgrafito sv. Václava s nápisem „*Nedej zahynouti nám i budoucím.*“, pod ním byl tehdy umístěn lapač kulek.<sup>139</sup> Právě zde byli 30. května 1942 popraveni všichni, kdo poskytli pomoc parašutistovi Ivanovi Kolaříkovi.<sup>140</sup>

## 5.2. Karel Čurda

Ukazatel s nápisem Jindřichův Hradec dal Karlu Čurdovi jasný směr. Pokusí se najít pomoc doma. Vyrázil tedy do rodných jižních Čech. Jeho první zastávkou byl Jindřichův Hradec, kde žil jeho kamarád Antonín Drobil<sup>141</sup>, s nímž se seznámil během vojenské služby v Jindřichově Hradci. Karel doufal, že i když Drobil nyní pracuje jako listonoš, stále je dobrým Čechem a měl pravdu. Antonín Drobil viděl svého přítele velice rád. Karel u něj strávil dva dny. Byla to dlouhá doba, co se neviděli, a měli si o čem povídat. Po dvou dnech však nastal čas pokračovat dál. Karel za vše poděkoval, rozloučil se s přítelem a vydal se na cestu. Šel přes Stráž nad Nežárkou domů do Nové Hlíny, malé vesničky nedaleko Třeboně.<sup>142</sup>

Když se Karel objevil po třech letech doma byla to radostná událost. Všichni ho rádi viděli a on zase rád viděl je. Přestože byl rád zpátky doma, věděl, že stejně bude muset zase odejít. Jeho sestra Marie žila s manželem Antonínem Mácou v Kolíně. Z Kolína to není daleko do Lázní Bělohradu, kde byla jedna ze záchytných adres skupiny Out Distance a kde také žil tiskař Vojtíšek, na kterého se měli obrátit, pokud by se v Národní politice neobjevil jejich kontaktní inzerát. A jelikož se inzerát v Národní politice stále neobjevil, rozhodl se, že bude jednat. Předtím ještě ale musí vyřídit jednu věc – rozhodl se kontaktovat svou předválečnou lásku Karolínu Jirákovu, s níž začal chodit na konci roku 1938. Napsal pro ni vzkaz na kus papíru, který jeho sestra předala známému. Karel si druhý den ráno sbalil všechny věci a za svítání odjel do Kolína k sestře.<sup>143</sup>

Karolína žila ve vedlejší vesnici Mláka. Starala se dvouletou dcerku a už ani nedoufala, že by se Karel někdy vrátil domů. Jednoho dne za ní však přišel Jan Kostečka z Hlíny, příbuzný Karlova švagra, který jí předal lístek, na němž stálo, že Karel je zdrav a víc jí řekne jeho sestra.

---

<sup>138</sup> *Svědectví Kounicových kolejí*. 3.vyd. Brno: Klub Kounicových kolejí, 1947. str. 8 .

<sup>139</sup> Tamtéž, str. 11 a 12.

<sup>140</sup> VÚA-VHA Praha, sbírka 37, sign. 37-335-2, s. 15.

<sup>141</sup> SOA Praha, MLS Praha, sign. Ls 1290/45, s. 194.

<sup>142</sup> Tamtéž, s. 183.

<sup>143</sup> Tamtéž, s. 183 a 204.



Karolína se tedy vypravila do Nové Hlíny, tam se dozvěděla, že Karel je u své sestry v Kolíně a že pokud chce, může tam za ním přijet. Karolína se tedy vydala na cestu a s Karlem se setkala.<sup>144</sup> Karel jí řekl, že je parašutista vyslaný z Anglie a že nyní vystupuje pod falešným jménem Karel Vrbas. Ona mu řekla, že se jim 6. března 1940 narodila dcera. Na konci schůzky jí Karel dal svou fotografii s tím, že kdyby se mu něco stalo, má se s ní po válce přihlásit u československých úřadů, aby dostala podporu na dítě.<sup>145</sup>

Karel Čurda zkoušel několikrát navázat kontakt v Lázních Bělohradu, ale stále bez úspěchu. Nakonec se mu to podařilo až na třetí pokus. Bylo mu řečeno, že má jet do Pardubic k jistému panu Kůrkovi. U něj přečkal noc a druhý den se v bytě pana Kůrky setkal s Alfrédem Bartošem, velitelem výsadku Silver A.<sup>146</sup> Kůrka bylo krycí jméno Václava Krupky, jednoho z nejbližších spolupracovníků Silver A, což se Karel Čurda musel později dozvědět, jelikož Václava Krupku udal pod jeho vlastním jménem v červnu 1942 gestapu. Toto celé navíc sám Karel Čurda potvrzuje ve výslechu z 2. srpna 1945.<sup>147</sup> Karel Čurda řekl Bartošovi, že se jejich skupina po seskoku rozešla a že potřebuje navázat kontakt se svým velitelem. Bartoš ho poslal do Prahy v doprovodu „civila“, jež se mu představil jako Adolf, aby se v jeho bytě na Žižkově setkal se svým velitelem.<sup>148</sup> Že onen „civil“ byl Alois Moravec, jeden z předních spolupracovníků operace Anthropoid a dalších pražských parašutistů, se Karel Čurda dozvěděl až od gestapa, a to ráno 18. června 1942, kdy se setkali v kanceláři gestapa v Petschkově paláci. Karel Čurda po válce přiznal, že Alois Moravec byl zřejmě chycen podle jeho popisu.<sup>149</sup> Po příjezdu do Prahy se vydali ihned na Žižkov, dle všeho tedy do bytu rodiny Moravcových v Biskupcově ulici, ovšem Adolfa Opálku zde nezastihli. Vlastimil Moravec, syn Aloise Moravce, vzal Karla Čurdu do Plzně, kde se v jednom domě setkal s Josefem Valčíkem ze výsadku Silver A, vzápětí přišel také Jan Kubiš z výsadku Anthropoid, v doprovodu mladé odbojářky Marie Žilanové a nakonec přišel také Adolf Opálka.<sup>150</sup>

### **5.3. Adolf Opálka**

Jednou z hlavních zásad, kterou angličtí instruktoři kladli na srdce všem parašutistům,

---

<sup>144</sup> SOA Praha, MLS Praha, sign. Ls 1290/45, s. 204.

<sup>145</sup> Tamtéž, s. 204.

<sup>146</sup> Tamtéž, s. 183.

<sup>147</sup> Tamtéž, s. 336.

<sup>148</sup> Tamtéž, s. 183.

<sup>149</sup> Tamtéž, s. 184.

<sup>150</sup> Tamtéž, s. 183.

bylo nikdy nekontaktovat vlastní rodinu, za žádných okolností. Avšak zoufalá situace si nejvíce žádá zoufalé činy. Podobně jako Kolařík s Čurdou se i Adolf Opálka rozhodl najít pomoc u své rodiny. Vydal se proto domů ke své tetě do Rešic. Šel na Moravské Budějovice k Hrotovicím.<sup>151</sup> Pokud to šlo, šel po vedlejších cestách, už kvůli zraněné noze, která mu způsobovala bolest a on musel kulhat. Čím více se blížil k domovu, tím větší měl strach, že by ho mohl někdo poznat. Proto si čepici nasadil více do čela a zvedl límec od kabátu. Když šel přes vesnice, snažil se pokuckávat, aby si mohl zakrývat obličej kapesníkem. Myslel, že se staví v Dalešicích, kde před válkou učila jeho snoubenka Rudolfa Hainová, které nikdo neřekl jinak než Miluška. Nakonec si však tuto zastávku rozmyslel. Nevěděl, zda by tam Milušku našel a nechtěl riskovat, že by ji ohrozil.<sup>152</sup> Před válkou všichni věděli, že s ním chodila a nezapomněli na to ani během války, jak sama Miluška po válce naznačila.<sup>153</sup>

Adolf dorazil do Rešic v noci 28. března na Květnou neděli. Obešel stavení a zaťukal na okno kuchyně. Jelikož uvnitř byla tma, svítil si do světnice baterkou, jejíž svít probudil děti, které byly tu noc u tetěny Marie Opálkové. Opakované ťukání na okno probudilo také tetu. Všichni si nejprve mysleli, že se jedná o zloděje. Vzápětí se ovšem za dveřmi ozval známý hlas, o kterém si teta Opálková myslela, že už jej nikdy neuslyší, ale přesto nechtěla pustit nikoho dovnitř. Adolf o sobě dal naposledy vědět v roce 1940. Tehdy od něj přišla zpráva, že se chystá na svatební cestu do Afriky, což mělo znamenat, že se chystá vstoupit do cizinecké legie ve Francii. Od té doby žádná další zpráva nepřišla a teta již ztrácela naději. Teprve když jí Adolf popsal prstýnek od pana Kofroně, který nosila na levé ruce, otevřela dveře. Vzápětí zahnala děti spát do vedlejší místnosti a přinesla Adolfovi jiné oblečení. To ve kterém přišel, dala teta druhý den ke spálení.<sup>154</sup>

Druhý den ráno poslala tetěna Opálková děti domů. Musely však slíbit, že budou mlčet a nikomu nic nepoví. Adolf trávil celé dny ve světnici. Noha ho stále bolela, proto většinu dne proležel a nebo seděl na stoličce, kam z venku nebylo vidět oknem. Večer vždy chodil ven na dvůr a na zahradu za domem oblečený v ženských šatech, jelikož se bál, že by ho mohl někdo zahlédnout. Pro případ nouze si také připravil únikovou cestu oknem ze světnice do zahrady, odkud by přes plot utekl do lesů. Každý den také kontroloval noviny, kde hledal smluvený signál.<sup>155</sup>

---

<sup>151</sup> VÚA-VHA Praha, sbírka 37, sign. 37-335-1, s. 39.

<sup>152</sup> Tamtéž, s. 39.

<sup>153</sup> Tamtéž, s. 41.

<sup>154</sup> Tamtéž, s. 39.

<sup>155</sup> VÚA-VHA Praha, sbírka 37, sign. 37-335-1, s. 39 a 40.

Každý čtvrtek chodila k tetě na besedu jeho snoubenka Miluška. Jinak tomu nebylo ani tento týden. Miluščino setkání s Adolfem bylo sice radostné, ovšem Adolf již nebyl takový, jak ho dříve znala. Zvážněl, již nebyl tak vtipný jako před válkou. Válka ho zřejmě změnila. Celý večer jim vyprávěl o Polsku a o Francii, ovšem nejraději vzpomínal na Afriku. V Anglii se měli dobře, ale vadila mu nečinnost, proto se rozhodl přihlásit k parašutistům.<sup>156</sup> Byl rád, že je zpátky doma v Československu. Vyptával se na známé a divil se, kolik jich zatklo gestapo, nebo kolik jich dokonce bylo popraveno. Říkal, že cestou do Rešic měl chuť dát se s někým do řeči, ale neudělal to, protože měl strach, že by mohl vzbudit podezření, a nebo že by ho mohl někdo poznat. Nakonec alespoň zastavil v jedné vsi malé děvče vracející se s aktovkou ze školy a na něco se jí zeptal. Dalším překvapením byly pro Adolfa lístky na potraviny. S Miluškou se domluvili, že až odejde, bude jí posílat zprávy přes Papežíkovi z Vyškova. Až bude potřebovat oblečení, tak mu ho přiveze, kam bude potřebovat. Adolf odešel z Rešic ve čtvrtek 9. dubna brzy ráno. Šel oklikami na nádraží do Kralic nedaleko Náměště nad Oslavou.<sup>157</sup> Odtud se vydal vlakem do Lázní Bělohradu. Chtěl zkusit navázat kontakt na jedné z původních kontaktních adres výsadku Out Distance, u tiskaře Vojtíška, což se mu také podařilo. Přes tiskaře Vojtíška získal spojení na Alfréda Bartoše. Odjel tedy do Pardubic, kde se s Bartošem setkal v bytě manželů Krupkových. V tuto chvíli se zřejmě dozvěděl, že je prvním parašutistou z výsadku Out Distance, kterému se podařilo navázat kontakt. Ivan Kolařík byl tou dobu již po smrti a Karel Čurda přijde na adresu v Lázních Bělohradě zhruba o týden později.<sup>158</sup>

Dne 15. dubna 1942 přijal Jiří Potůček, radista skupiny Silver A, prostřednictvím vysílačky Libuše zprávu, v níž Britové informují o plánovaném náletu na Škodovy závody, který se uskuteční v noci z 25. na 26. dubna, a parašutisté mají pomoci s náváděním bombardovacích letounů.<sup>159</sup> Tato akce později vstoupila do dějiny jako operace Canonbury. Adolf Opálka sdělil Bartošovi, že členové Out Distance s sebou přinesli náváděcí zařízení, které by mohli využít, ale veškeré vybavení museli ponechat zakopané u obce Ořechov, kde byli vysazeni. Alfréd Bartoš začal jednat. Poslal Adolfa do Prahy, pochopitelně na Žižkov do Biskupcovy ulice k Moravcovým, kde se měl spojit s Jozefem Gabčíkem a Janem Kubišem z výsadku Anthropoid, kteří v té době již plánovali v Praze atentát na Heydricha. Alfréd Bartoš ovšem rozhodl, že alespoň jeden z této dvojice se do organizace náletu na Škodovy závody také zapojí, konkrétně

---

<sup>156</sup> VÚA-VHA Praha, sbírka 37, sign. 37-335-1, s. 39 a 40.

<sup>157</sup> Tamtéž, s. 39.

<sup>158</sup> SOA Praha, MLS Praha, sign. Ls 1290/45, s. 183.

<sup>159</sup> VÚA-VHA Praha, sbírka 37, sign. 37-342-4, s. 34.

to bude Jan Kubiš.<sup>160</sup>

Poté, co se Adolf Opálka zabydlel v Praze, vyrazili s Janem Kubišem vyzvednout k Ořechovu vybavení skupiny Out Distance. Původním plánem bylo přesunout materiál do Plzně, ale v Ořechově zjistili, že materiál, který byl ukrytý v lese pod vývratem, zřejmě padl do rukou četníků nebo gestapa, a tak se vrátili zpět do Prahy.<sup>161</sup> Bylo tedy nutné vymyslet jiný způsob navádění letounů na cíl. Horší ovšem bylo, že skupina Out Distance přišla o veškeré vybavení a navíc o Čurdovi s Kolaříkem zatím nepřišly žádné zprávy.

---

<sup>160</sup> VÚA-VHA Praha, sbírka 37, sign. 37-342-4, s. 34.

<sup>161</sup> Tamtéž, s. 34.

## 6. Působení skupiny Out Distance na území protektorátu

### 6.1. Operace Canonbury

Zahraniční rádio poprvé informovalo o bombardování Škodových závodů dne 30. října 1940.<sup>162</sup> Důvodem náletu bylo, že Škodovy závody jsou druhým největším zbrojním komplexem na celém nacisty ovládaném území.<sup>163</sup> Od té doby se Škodovy závody staly cílem útoku pouze jednou, a to v noci z 19. na 20. listopadu 1940. Další pokus o poškození tohoto plzeňského podniku plánovala britská RAF učinit v dubnu 1942 za pomoci československého odboje.<sup>164</sup> Podrobnosti o operaci z Londýna byly odboji sdělovány prostřednictvím vysílačky Libuše. Skupině Silver A se navíc podařilo díky zaměstnanci kanceláře hradecké Škodovky získat důležité informace o rozmístění důležitých budov, výrobě a válečných zakázkách plzeňské Škodovky. Cennou informací byla také poloha fingované budovy Škodových závodů, kterou Němci postavili, aby zmátli nepřátelské letouny. Do příprav se zapojili také plzeňští odbojáři, kterým se podařilo získat plánek rozmístění německé protiletectvé obrany Škodových závodů a další doplňující údaje o produkci podniku.<sup>165</sup>

Ztráta navigačního zařízení byla sice nepříjemná a zřejmě nikoho nemrzela více než Adolfa Opálku, nicméně i tak přišli parašutisté s řešením celé situace – zapálí dva signální ohně, střed mezi nimi bude cíl bombardování.<sup>166</sup> Dne 20. dubna 1942 tedy Jiří Potůček informoval Londýn, jakým způsobem bude operace ze strany československého odboje probíhat.<sup>167</sup> V této době se na pardubickou skupinu nakontaktoval přes tiskaře Vojtíška z Lázní Běláhradu Karel Čurda, druhý člen výsadku Out Distance. Čurda byl poslán do Prahy, kde se měl připojit k ostatním parašutistům.<sup>168</sup> Karel Čurda dorazil přes Prahu do Plzně 23. dubna 1942. S Adolfem Opálkou a dalšími parašutisty se zřejmě setkal v domě rodiny Králových. Adolf Opálka ho informoval o přípravě náletu.<sup>169</sup> Tento den bylo rozhodnuto, že návádění letounů na Škodovy

---

<sup>162</sup> HRUBEC, Rudolf. *Válečný zápisník Rudolfa Hrubce: 15.3.1939-21.3.1941*. Bernartice: Obec Bernartice, 2001. ISBN 80-902584-9-2. s. 109.

<sup>163</sup> STEHLÍK, Eduard. *Jan Kubiš: nezastaví mne ani to nejhorší...* Polnička: Tváře, 2017. ISBN 978-80-88041-14-6. s. 181.

<sup>164</sup> VÚA-VHA Praha, MNO Londýn – 1940 – 1946, sign. 125, inv. č. 107.

<sup>165</sup> KUBÁNEK, Petr. *Dal signál k atentátu na Heydricha: Životní příběh parašutisty Josefa Valčíka*. Uherské Hradiště: Uher, 1993. ISBN 80-901386-3-2. s. 51.

<sup>166</sup> STEHLÍK, Eduard. *Jan Kubiš: nezastaví mne ani to nejhorší...* Polnička: Tváře, 2017. ISBN 978-80-88041-14-6. s. 183.

<sup>167</sup> VÚA-VHA Praha, sbírka 37, sign. 37-342-4, s. 25.

<sup>168</sup> SOA Praha, MLS Praha, sign. Ls 1290/45, s. 183.

<sup>169</sup> Tamtéž, s. 183.

závody provede čtveřice parašutistů ve složení: Josef Valčík, Jan Kubiš, Adolf Opálka a nově přichozí Karel Čurda. Jozef Gabčík, který se dosud rovněž angažoval v přípravách, se následující den vrací zpět do Prahy. Vybraná čtveřice parašutistů večer vyrazila na poslední obhlídku míst, která se rozhodli zapálit.<sup>170</sup>

Britská RAF si za datum svého třetího pokusu o bombardování Škodových závodů zvolila noc z 25. na 26. dubna 1942. V 18.00 hodin odstartovalo z Británie šest čtyřmotorových bombardérů Short Stirling Mk I z 218. perutě RAF. V tento moment zaznělo v českém vysílání BBC smluvené heslo, které bylo signálem k zahájení celé operace.<sup>171</sup> Čtveřice parašutistů se rozdělila do dvojic. Všichni měli během akce na rukávech pásky s označením protiletecké policie. Josef Valčík s Janem Kubišem se vydali zapálit stoh slámy u Goldscheiderovy továrny. Adolf Opálka s Karlem Čurdou měli podpálit starou stodolu u Skvrňan. Požár založili pomocí časované svíčky, která zapálila petrolejem politou slámu. V 1.30 hodin již oba ohně hořely. Následně byla nad Plzní slyšet britská letadla. Celou operaci však zkomplikovaly mraky ve výšce zhruba 300 metrů nad Škodovkou, díky kterým signální ohně spatřilo pouze jedno letadlo, zbylá shazovala bomby naslepo.<sup>172</sup> Celá akce skončila neúspěchem. Parašutisté se navíc museli dát na ústup, jelikož jim hrozilo, že je zasáhne některá z bomb, jež letadla shazovala mimo cíl.<sup>173</sup>

Ústupová cesta parašutistů ze skupiny Out Distance vedla směrem na Rokycany. Noc náletu přečkali v lese. Když se začalo rozednívat, vydali se na rokycanské nádraží, kde se jejich cesty rozdělily. Podle Karla Čurdy se domluvili, že se za týden sejdou buď v Praze v bytě rodiny Moravcových, nebo v Kolíně u jeho švagra.<sup>174</sup> Karel Čurda zůstal v Rokycanech. Přespál u železničáře Václava Stehlíka a druhý den odjel do Kolína ke své sestře. Adolf Opálka pokračoval vlakem do Holoubkova. Místní přenosta stanice Jan Kovařík spolupracoval s plzeňskými odbojáři a poskytl mu nocleh. Adolf se druhý den vrátil zpět do Prahy.<sup>175</sup> Dopoledne 26. dubna 1942 již zahraniční rozhlas informoval o náletu na Škodovku, ale výsledek operace nebyl Londýnu dosud znám. Neúspěch se dozvěděli až v noci z 28. na 29. dubna 1942.<sup>176</sup> Tehdy sdělila

---

<sup>170</sup> KUBÁNEK, Petr. *Dal signál k atentátu na Heydricha: Životní příběh parašutisty Josefa Valčíka*. Uherské Hradiště: Uher, 1993. ISBN 80-901386-3-2. s. 53.

<sup>171</sup> STEHLÍK, Eduard. *Jan Kubiš: nezastaví mne ani to nejhorší...* Polnička: Tváře, 2017. ISBN 978-80-88041-14-6. s. 183.

<sup>172</sup> Tamtéž, s. 183.

<sup>173</sup> VÚA-VHA Praha, sbírka 37, sign. 37-335-1, s. 40.

<sup>174</sup> SOA Praha, MLS Praha, sign. Ls 1290/45, s. 183 a 195.

<sup>175</sup> KUBÁNEK, Petr. *Dal signál k atentátu na Heydricha: Životní příběh parašutisty Josefa Valčíka*. Uherské Hradiště: Uher, 1993. ISBN 80-901386-3-2. s. 54.

<sup>176</sup> VÚA-VHA Praha, MNO Londýn – 1940 – 1946, sign. 125, inv. č. 108.

skupina Silver A prostřednictvím vysílačky Libuše zprávu o výsledku celé operace: „*Výsledek akce Škoda: Mimo dva vyhořelé statky, které jsme zapálili sami, zatčení několika lidí pro podezření, že založili oheň, rozčarování dělníků, je výsledek náletu roven nule. Škodovka neutrpěla nejmenší škody. Umlčte vysílačku Národní Osvobození, která hlásí úplně falešné výsledky. Je nutno akci opakovat. Rozsahem a výsledkem se musí zahladit nepříznivý dojem první akce. Semtín, Fantovka a hlavní železnice by byly dobrým společným cílem. Vytýčení je možné i zde. Dělníci čekají na první bombu, která zasáhne cíl, aby dokončili dílo zkázy. Nezklamte je opět.*“<sup>177</sup> Na základě této zprávy vydal Londýn prohlášení, že neúspěch operace způsobila změna povětrnostních podmínek a nálet se bude znovu opakovat v noci ze 4. na 5. května.<sup>178</sup> Londýn chtěl na celé operaci znovu spolupracovat s československým odbojem, ale to již bylo zamítnuto přímo Alfrédem Bartošem. Jako důvod uvedl přílišné riziko, které by mohlo ohrozit vlastní úkoly skupin, které se by se na akci podílely. Nicméně souhlasil, že Libuše bude informovat Londýn o výsledku operace co nejdříve. Opakovaný nálet měl stejný průběh jako původní operace a měl rovněž stejný výsledek. Zprávu o něm odvysílala Libuše o den později.<sup>179</sup>

Další pokus o bombardování Škodovky proběhl až v dubnu 1943. Tu noc byl však nálet chybně proveden na Dobřany místo na Škodovku. Během tohoto náletu bylo evakuováno německé obyvatelstvo, došlo ke zničení 80 % obytných budov a zemřelo na 400 lidí.<sup>180</sup>

Přestože operace Canonbury byla formálně považována za akci skupiny Silver A, lze ji také pokládat za první akci výsadku Out Distance. Dokladem toho je fakt, že Londýn přišel s náletem na Škodovku zhruba dva týdny po vysazení skupiny Out Distance, navíc ve vybavení Out Distance se nacházel naváděcí maják Rebecca. Lze tedy předpokládat, že Londýn spoléhal na jeho využití během této akce. V neposlední řadě je tu také fakt, že navádění letadel na cíl se účastnili dva členové výsadku Out Distance.

## 6.2. Jaro výsadků

Na konci dubna 1942 je veškerá pozornost československého odboje věnována organizaci náletu na plzeňskou Škodovku. Nicméně i navzdory zvýšenému riziku po neúspěchu operace Canonbury se Londýn rozhodl vyslat do protektorátu další výsadky.<sup>181</sup> Jednalo se o skupiny

---

<sup>177</sup> VÚA-VHA Praha, MNO Londýn – 1940 – 1946, sign. 125, inv. č. 108.

<sup>178</sup> Tamtéž, inv. č. 107.

<sup>179</sup> Tamtéž, inv. č. 108.

<sup>180</sup> Tamtéž, inv. č. 108.

<sup>181</sup> PADEVĚT, Jiří. *Kronika protektorátu: represe, rezistence, holokaust, státní a okupační správa, kolaborace, bojové operace, kultura, všední život*. Praha: Academia, 2021. ISBN 978-80-200-3203-4. s. 372.

Bioscop, Bivouac a Steel. Bioscop byl tvořen četařem Janem Hrubým, četařem aspirantem Josefem Bublíkem a rotným Bohuslavem Koubou. Skupinu Bivouac tvořili rotný Jindřich Čoupek, desátník aspirant Libor Zapletal a velitel rotný František Pospíšil, bratranec Adolfa Opálky. Oba tyto výsadky byly pověřeny společným úkolem. Jednalo se o sabotážní činnost vlakových tratí na Moravě a destrukci vsetínské Zbrojovky. Výsadek Steel byl tvořen pouze radistou svobodníkem Oldřichem Dvořákem. Jeho úkolem bylo předat domácímu odboji novou vysílačku a být jim k dispozici. Tyto tři výsadky byly vysazeny v noci z 27. na 28. dubna 1942 u osady Požáry na Křivoklátsku. Na místě výsadku zakopali svá vybavení a vydali se na své kontaktní adresy.<sup>182</sup>

Příchodem skupiny Out Distance získali pražští parašutisté svého velitele. Oficiálně k tomu došlo až po nevydařeném náletu na Škodovku. Během příprav této operace se ukázala skvělá spolupráce mezi Alfrédem Bartošem a Adolfem Opálkou. Navíc přílišná koncentrace parašutistů z různých výsadek v Praze potřebovala svůj pevný střed a nikdo jiný k tomu nebyl vhodnější než Adolf Opálka. Jako velitel všech parašutistů v Praze byl Adolf určitým způsobem zapojen téměř do veškerého dění. Podílel se na plánování úkolů či na organizaci ubytování pro nově příchozí parašutisty. Jeho hlavním stanovištěm se stal byt manželů Moravcových v Biskupcově ulici, kudy prošel každý nově příchozí parašutista. Během prvních týdnů Opálka u Moravců přímo bydlel, ale po několika týdnech bylo nutné vymyslet jiné ubytování. Jan Zelenka-Hajský, přední spolupracovník pražských parašutistů, našel pro Opálku ubytování u manželů Adolfa a Marie Bradáčových v Záhřebské ulici čp. 558. Bradáčovi spolupracovali s odbojem dlouhodobě. Pro Jana Zelenku-Hajského obstarávali potravinové lístky a věci denní potřeby.<sup>183</sup> Nicméně kvůli své práci Adolf často pendloval po celé Praze. Z tohoto důvodu často přespával někde jinde. Nějakou dobu se zdržoval v Radotíně u Prahy u manželů Vykoukových. Několikrát znovu navštívil Plzeň, byl také v Táboře<sup>184</sup> a krátce bydlel s Karlem Čurdou u Svatošů. Na plnění vlastního úkolu mu moc času nezbyvalo, proto bylo plánování destrukce michelské plynárny převedeno především na Karla Čurdu, který byl prostřednictvím spojky povolán z Kolína do Prahy.<sup>185</sup> Po krátkém pobytu u Moravcových mu bylo vybráno ubytování u Svatošů v Melantichově ulici čp. 463, které se nacházelo v blízkosti michelské plynárny. Karel Čurda tak

---

<sup>182</sup> PADEVĚT, Jiří. *Kronika protektorátu: represe, rezistence, holokaust, státní a okupační správa, kolaborace, bojové operace, kultura, všední život*. Praha: Academia, 2021. ISBN 978-80-200-3203-4. s. 372.

<sup>183</sup> ŠMEJKAL, Pavel a Jiří PADEVĚT. *Anthropoid*. Druhé, doplněné vydání. Praha: Academia, 2017. Průvodce (Academia). ISBN 978-80-200-2753-5. s. 59.

<sup>184</sup> VÚA-VHA Praha, sbírka 37, sign. 37-335-1, s. 40.

<sup>185</sup> SOA Praha, MLS Praha, sign. Ls 1290/45, s. 183.



mohl shromažďovat informace o cíli jejich operace. Byt se nacházel ve třetím patře a patřila k němu ještě jedna místnost přes chodbu.<sup>186</sup> Právě v té bydlel Karel Čurda. Poloha bytu byla sice strategická, ovšem nevedla odtud žádná úniková cesta, jelikož z okna jeho místnosti se dalo dostat pouze do uzavřeného dvora.<sup>187</sup> U Svatošů byl několikrát nepřímým svědkem návštěvy Jozefa Gabčíka a Jana Kubiše, kteří přišli se Svatošem něco řešit nad mapou Prahy. Později bude na gestapu vypovídat, že poslední návštěva se odehrála krátce před jejich útokem. Tehdy prý viděl v Gabčíkově aktovce rozloženou zbraň, ukrytou v čerstvě natrhané trávě.<sup>188</sup>

Nicméně Adolf Opálka chtěl dát dohromady celou svou skupinu, proto dostal Karel Čurda za úkol najít Ivana Kolaříka a přivést ho s sebou do Prahy, pokud je stále naživu. Když s ním nebude chtít Ivan odejít, měl si od něj alespoň vzít peníze pro Out Distance, které měl Kolařík u sebe, když se rozdělili. Podle Čurdova poválečného protokolu, dostal tehdy od svého velitele ještě rozkaz, že má Kolaříka zastřelit v případě, že by odmítl vše zmíněné. Oba viděli Ivana naposledy to ráno po výsadku, když se rozešli na křižovatce u Markvartic. Ivan jim tehdy řekl, že se vydá do Valašského Meziříčí. Kolařík navíc znal adresu tiskaře Vojtíška, který ho měl, jako všechny ostatní parašutisty, napojit na Bartošovu skupinu. Z Pardubic však zatím žádné zprávy o Ivanovi nedorazily, a proto Karel Čurda druhý den sedl na první vlak směrem na Moravu. Cestou do Valašského Meziříčí se dozvěděl, že na místním nádraží probíhá silná kontrola, proto z vlaku vystoupil, ale stejně si ho všimli četníci a začali ho pronásledovat, takže musel utéct do lesa, kde přespal a druhý den se vrátil zpět do Prahy. Adolf Opálka sice vyjádřil pochopení s Čurdovým neúspěchem,<sup>189</sup> ale v průběhu následujících týdnů začne sám pochybovat o jeho spolehlivosti. Dokonce tehdy varoval své ubytovatelky, aby se před ním měly na pozoru, protože „*prý není úplně spolehlivý*“.<sup>190</sup>

Skupinu Out Distance se sice nepodařilo dát dohromady, ale i tak se řady pražských parašutistů začaly rozšiřovat. V průběhu dubna 1942 se ke skupině Anthropoid se přidal Josef Valčík z výsadku Silver A. Valčík zpočátku pracoval jako číšník v pardubickém hotelu Veselka, jehož majitel Arnošt Košťál patřil k nejbližším spolupracovníkům výsadku Silver A. Práce číšníka poskytovala Valčíkovi přístup k informacím, jelikož Veselku často navštěvovali pardubičtí pracovníci gestapa. V březnu 1942 provádělo pardubické gestapo kontroly policejních

---

<sup>186</sup> SOA Praha, MLS Praha, sign. Ls 1290/45, s. 184.

<sup>187</sup> ANDREJS, Jaroslav. *Smrt boha smrti: legendy a skutečnost kolem atentátu na Heydricha*. Brno: Jota, 1997. Military (Jota). ISBN 80-7217-011-2. s. 143.

<sup>188</sup> SOA Praha, MLS Praha, sign. Ls 1243/46, s. 897. (přeloženo z němčiny)

<sup>189</sup> Tamtéž, Ls 1290/45, s. 183.

<sup>190</sup> VÚA-VHA Praha, sbírka 37, sign. 37-335-1, s. 37.

příhlášek a objevilo neshody v kartě Miroslava Šolce, na kterého měl Josef Valčík vystavenou falešnou legitimaci.<sup>200</sup> Valčík byl nucen okamžitě opustit Pardubice, odjel domů k rodině na Valašsko. Vzápětí se jeho fotografie objevila na plakátech po celém protektorátu. Díky tomu musel změnit vizáž, nechal si narůst knír a obarvil si vlasy. Po Velikonocích byl poslán do Prahy. Během plánování operace Canonbury fungoval jako spojka mezi Plzní, Prahou a Pardubicemi. Po náletu na Škodovku zůstal v Praze, kde měl být k dispozici Adolfu Opálkovi, ale především začal spolupracovat se skupinou Anthropoid na přípravách atentátu.<sup>201</sup>

Za nově příchozí parašutistu lze považovat také Arnošta Mikše z výsadku Zinc, kterému se podařilo jako jedinému ze svého výsadku napojit na pražskou síť, byť jen na krátkou chvíli. Cesta výsadku Zinc byla trnitá již od samého začátku. Po chybném vysazení na Slovensku se sice dvojici Mikš a Gerik podařilo bez problémů přejít hranici, ovšem jejich velitel Oldřich Pechal takové štěstí neměl. Během přechodu jej zadrželi dva němečtí celníci, které Pechal zastřelil, ale v blízkosti se nacházela další hlídka, proto neměl čas vzít si své doklady zpět a musel na Moravu uprchnout bez nich. Ukryl se u svých rodičů, protože díky ztraceným dokladům Němci brzy zjistili jeho totožnost. Pokračovat v plnění úkolu by tedy bylo příliš riskantní, proto skupinu Zinc rozpustil. Pechal se skrýval na Moravě až do 2. července 1942, kdy byl zatčen gestapem. Poté byl tvrdě vyslýchán a mučen, ale nic neprozradil. Nakonec byl dopraven do koncentračního tábora Mauthausen, kde byl 22. září 1942 popraven oběšením.<sup>202</sup>

Mikš a Gerik společně vyrazili do Brna, kde se jejich cesty rozdělily. Mikš odjel do Sudet ke své snoubence a Gerik se vydal zkusit štěstí do Prahy, kde měl od svých kamarádů z Anglie několik adres pro případ nouze. Jednu z nich dal Mikšovi, aby věděl, kde ho má hledat. Na žádné adrese však nepochodil. Byl sám, nevyspalý a hladový, proto se dopoledne 4. dubna 1942 přihlásil na gestapu. Chtěl se odvolat na to, že pochází ze Slovenska a že tam chce být deportován, na což gestapo pochopitelně nebralo ohled. Gerik nakonec prozradil vše o své skupině a úkolu. Uvedl, že spolu s nimi byla do protektorátu vysazena ještě jedna tříčlenná skupina. Jména výsadku Out Distance však gestapu neprozradil. Prý tyto parašutisty tak dobře neznal a gestapo mu uvěřilo. Další otázky již směřovali na výcvik a zázemí v Anglii. Gerik jim sdělil vše, co věděl.<sup>203</sup> Proč Viliam Gerik neudal jména výsadku Out Distance zůstane asi navždy záhadou. Jisté ovšem je, že díky tomu zůstala celá pražská síť alespoň pro tuto chvíli utajena.

---

<sup>200</sup> KUBÁNEK, Petr. *Dal signál k atentátu na Heydricha: Životní příběh parašutisty Josefa Valčíka*. Uherské Hradiště: Uher, 1993. ISBN 80-901386-3-2. s. 33, 34 a 45.

<sup>201</sup> Tamtéž, s. 33, 34 a 45.

<sup>202</sup> ANDREJS, Jaroslav. *Tři cesty k smrti: (zánik skupiny ZINC)*. Praha: Mladá fronta, 1968. Kapka. s. 46, 61 a 186.

<sup>203</sup> SOA Praha, MLS Praha, sign. Ls 1290/45, s. 27.

Arnošt Mikš se ze Sudet vydal do Tábora, kde si za pomoci bratra opatřil nové doklady. Poté se vypravil do Prahy, kde se mu podařilo dostat k Opálkovi. Adolf Opálka měl tedy k dispozici dalšího muže, potencionálně dva. Mikš se Opálkovi zmínil o Gerikovi, ale kontakt s ním se jim navázat nepodařilo. Na základě toho pojali parašutisté podezřejní, že Viliam Gerik byl zatčen gestapem a mohli jen doufat, že nevstoupil do jeho služeb. O tuto obavu se Adolf Opálka podělil s Karlem Čurdou po jeho neúspěchu ve Valašském Meziříčí.<sup>204</sup>

V noci z 29. na 30. dubna byly u obce Padrt' u Rožmitálu vysazeny poslední dvě skupiny z první výsadkové vlny. Jednalo se o výsadky Tin a Intransitive. Skupina Tin byla tvořena rotným Jaroslavem Švarcem a rotným Ludvíkem Cupalem.<sup>205</sup> Jejich úkolem bylo provést atentát na ministra školství Emanuela Moravce. Po seskoku se však nikdy nesešli a do Prahy se přes Plzeň dostal pouze Jaroslav Švarc. Plzeňští odbojáři jej poslali do Biskupcovy ulice, kde setkal s Adolfem Opálkou. Opálka spolu s Hajským našli pro Švarce ubytování na Vinohradech. Zde Jaroslav Švarc přečkal také razie po atentátu na Heydricha.<sup>206</sup> Skupinu Intransitive tvořili nadporučík Václav Kindl, četař Bohuslav Grabovský a desátník Vojtěch Lukaščík. Jejich hlavním úkolem byla destrukce rafinérie minerálních olejů v Kolíně. Mimo to s sebou přinesli také sabotážní materiál pro skupinu Out Distance. Ani skupina Intransitive se po seskoku nesešla. Velitel Václav Kindl je svolal až inzerátem v Národní politice. Lukaščík poté odjel na Moravu a Kindl s Grabovským se pokusili vyzvednout materiál, který zůstal ukrytý v místě výsadku. Materiál však před časem zabavilo gestapo. Skupina Intransitive se na základě toho pro vlastní bezpečí znovu rozešla.<sup>207</sup> Počáteční neúspěch výsadku Intransitive tedy znamenal, že skupina Out Distance svůj materiál pro destrukci michelské plynárny nedostane.

### 6.3. Akce Křivoklát

O třech výsadcích, které seskočily v blízkosti Křivokláta informoval Londýn skupinu Silver A. Ta předala informaci dál do Prahy s tím, že by bylo dobré vyzvednout z této oblasti operační materiál. Adolf Opálka rozhodně nebyl proti. V situaci, kdy výsadky Out Distance a Tin přišly o svá vybavení, by bylo jistě žádoucí mít k dispozici alespoň něco, proto bylo

---

<sup>204</sup> ANDREJS, Jaroslav. *Tři cesty k smrti: (zánik skupiny ZINC)*. Praha: Mladá fronta, 1968. Kapka. s. 120.

<sup>205</sup> PADEVĚT, Jiří. *Kronika protektorátu: represe, rezistence, holokaust, státní a okupační správa, kolaborace, bojové operace, kultura, všední život*. Praha: Academia, 2021. ISBN 978-80-200-3203-4. s. 373.

<sup>206</sup> VÚA-VHA Praha, sbírka 37, sign. 37-347-2, s. 12.

<sup>207</sup> REICHL, Martin. *Cesty osudu: [životní příběhy československých parašutistů vycvičených v letech 1941-45 ve Velké Británii]*. Cheb: Svět křídel, 2004. Svět křídel. ISBN 80-86808-04-1. s. 122 a 123.

rozhodnuto, že pro materiál se vypraví dvě dvojice.<sup>208</sup> Každá z nich dostala plánek oblasti s vyznačeným místem úkrytu. První dvojici tvořil četař Arnošt Mikš a jeho ubytovatel odbojář Josef Kusý, druhou Josef Valčík a Vlastimil Moravec, přezdívaný Aťa, syn manželů Moravcových, kterému Adolf Opálka povolil účast na této akci, protože do křivoklátských lesů často jezdil před válkou s rodiči na dovolenou.<sup>209</sup>

Obě dvojice, každá z jiné strany, vyrazily ke Křivoklátu 1. května 1942 večer kolem 22.00 hodiny. Netušili však, že materiál byl objeven při polních pracích a místo bylo nyní střeženo českými četníky. Četnická hlídka nejdříve zastavila Mikše a Kusého. Četníci je vyzvali ke zvednutí rukou a předání legitimací. Kusý zvedl obě ruce, Mikš pouze jednu. Druhou zašátral v kapse, vytáhl zbraň a vytřelil.<sup>210</sup> První rána zabila četníka Františka Ometáka, druhá zranila jeho kolegu Václava Komínka, který však neváhal po Mikšovi také vystřelit. Komínkova rána byla přesná, Mikš byl zraněn a nemohl utéct, proto v bezvýchodné situaci obrátil svou zbraň proti sobě. Kusému se podařilo z Křivoklátska utéct, ale o pár týdnů později byl zatčen.<sup>211</sup> O dvě hodiny později dorazil na místo kriminální inspektor Oskar Fleischer, jež s sebou přivezl Viliama Gerika, který mrtvého Arnošta Mikše identifikoval.<sup>212</sup>

Josef Valčík s Aťou Moravcem měli větší štěstí. Český četník si vyžádal jejich legitimace, které mu oba ochotně podali. Četník si je prohlédl a nakonec jim je vrátil s varováním, že zde probíhá četnická akce a že mají co nejrychleji zmizet. Dokonce jim ukázal nestřeženou cestu, která vedla pryč z lesa. Valčík s Moravcem neotáleli a vydali se zpět do Prahy s nepořízenou.<sup>213</sup> Skupina Out Distance se sice do akce Křivoklát přímo nezapojila, nicméně Adolf Opálka byl jedním z jejích hlavních organizátorů.

#### **6.4. Ticho před bouří**

Počátkem května 1942 vzkázal Adolf Opálka přes Vyškov své snoubence Milušce, aby za ním přijela do Prahy a přivezla mu nové oblečení. Když Miluška dorazila do Prahy, Adolf už na ni čekal přímo na peróně na Wilsonově nádraží. Přestože Miluška musela ve vlaku několikrát

---

<sup>208</sup> KUBÁNEK, Petr. *Dal signál k atentátu na Heydricha: Životní příběh parašutisty Josefa Valčíka*. Uherské Hradiště: Uher, 1993. ISBN 80-901386-3-2. s. 55.

<sup>209</sup> Tamtéž, s. 55.

<sup>210</sup> Tamtéž, s. 55 a 56.

<sup>211</sup> Tamtéž, s. 55 a 56.

<sup>212</sup> SOA Praha, MLS Praha, sign. Ls 1290/45, s. 26.

<sup>213</sup> KUBÁNEK, Petr. *Dal signál k atentátu na Heydricha: Životní příběh parašutisty Josefa Valčíka*. Uherské Hradiště: Uher, 1993. ISBN 80-901386-3-2. s. 56.

absolvovat kontrolu legitimací, na nádraží si mladé dvojice nikdo nevyšimal.<sup>214</sup> Z nádraží se vydali k Moravcům, kde se chtěl Adolf převléknout. Nové oblečení mu však nesesedělo, ale vzpomněl si, že má u tety v Rešicích ještě látku, kterou mu tedy přiveze příště, aby si mohl nechat ušít šaty nové. Zbytek dne strávili procházkami po Praze, ale večer nastal problém s přenocováním. Hotely byly plné Němců, proto se Miluška obrátila na svou spolužačku, která jí zprostředkovala nocleh u svých známých, rodiny Langrových. Konečně si mohli s Adolfem pořádně popovídat, jelikož na ulicích to nešlo, protože všude potkávali plno Němců, ale Adolf jí o své práci mnoho neřekl, jen že každou chvíli mění jména i legitimace a přespává na různých místech, nejčastěji u vdov nebo u žen, které mají muže zavřené, aby byl co nejméně nápadný. Neustále jí však kladl na srdce, ať jsou v Rešicích opatrní a ať schovají všechny jeho fotografie. Dále se domluvili, že až bude zase potřebovat oblečení, napíše a ona přijede. Miluška se druhý den šťastně vrátila domů.<sup>215</sup>

Další zpráva z Vyškova dorazila zanedlouho, tentokrát se do Prahy vypravila v neděli 17. května. O její cestě nevěděl nikdo, pouze teta Opálková. Když vystoupila z vlaku s kufrem plným oblečení, Adolfa nikde neviděla. Po chvílce k ní přišla jedna neznámá paní a sdělila jí, že Adolf nemůže přijít a že má jít k tetě. Poté neznámá žena okamžitě nastoupila do tramvaje a odjela dřív, než se Miluška stačila na cokoliv zeptat. Rozhodla se vyrazit na Žižkov k Moravcům, protože nevěděla, kam jinam by měla jít. Adolf však u Moravců nebyl, ale alespoň tam na něj mohla počkat. Adolf přiběhl pozdě odpoledne celý ustrašený, protože ji prý hledal v Dejvicích, kam nepřišla. Měla však větší problém, protože jí ujel vlak a nestihne tak ranní vyučování. Požádala tedy Langrovi o další nocleh a oni jí vyšli vstříct. Adolf byl tentokrát zamlklý a připadal jí nespokojený. Vyprávěl jí o Plzni, kde div nepřišel o život, když dával signály letadlům, a nakonec z toho nic nebylo. Kritizoval některé mladé, kteří jen shánějí zábavu, jako by jim nevadilo neustálé zatýkání a popravy. Konstatoval, že se chystá něco velmi nebezpečného a neví, jako to dopadne. Opět jí zdůrazňoval, ať jsou všichni opatrní a nikomu nenaletí. Po nikom domů nikdy nic nevzkazoval a vzkazovat ani nebude. Byl velmi opatrný, v Praze se všem známým vyhýbal, protože nechtěl ohrozit sebe ani je. Těšil se na léto, doufal, že se třeba podívá potajmu domů do Rešic a do lesů k řece Rokytné, kde to měl velice rád. Ráno ji Adolf doprovodil na vlak. Při loučení jí ještě pověděl, že ho čeká něco velmi nebezpečného, ale že to snad dopadne dobře. Pak jí vtiskl do ruky lístek. Byl na něm napis *HONNEUR et DISCIPLINE, VALEUR et FIDELITÉ* a epitaf, který mu měli dát na hrob, kdyby zahynul. To bylo poslední přání Adolfa

---

<sup>214</sup> VÚA-VHA Praha, sbírka 37, sign. 37-335-1, s. 40.

<sup>215</sup> Tamtéž, s. 40 a 41.

Opálky. Miluška pak odjela domů. Tehdy však ještě netušila, že Adolfa viděla naposledy.<sup>216</sup>

V květnu čekalo Adolfa Opálku a Karla Čurdu nové stěhování. Adolf Opálka se přesunul ze Smíchova k Boženě Kropáčkové, manželce československého vojáka a odbojáře Václava Kropáčka, který byl 14. prosince 1939 zatčen a tvrdě vyslýchán jako jeden z nejbližších spolupracovníků generála Aloise Eliáše. Během výslechů byl vězněn přímo v samovazbě v Petschově paláci, poté byl převezen do Pankrácké věznice. Zde strávil více než dva roky. Stal se chodbařem. Díky tomu se mu podařilo vytvořit motákovou síť, která mnohokrát narušila vyšetřování gestapa.<sup>217</sup> Jeho manželka pokračovala v odbojové činnosti i po jeho zatčení. Díky své kamarádce Slavomíře Čechové, bývalé úřednici Sokola, se stala spolupracovnicí parašutistů. Slavomíra Čechová spolupracovala s Janem Zelenkou-Hajským a poskytla ubytování Janu Hrubému a Josefu Bublíkovi z výsadku Bioscop. Bublík a Hrubého v jejím bytě několikrát navštívil Adolf Opálka. Podle slov Slavomíry Čechové „*k nim chodíval na kontrolu ztělesněný voják, před kterým kluci klapou kramflekama*“.<sup>218</sup> Božena Kropáčková zpočátku podporovala parašutisty především oblečením, Jan Hrubý například nosil boty Václava Kropáčka, ale když Jan Zelenka sháněl ubytování pro Adolfa Opálku, rozhodla se pomoci.<sup>219</sup> Božena Kropáčková žila s dětmi Hanou a Jiřím v Clausewitzově ulici v Dejvicích. Právě sem v úterý 5. května 1942 přivedla Slavomíra Čechová Adolfa Opálku. Dětem se představil jako „strýček Balcárek z Místku“. To bylo další krycí jméno Adolfa Opálky, které měl uvedené ve druhé legitimaci. Adolf však později vysvětlil staršímu Jiřímu, kdo vlastně je, pro případ, že by ho potkal někde na ulici, tak aby se k němu nehlásil. Byt manželů Kropáčkových měl tři průchozí pokoje, což bylo nevhodné, protože v bytě nebyl žádný úkryt, ale i s tím si Kropáčkovi poradili. V předsíni přirazili ke dveřím ložnice velký šatník a z druhé strany z ložnice velkou skříň. Mezi šatníkem a skříní tak vznikla skrýš, v níž si šlo sednout na malou židli bez opěradla. Ta zároveň sloužila jako stupínek při lezení z úkrytu. Adolf Opálka důmyslný úkryt využíval poměrně často, zmizel v něm pokaždé, když zazvonil zvonek, a podle slov Boženy Kropáčkové měl vše dobře promyšlené: „*Opálka byl 24 hodin denně připravený na vše, zbraně a pár osobních věcí měl v kapsách, včetně protektorátní legitimace, po ruce klobouk i aktovku s dalšími věcmi, aby mohl vždy co nejrychleji zmizet v úkrytu.*“<sup>220</sup> Většinu času se však Adolf zdržoval v jídelně, kde měl kanape.

---

<sup>216</sup> VÚA-VHA Praha, sbírka 37, sign. 37-335-1, s. 41 a 42.

<sup>217</sup> *Vojenské osobnosti československého odboje 1939-1945*. Redaktor Jaroslav LÁNÍK. Praha: Ministerstvo obrany - Agentura vojenských informací a služeb, 2005. ISBN 80-7278-233-9. s. 153.

<sup>218</sup> VÚA-VHA Praha, sbírka 37, sign. 37-314-3, s. 20.

<sup>219</sup> Tamtéž, s. 20 a 21.

<sup>220</sup> KOPECKÝ, Lukáš. *Božena Kropáčková – neobyčejný osud obyčejné ženy*. Paměť a dějiny. 2013/ 04. s. 88 a 89.

Během několika večerů jí vyprávěl o své cestě do Anglie a o svém dětství. Po několika týdnech za ní přišel Jan Zelenka-Hajský, zda by pro Adolfa nemohla najít nové ubytování.<sup>221</sup>

Obrátila se tedy na svou přítelkyni Terezii Kasparovou, která žila s osmiletou dcerou Alenkou v domě na Velvarské ulici čp. 75. Adolf Opálka přišel do jejího bytu 25. května 1942. Terezie byla vdova po popraveném plukovníkovi, navíc její byt disponoval podkrovní skrýší, do níž vedla malá dvířka ukrytá za pohovkou. Malá Alenka si „strýčka“ hned oblíbila. Podle Terezie Kasparové „*byl strýček vesel, jen měl starost o chlapce, aby se nikde nezamilovali. ... Strýček byl nesobecký, netoužil po slávě, jen chtěl dělat dobře svou práci. Obdivuhodná byla jeho láska k národu.*“<sup>222</sup>

Několik dní po své cestě do Valašského Meziříčí byl Karel Čurda přesunut k manželům Bautzovým.<sup>223</sup> Měli byt v první patře domu v Lumírově ulici čp. 601 v Nuslích nedaleko Vyšehradu.<sup>224</sup> Změnou bydliště si Karel Čurda v mnohém nepolepšil, snad jen výhledem na vyšehradské hradby. Do michelské plynárny to měl sice kousek, ovšem jeho průzkumy mnoho informací nepřinesly. Kromě toho vyřizoval pro Adolfa Opálku několik nepodstatných pochůzek, které však nikam nevedly. Zhruba v polovině května ho u Bautzů navštívila neznámá žena, která mu přinesla nový gumák a řekla mu, aby si vybral jméno do druhé legitimace. Zvolil si jméno Karel Dvořák, povoláním řidič. Jeho dalšímu setkání s Adolfem Opálkou několikrát zabránily nebezpečné kontroly, které běžně probíhaly v ulicích Prahy. Čurda trávil celé dny zavřený u Bautzů a měl čas přemýšlet. Napadlo ho, že by rád zajel do Kolína navštívit svou sestru a švagra. Až se příště s Opálkou uvidí, zkusí ho požádat o den volna.<sup>225</sup>

Počátkem dubna 1942 se Reinhard Heydrich přestěhoval se svou rodinou do dolního zámku v Panenských Břežanech<sup>226</sup>, tudíž musel denně za svými povinnostmi dojíždět do Prahy. Jozef Gabčík a Jan Kubiš jezdili na kolech téměř každý den sledovat Heydrichovu cestu. Díky tomu začalo domácímu odboji docházet, s jakým úkolem byli do protektorátu posláni. Řada odbojářů začala pomýšlet na německý teror, který by případný atentát rozpoutal. Postupně se v řadách domácího odboje vytvořila skupina, která požadovala zrušení operace Anthropoid. Odbojáři se nejprve pokusili rozmluvit celou akci přímo Gabčíkovi s Kubišem. S Gabčíkem se

---

<sup>221</sup> Tamtéž, s. 89.

<sup>222</sup> VÚA-VHA Praha, sbírka 37, sign. 37-335-1, s. 37 a 38.

<sup>223</sup> SOA Praha, MLS Praha, sign. Ls 1290/45, s. 183.

<sup>224</sup> ŠMEJKAL, Pavel a Jiří PADEVĚT. *Anthropoid*. Druhé, doplněné vydání. Praha: Academia, 2017. Průvodce (Academia). ISBN 978-80-200-2753-5. s. 56.

<sup>225</sup> SOA Praha, MLS Praha, sign. Ls 1290/45, s. 183 184.

<sup>226</sup> PADEVĚT, Jiří. *Kronika protektorátu: represe, rezistence, holokaust, státní a okupační správa, kolaborace, bojové operace, kultura, všední život*. Praha: Academia, 2021. ISBN 978-80-200-3203-4. s. 365.

nejprve sešel odbojář dr. Vladimír Krajina a po něm také profesor Ladislav Vaněk, sokolský funkcionář žijící v ilegalitě. Obě schůzky probíhaly za přítomnosti Alfréda Bartoše, ale odbojáři neuspěli. Gabčík zrušení atentátu odmítl a prohlásil, že s Janem Kubišem jsou rozhodnuti splnit svůj rozkaz za všech okolností.<sup>227</sup>

Vaněk si přesto prosadil, aby Silver A odeslal do Londýna následující text: „*Z příprav, které konají S. a V. usuzujeme přes jejich mlčení, že chystají atentát na H. Tento atentát by však v ničem neprospěl spojencům a pro náš národ by měl nedozírné následky. Nejenže by ohrozil naše rukojmí a politické vězně, ale vyžádal by si tisíce dalších životů, uvrhl by náš národ do neslýchaného útisku, zároveň by smetl poslední zbytky jakékoli organizace. ... Prosíme proto, abyste přes Silver dali příkaz, aby atentát nebyl podniknut. Nebezpečí z prodlení, dejte příkaz obratem. Je-li ze zahraničních důvodů třeba nějakého gesta, necht' se přejde na domácího Quislinga, v první řadě na E. M.*“<sup>228</sup> Monogramem E. M. Byl myšlen Emanuel Moravec, protektorátní ministr školství a kolaborant, se kterým měl Londýn své plány již dávno. Ostatně proto byl do protektorátu vyslán výsadek Tin, což ovšem domácí odboj nemohl vědět.<sup>229</sup> Londýn na zprávu odpověděl 14. května 1942. Jejich depeše sice uklidnila domácí odboj, ovšem plánovanému atentátu nezabránila.<sup>230</sup>

---

<sup>227</sup> STEHLÍK, Eduard. *Jan Kubiš: nezastaví mne ani to nejhorší...* Polnička: Tváře, 2017. ISBN 978-80-88041-14-6. s. 190.

<sup>228</sup> VÚA-VHA Praha, sbírka 37, sign. 37-337-5, s. 15.

<sup>229</sup> Tamtéž, sign. 37-347-1. s. 10.

<sup>230</sup> Tamtéž, sign. 37-337-5, s. 16.



## 7. Atentát na Reinharda Heydricha

Ten den vyrazil protektorův černý mercedes z Panenských Břežan déle než obvykle. Manželé Heydrichovi se předchozí večer zúčastnili koncertu ve Valdštejnském paláci, z něhož se vrátili až v pozdních hodinách, a proto se Reinhard Heydrich zdržel s rodinou u snídaň. Poté ho děti ještě přemluvily ke krátké procházce v zámeckém parku. Řidič Johannes Klein už čekal s přistaveným vozem. Jakmile Heydrich nasedl na přední sedadlo, merces se rozjel a vyrazil přes Klíčany směrem Praha.<sup>231</sup>

Reinhard Heydrich si byl stále více jistější svým nadřazeným postavením vůči Čechům, což podtrhoval fakt, že jeho vůz často jezdil po Praze bez ozbrojené eskorty. Jinak tomu nebylo ani dnes. Heinz Pannwitz, hlavní vyšetřovatel atentátu, ve své zprávě uvedl: „*Heydrich byl se všemi opatřeními srozuměn, ale přesto co nejrozhodněji odmítl osobní stráž s odůvodněním, že by to uškodilo německé prestiži v protektorátu. Heydricha k tomu pravděpodobně vedla jeho arogance a pýcha. Věřil, že mu nikdo z Čechů nic neudělá.*“<sup>232</sup> O tom, jak moc se mýlil, ho za chvíli přesvědčili dva muži. Jozef Gabčík a Jan Kubiš dorazili na místo plánovaného útoku zhruba v půl deváté. Vypůjčené bicykly opřeli o elektrické osvětlení na Kirchmayerově ulici a přešli křižovatku na protější stranu, kde nyní budou čekat na Heydrichův příjezd. Místo bylo vybráno opravdu pečlivě – bylo přehledné, a přestože se nacházelo ve městě, nebylo příliš frekventované. Navíc ostrá zatáčka do ulice V Holešovičkách zaručovala, že automobil bude muset zpomalit, tak se stane snadnějším terčem útoku. Jozef Gabčík sestavil v aktovce plné trávy britský samopal STEN, který ukryl pod světlý balonový kabát, jež měl přehozený přes rameno. Jan Kubiš se opíral o nedaleký plot. Ve své aktovce měl speciálně vyrobené bomby.<sup>233</sup> Byly vybaveny velmi citlivým nárazovým zapalovačem, který po odzdvihnutí pojistky exploduje po jakémkoli sebemenším nárazu. Zároveň byly uzpůsobeny tak, aby měly maximální účinek.<sup>234</sup>

Ve prospěch českých parašutistů rovněž sehrály důležitou roli tři tramvaje, které během chvíle proměnily liduprázdnou křižovatku v dopravní chaos.<sup>235</sup> Krátce po půl jedenácté zastavila

---

<sup>231</sup> STEHLÍK, Eduard. *Jan Kubiš: nezastaví mne ani to nejhorší...* Polnička: Tváře, 2017. ISBN 978-80-88041-14-6. s. 193.

<sup>232</sup> PANNWITZ, Heinz. *Pannwitzova zpráva o atentátu na Heydricha*. Přeložil Stanislav BERTON. Praha: BVD, 2016. ISBN 978-80-87090-97-8. s. 52.

<sup>233</sup> STEHLÍK, Eduard. *Jan Kubiš: nezastaví mne ani to nejhorší...* Polnička: Tváře, 2017. ISBN 978-80-88041-14-6. s. 193 a 194.

<sup>234</sup> BURIAN, Michal, KNÍŽEK, Aleš, RAJLICH, Jiří, STEHLÍK Eduard. *Atentát: Operace Anthropoid 1941 – 1942*. Praha: Ministerstvo obrany České republiky – AVIS, 2002. ISBN 80-7278-157-X. s. 64.

<sup>235</sup> STEHLÍK, Eduard. *Jan Kubiš: nezastaví mne ani to nejhorší...* Polnička: Tváře, 2017. ISBN 978-80-88041-14-6. s. 194.

v blízkosti místa, kde se Gabčík s Kubišem nacházeli, tramvaj č. 14, jedoucí z Kobylis. Ve stejný moment se na Kirchmayerově třídě objevil také Heydrichův mercedes. Řidič Klein nechtěl ztrácet čas zbytečným čekáním, proto se uchýlil k manévru, který byl v rozporu s dopravními předpisy, a předjel tramvaj zleva. V tu chvíli mu však manévr zkomplikovala druhá tramvaj č. 14, jedoucí z opačného směru do Kobylis. Klein tedy sešlápl plyn, předjel tramvaj a odbočil do ulice V Holešovičkách. Na scéně se však objevila ještě tramvaj č. 3, mířící z centra města do Kobylis. Tramvaj se chystala odbočit doleva na Kirchmayerovu třídu, čímž vytvořila neprůjezdnou bariéru. Jakmile Klein zahlédl tramvaj, začal prudce brzdit, aby zabránil srážce a vešel se do mezery mezi chodníkem a tramvají. Shodou okolností tedy začal zpomalovat v místech, kde čekali Gabčík s Kubišem.<sup>236</sup>

Jozef Gabčík, stojící vpravo na kraji chodníku, zahlédl značku SS-3 označující Heydrichův automobil. Odhodil kabát a namířil hlaveň stengunu na protektorovu hlavu. Mercedes byl od něj na půldruhého metru, nemohl minout. Udělal ještě jeden krok k okraji a stiskl spoušť, jednou, dvakrát, třikrát, nic. Ze samopalu nevyšel jediný výstřel. Jan Kubiš okamžitě vytáhl z aktovky bombu a hodil ji spodním obloukem na Heydrichův automobil. V tento moment zřejmě Jozef Gabčík odhodil němý samopal a vydal se na útěk.<sup>237</sup> Pokud by jeho stengun neselhal, Heydrich by byl zasažen 32 ranami.<sup>238</sup> Klein na Heydrichův příkaz zastavil automobil. Kubišova bomba dopadla přímo pod něj a celý prostor náhle zaplavil ohlušující výbuch. Tlaková vlna exploze vysklila okna kolemjedoucí tramvaje a popraskalo také přední bezpečnostní sklo mercedesu. Zdemolována ovšem byla především zadní část Heydrichova vozu – pant u pravých dveřích byl vyrván, samotné dveře se zabořily do dlažby a střepiny prorazily pravou zadní pneumatiku. Jeden z úlomků prorazil přední sedadlo a společně s chuchvalci z čalounění vnikl Heydrichovi do zad. Heydrichův kožený plášť, jež byl odložený na zadním sedadle, byl explozí vymrštěn nahoru, kde se na chvíli zachytil na drátech elektrického vedení. Jedna ze střepin zasáhla také Jana Kubiše. Způsobila mu tržnou ránu nad levým okem, z níž se mu ihned začala řinout horká krev. Přesto se dokázal rychle zorientovat, vytáhl pistoli a rozběhl se ke kolu. Několik lidí se mu pokusilo zastoupit cestu, ale zbavil se jich několika výstřely do vzduchu. Krvácení ho oslepovalo, i když se ho snažil tlumit kapesníkem. Zahodil aktovku se zbylými bombami, rychle naskočil na kolo a

---

<sup>236</sup> STEHLÍK, Eduard. *Jan Kubiš: nezastaví mne ani to nejhorší...* Polnička: Tváře, 2017. ISBN 978-80-88041-14-6. s. 194, 195 a 196.

<sup>237</sup> Tamtéž, s. 196, 197 a 198.

<sup>238</sup> PANNWITZ, Heinz. *Pannwitzova zpráva o atentátu na Heydricha*. Přeložil Stanislav BERTON. Praha: BVD, 2016. ISBN 978-80-87090-97-8. s. 54.

rozjel se směrem k Libni.<sup>239</sup>

Do pronásledování atentátníků se zapojil také Johannes Klein, přestože jeho prvotní povinností mělo být postarat se o zraněného Heydricha. Klein vytáhl z pouzdra svou osobní zbraň a vyrazil za Gabčíkem. Na rohu Kirchmayerovy třídy a ulice Na Kolínské Gabčík na Kleina vypálil tři rány. Když doběhl do příčné ulice Na Zápalcí, uviděl před sebou nalevo malé řeznictví. Vběhl dovnitř, zřejmě předpokládal, že obchod bude mít zadní východ, kterým by mohl uniknout. Obchod bohužel žádný zadní východ neměl, navíc majitel obchodu řezník František Brauner, který stál venku před obchodem, ihned upozornil Kleina. Josef Gabčík vyměnil zásobník a se střelbou vyrazil z obchodu. Klein se kryl za opodál stojícím zděným sloupkem, ale přesto ho jedna z Gabčíkových ran zasáhla do nohy. Klein se svalil na zem. Několika zbylým pronásledovatelům stačil pouhý pohled na Gabčíkovu zbraň k tomu, aby pronásledování vzdali. Jozef Gabčík jim zmizel z dohledu směrem k Trojskému mostu, odkud pokračoval do centra města do bytu manželů Svatošových v Melantrichově ulici.<sup>240</sup>

Podle několika svědků atentátu se i zraněný protektor rozhodl pronásledovat atentátníky, ovšem bolest a krvácení ho po pár krocích vyřadily ze hry.<sup>241</sup> Heinz Pannwitz k tomu ve své zprávě uvádí následující: „*Heydrich vyskočil ihned z auta a pokusil se Kubiše pronásledovat. Z boční kapsy auta vytáhl lehkou hliníkovou pistolí kalibru 7.65 mm, zamířil na Kubiše, ale jeho rána nevyšla. Zapomněl zasunout zásobník. Heydrich svíjející se bolestí se nemohl udržet na nohou. Vrátil se ke svému vozu, kde se položil na sedadlo. Byl sám, zraněn, bezmocná oběť jakéhokoliv eventuálního dalšího útoku. Nic se však nestalo. Jedna Česka zastavila dodávkový vůz a pomohla Heydrichovi nastoupit, aby mohl být odvezen do nedaleké nemocnice. Seděl vzadu mezi bednami a mohl být snadno unesen. Ale to se nestalo.*“<sup>242</sup> Reinhard Heydrich byl převezen do nedaleké nemocnice Na Bulovce. Jako první jej prohlédl český lékař MUDr. Karel Jerolímek, ovšem ihned byl vystřídán přednostou chirurgie profesorem Waltrem Dickem, který okamžitě převzal veškerou péči o zraněného protektora.<sup>243</sup> V tento moment je již o atentátu informováno gestapo. Zprávu podal inspektor Ženatý, spojovací důstojník z policejního ředitelství v Praze.

---

<sup>239</sup> STEHLÍK, Eduard. *Jan Kubiš: nezastaví mne ani to nejhorší...* Polnička: Tváře, 2017. ISBN 978-80-88041-14-6. s. 198, 200 a 202.

<sup>240</sup> STEHLÍK, Eduard. *Jan Kubiš: nezastaví mne ani to nejhorší...* Polnička: Tváře, 2017. ISBN 978-80-88041-14-6. s. 200, 201 a 202.

<sup>241</sup> Tamtéž, s. 200.

<sup>242</sup> PANNWITZ, Heinz. *Pannwitzova zpráva o atentátu na Heydricha*. Přeložil Stanislav BERTON. Praha: BVD, 2016. ISBN 978-80-87090-97-8. s. 54, 56 a 57.

<sup>243</sup> STEHLÍK, Eduard. *Jan Kubiš: nezastaví mne ani to nejhorší...* Polnička: Tváře, 2017. ISBN 978-80-88041-14-6. s. 207.

Policejní ředitelství však poskytlo pouze sdělení o atentátu, při kterém byl zraněn nějaký vyšší důstojník německé armády, bližší informace neměli.<sup>244</sup> Úřadovně však netrvalo dlouho zjistit, že onen vyšší důstojník je sám říšský protektor a že se nachází v nemocnici Na Bulovce.<sup>245</sup> Zanedlouho se celý areál nemocnice proměnil v nedobytnou pevnost. Některé nemocniční bloky byly vyklizeny. Budova, v níž byl hospitalizován Heydrich byla opatřena zátarasy a na střechy okolních pavilonů byla umístěna kulometná hnízda. Krátce po dvanácté hodině dorazil osobně také SS-Gruppenführer K. H. Frank se členy protektorátní vlády v čele s prezidentem Emilem Háchou. Heydrich byl mezitím operován. Operaci vedl Walter Dick, údajně jeden z nejschopnějších německých chirurgů v Praze. Operace dopadla dobře, alespoň prozatím. Později se ukázalo, že obavy z nebezpečí infekce byly na místě.<sup>246</sup> V odpoledních hodinách hlásil SS-Standartenführer Horst Böhme do Berlína výsledek operace: „*Tržná rána vlevo od bederních obratlů bez poškození míchy. Projektil, kovový plíšek, roztránil II. žebro, poranil bránici a uvízl ve slezině. Rána obsahuje četné štětiny a vlasy, zřejmě materiál z čalounění. Nebezpečí: hnisání pohrudnice, zánět pobřišnice. Při operaci byla odstraněna slezina.*“<sup>247</sup>

Gestapo mezitím zahájilo vyšetřování atentátu. Komisař Heinz Pannwitz sestavil z nejschopnějších pracovníků pražské řídicí úřadovny gestapa zvláštní vyšetřovací komisi. Později dorazily také posily z Říše.<sup>248</sup> Podle Pannwitze si vedoucí gestapa zprvu myslel, že se jedná o žert, a přes opakovaná ujištění nechtěl hlášením o atentátu uvěřit, proto bezprostředně po atentátu panovala v protektorátu klidná situace.<sup>249</sup> Gestapo nejdříve uzavřelo veškeré okolí atentátu. Následně proběhlo fotografování místa činu, výslechy několika svědků a také samotná rekonstrukce atentátu. Gestapu se podařilo nalézt Gabčíkův stengun, světlý balonový kabát, Kubišovu aktovku s další bombou a dámské jízdní kolo, na němž byla zavěšena aktovka s dalším zásobníkem do stengunu.<sup>250</sup> Samopal byl britského původu a nepoužité bomby měly anglickou izolaci, byly zhotoveny z plastické výbušniny anglického původu a anglické rozbušky, která byla

---

<sup>244</sup> PANNWITZ, Heinz. *Pannwitzova zpráva o atentátu na Heydricha*. Přeložil Stanislav BERTON. Praha: BVD, 2016. ISBN 978-80-87090-97-8. s. 59.

<sup>245</sup> Tamtéž, s. 59.

<sup>246</sup> STEHLÍK, Eduard. *Jan Kubiš: nezastaví mne ani to nejhorší...* Polnička: Tváře, 2017. ISBN 978-80-88041-14-6. s. 207.

<sup>247</sup> BURIAN, Michal, KNÍŽEK, Aleš, RAJLICH, Jiří, STEHLÍK Eduard. *Atentát: Operace Anthropoid 1941 – 1942*. Praha: Ministerstvo obrany České republiky – AVIS, 2002. ISBN 80-7278-157-X. s. 65.

<sup>248</sup> STEHLÍK, Eduard. *Jan Kubiš: nezastaví mne ani to nejhorší...* Polnička: Tváře, 2017. ISBN 978-80-88041-14-6. s. 208.

<sup>249</sup> PANNWITZ, Heinz. *Pannwitzova zpráva o atentátu na Heydricha*. Přeložil Stanislav BERTON. Praha: BVD, 2016. ISBN 978-80-87090-97-8. s. 61.

<sup>250</sup> STEHLÍK, Eduard. *Jan Kubiš: nezastaví mne ani to nejhorší...* Polnička: Tváře, 2017. ISBN 978-80-88041-14-6. s. 208.

známa již za války v Africe. Podle toho bylo jasné, že se jedná o akci československých parašutistů z Velké Británie.<sup>251</sup>

## 7.1. Role Adolfa Opálky v atentátu na Heydricha

Již výše bylo uvedeno, že před atentátem na Heydricha byla odbojová síť rozdělena na dvě skupiny. Jedna požadovala zrušení atentátu, druhá se naopak rozhodla atentát podpořit. Poté, co se Gabčík s Kubišem rozhodli atentát provést navzdory všem nesouhlasům, byl největší nátlak ze strany domácího odboje vyvíjen na Alfréda Bartoše, který si však díky Pardubicím udržoval určitý odstup od pražského dění, a tak byl do celé situace vtažen také Adolf Opálka, jakožto velitel všech parašutistů v Praze.<sup>252</sup> Všichni domácí odbojáři ho pokládali za muže s ryzím charakterem a za příkladného velitele, proto spoléhali, že jejich návrh na zrušení atentátu podpoří. Adolf se ocitl uprostřed dvou táborů.<sup>253</sup> Byl si dobře vědom toho, co přijde po atentátu, ale zároveň také chápal morální povinnost uposlechnout rozkaz. Lze ovšem tvrdit, že i navzdory veškerému naléhání se mu podařilo udržet si nestrannou pozici. Společně s Josefem Valčíkem převzali od Vaňka depeši pro Londýn. Valčík poté zařídil, aby byla depeše dopravena Bartošovi do Pardubic. Zároveň však Adolf Opálka nikdy nijak nebránil Gabčíkovi s Kubišem v přípravách atentátu. Dokonce se v minulosti objevily teorie, že Adolf Opálka byl přímým aktérem atentátu.<sup>254</sup> Tyto teorie ovšem nelze ani po tolika letech potvrdit či zcela vyvrátit.

Den před atentátem, 26. května 1942, se Adolf Opálka naposledy setkal s Karlem Čurdou. Schůzka byla domluvena u Svatošů v Melantrichově ulici a již na ní musel Adolf Opálka tušit, k čemu druhý den v Praze dojde. Karel Čurda požádal svého velitele o den volna, aby mohl zajet do Kolína. Opálka souhlasil.<sup>255</sup> Zřejmě usoudil, že bude jistější, když bude Čurda raději mimo Prahu. Již předtím se ho snažil držet raději stranou od důvěrných informací kvůli jeho přílišné nespolehlivosti, ale jistě mu bylo zřejmé, že i s tím málem informací, jmen a adres, co Karel Čurda znal, by i tak mohl být pro gestapo užitečný. Navíc pokud by se situace po atentátu zkomplikovala a došlo by k odhalení a dopadení odbojářů i parašutistů, měl alespoň jeden člen

---

<sup>251</sup> PANNWITZ, Heinz. *Pannwitzova zpráva o atentátu na Heydricha*. Přeložil Stanislav BERTON. Praha: BVD, 2016. ISBN 978-80-87090-97-8. s. 62.

<sup>252</sup> KUBÁNEK, Petr. *Dal signál k atentátu na Heydricha: Životní příběh parašutisty Josefa Valčíka*. Uherské Hradiště: Uher, 1993. ISBN 80-901386-3-2. s. 59 a 60.

<sup>253</sup> ANDREJS, Jaroslav. *Smrt boha smrti: legendy a skutečnost kolem atentátu na Heydricha*. Brno: Jota, 1997. Military (Jota). ISBN 80-7217-011-2. s. 180.

<sup>254</sup> KUBÁNEK, Petr. *Dal signál k atentátu na Heydricha: Životní příběh parašutisty Josefa Valčíka*. Uherské Hradiště: Uher, 1993. ISBN 80-901386-3-2. s. 60.

<sup>255</sup> SOA Praha, MLS Praha, sign. Ls 1290/45, s. 184.

výsadku Out Distance šanci, že zůstane na svobodě, pokud bude mimo Prahu.

Karel Čurda druhý den ráno skutečně do Kolína odjel. Již cestou se vlakem šířily zprávy o útoku na vysoce postaveného německého důstojníka, ale co je na tom pravdy se Karel Čurda dozvěděl až od své sestry Marie Mácové. Ta mu pověděla, že byl v Praze spáchán atentát na Heydricha. Karel Čurda neváhal ani minutu a okamžitě se vydal zpátky do Prahy.<sup>256</sup> Zřejmě mu došlo, že po atentátu budou chtít Němci uzavřít Prahu, aby se nikdo nedostal dovnitř ani ven. Stihl vlak ve 14.00 hodin. Do Prahy přijíždí v 16.30 hodin, ale vlak mimořádně končil svou jízdu v Libni, kde museli všichni cestující vystoupit a projít kontrolou legitimací. Karel Čurda prošel bez problémů. Poté se tramvají vydal k Bautzům do Nuslí, odkud ráno odcházel.<sup>257</sup>

Kde se ovšem v den atentátu nacházel Adolf Opálka, není zcela jasné. Ráno odešel z bytu Terezie Kasparové na Velvarské ulici v Dejvicích. Podle své ubytovatelky byl to ráno bledší než kdy jindy a vůbec nemluvil. Jen při odchodu jí sdělil, že pokud do půl osmé večer nebude stát na cestičce před domem, tak vůbec nepřijde. Vždy byli takto domluveni, aby ho mohla pustit dovnitř. Ten večer Adolf Opálka skutečně přišel<sup>258</sup>, kde však byl během celého dne zůstane zřejmě navždy záhadou. Jisté je pouze to, že s Jozefem Gabčíkem ani s Janem Kubišem se po atentátu nesešel<sup>259</sup>, což ovšem neznamená, že se nemohl pohybovat na místě činu. Existuje výpověď jedné svědkyně, která tvrdila, že krátce před atentátem přecházela ulici V Holešovičkách a viděla, jak v zatáčce před atentátem stojí tři muži. Jeden z nich však před příjezdem Heydrichova vozu přeběhl silnici na druhou stranu.<sup>260</sup> Podle některých se jednalo právě o Adolfa Opálku, který měl přecházením ulice zpomalit Heydrichův vůz. Povědomí o této teorii dnes navíc šíří film *Anthropoid* britského režiséra Seana Ellise z roku 2016.

Podobných spekulací ovšem existuje celá řada. Na příklad odbojářka Rela Fafková měla přecházet ulici a v případě, že Heydrich pojede s ozbrojeným doprovodem, měla si nasadit na hlavu letní klobouk. Josef Valčík měl zase dávat znamení o příjezdu Heydrichova vozu kapesním zrcátkem. Tuto teorii však vyvrátilo nepříznivé počasí v den atentátu, kvůli kterému by zrcátko nemohlo odrazit sluneční paprsky. Navíc Valčíkova fotografie se před několika týdny objevila na plakátech po celém protektorátu. Riziko, že by někdo odhalil jeho totožnost během

---

<sup>256</sup> Tamtéž, s. 184.

<sup>257</sup> SOA Praha, MLS Praha, sign. Ls 1290/45, s. 184.

<sup>258</sup> VÚA-VHA Praha, sbírka 37, sign. 37-335-1, s. 37.

<sup>259</sup> STEHLÍK, Eduard. *Jan Kubiš: nezastaví mne ani to nejhorší...* Polnička: Tváře, 2017. ISBN 978-80-88041-14-6. s. 212 – 216.

<sup>260</sup> KUBÁNEK, Petr. *Dal signál k atentátu na Heydricha: Životní příběh parašutisty Josefa Valčíka*. Uherské Hradiště: Uher, 1993. ISBN 80-901386-3-2. s. 60.

atentátu, bylo příliš vysoké.<sup>261</sup> Spekulací je mnoho a dodnes stále není zcela jasné, zda se někdo společně s Jozefem Gabčíkem a Janem Kubišem na útoku podílel.

---

<sup>261</sup> Tamtéž, s. 60 a 61.

## 8. Heydrichiáda

Krátce po atentátu byl vyhlášen výjimečný civilní stav. Z pouličních tlampačů a rozhlasu se v pravidelných intervalech ozývala hlášení s popisem atentátníků a výhrůzkami. Od 20.00 hodin byla zastavena městská hromadná doprava. Večer zůstaly zavřené kavárny, restaurace i kina. Odpoledne byla svolána protektorátní vláda. Výsledkem zasedání bylo odsouzení atentátu. V Berlíně Adolf Hitler ústně pověřil Kurta Dalugeho dočasným vedením úřadu říšského protektora. Do Prahy okamžitě zamířily další policejní posily. Právě začalo jedno z nejtemnějších období československých dějin.<sup>262</sup> Ve 21.32 hodin oznámil rozhlas platnost následujícího výnosu K. H. Franka: „*V důsledku atentátu na zastupujícího říšského protektora SS-Obergruppenführera Heydricha se ustanovuje toto: Na podkladě § 1 nařízení říšského protektora v Čechách a na Moravě o vyhlášení civilního výjimečného stavu ze dne 27. září 1941 se s okamžitou účinností vyhláší civilní výjimečný stav nad celým Protektorátem Čechy a Morava. ... Na podkladě § 2 výše uvedeného nařízení nařizují: Kdo osoby, které měly účast na spáchání atentátu, přechovává a nebo jim poskytuje pomoc, a nebo máje vědomost o jejich osobě, nebo o jejich pobytu, neučiní žádné oznámení, bude zastřelen se svou rodinou.*“<sup>263</sup> Poté začaly probíhat rozsáhlé domovní kontroly. Prahu prohlédávalo zhruba 7 000 příslušníků nacistického bezpečnostního aparátu.<sup>264</sup>

Karel Čurda se rozhodl zůstat u Bautzů. Oba manželé ho však požádali, aby si našel nějaký úkryt. Byt však mnoho možností nenabízel, jedině snad úzký světlík, ve kterém se dalo udržet na dřevěném prkně. Tu noc proběhly v Nuslích rozsáhlé razie. Karel Čurda tak strávil značnou část noci v provizorním úkrytu ve světlíku. Druhý den ráno ho paní Bautzová požádala, aby odešel a našel si úkryt jinde. Měla strach z dalších razíí. Karel ji přesvědčil, aby počkala alespoň do večera, pak odejde. Ještě ji požádal, aby mu zjistila, zda ke kontrole na ulicích stačí legitimace. Stačila. Karel Čurda ovšem neměl kam jít. Ke Svatošům mu to Adolf Opálka zakázal, a tak se vydal domů do Nové Hlíny. Matka a sestra Růžena mu připravily úkryt na půdě stavení. Dolů vůbec nechodil, sestra mu vždy přinesla jídlo nahoru. Každé ráno dostával také noviny. Díky nim zjistil, že gestapo popravilo Pechalovu a Kolaříkovu rodinu. O Ivanovi však nic nepsali.<sup>265</sup>

---

<sup>262</sup> PADEVĚT, Jiří. *Kronika protektorátu: represe, rezistence, holokaust, státní a okupační správa, kolaborace, bojové operace, kultura, všední život*. Praha: Academia, 2021. ISBN 978-80-200-3203-4. s. 386.

<sup>263</sup> ŠUSTEK, Vojtěch. *Atentát na Reinharda Heydricha a druhé stané právo na území tzv. protektorátu Čechy s Morava: edice historických dokumentů. Svazek 1*. Archiv hlavního města Prahy, 2012. s. 130 a 131.

<sup>264</sup> PADEVĚT, Jiří. *Kronika protektorátu: represe, rezistence, holokaust, státní a okupační správa, kolaborace, bojové operace, kultura, všední život*. Praha: Academia, 2021. ISBN 978-80-200-3203-4. s. 386.

<sup>265</sup> SOA Praha, MLS Praha, sign. Ls 1290/45, s. 195.



Karel Čurda ovšem nebyl při své cestě domů tak nenápadný, jak si myslel. Několik lidí tvrdilo, že ho den po atentátu zahlédlo ve vsi. Vědělo se, že Čurda byl finančníkem u polských hranic a po okupaci utekl z vlasti. Rázem se po celé vesnici povídalo, že se Karel Čurda vrátil domů. V obecní kronice dokonce existuje zápis, který říká, že Karel Čurda byl ve vsi viděn již před atentátem.<sup>267</sup> To lze ovšem na základě znalosti okolností považovat za mylné tvrzení. Vesnické povídačky však měly v době heydrichiády větší význam než kdy předtím. V Nové Hlíně proběhly dvě kontroly. Jako první do vsi přijeli čeští četníci<sup>268</sup>, kteří chodili od chalupy k chalupě s fotografiemi předmětů, nalezených na místě atentátu. Každý pak musel podepsat prohlášení, že žádnou z věcí nepoznal a neví, komu patří.<sup>269</sup> Na podruhé již přijelo gestapo, které v doprovodu starosty obcházelo všechny chalupy a provádělo kontroly. Domovní prohlídky však nebyly tak přísné jako v Praze, takže je Karel Čurda v klidu přečkal ukrytý na půdě.<sup>270</sup> Kdo poskytl gestapu informace, které vedly k této razii v Nové Hlíně, dodnes nikdo z místních obyvatel neví. V kronice je k tomu uvedeno pouze následující: „*Gestapo se nějak dozvědělo o Čurdově přespávání u jeho bratrů a udělalo náhlý přepad.*“<sup>271</sup> Gestapo během razie nic podezřelého neobjevilo, ale oba Čurdovi bratři byli na tři týdny zatčeni.<sup>272</sup>

Adolf Opálka přečkal první noc po atentátu v bytě Terezie Kasparové na Vejvarské ulici. Chvíli uvažovali, jestli by nebylo lepší, kdyby Adolf odešel k její matce, ale on se nakonec rozhodl zůstat. Věděla, že má u sebe pistoli, proto jí musel slíbit, že kdyby se něco stalo, tak ji Němci živou nedostanou. Ve čtyři hodiny ráno přišla domovní prohlídka. Němce zdržely zamčené vchodové dveře, takže Adolf Opálka měl dostatek času, aby sebral všechny věci a dostal se do úkrytu za gaučem. Zapomněl však pod polštářem svůj browning a na židli kravatu. Němci zabušili na dveře. Paní Terezie popadla browning i kravatu a hodila je Opálkovi do úkrytu, pak ještě přirazila gauč ke zdi a šla otevřít. Němci obrátili celý byt vzhůru nohama, ale nic podezřelého neobjevili. Razii přečkali úspěšně. Druhý den odpoledne přišla Božena Kropáčková. Adolfa zajímalo, jak dopadly další prohlídky v Dejvicích, především ty u Prašného mostu. Tam byli schovaní Jan Hrubý a Josef Bublík. Ti se dostali do Prahy poměrně nedávno a měli velké štěstí. Když se procházeli po Václavském náměstí, potkali náhodně Adolfa Opálku a Hajsského.

---

<sup>266</sup> SOA Praha, MLS Praha, sign. Ls 1290/45, s. 196.

<sup>267</sup> SOkA Jindřichův Hradec, Obecní kronika Stará Hlína 1915 – 1957, s. 109.

<sup>268</sup> SOA Praha, MLS Praha, sign. Ls 1290/45, s. 184.

<sup>269</sup> SOkA Jindřichův Hradec, Obecní kronika Stará Hlína 1915 – 1957, s. 109.

<sup>270</sup> SOA Praha, MLS Praha, sign. Ls 1290/45, s. 184.

<sup>271</sup> SOkA Jindřichův Hradec, Obecní kronika Stará Hlína 1915 – 1957, s. 109.

<sup>272</sup> Tamtéž, s. 109.

Opálka je hned poznal a Hajský jim druhý den našel ubytování v Dejvicích.<sup>273</sup>

V sobotu 30. května 1942 se rozhodl odejít ke Kropáčkům. U Kropáčků již k žádné razii nedošlo, jen jednou byt navštívili četníci s fotografiemi předmětů nalezených na místě atentátu a vyptávali se, zda někdo z Kropáčkových nějakou z věcí poznává. Adolf Opálka byl ukrytý ve známé provizorní skrýši mezi šatníkem a velkou skříní. Četníci na něj nepřišli. S každým dnem Adolf Opálka ztrácel naději na lepší zítřky. Paní Kropáčková se ho snažila přesvědčit, že se již brzy s ostatními dostanou ven z Prahy. Opálka jí jednou naznačil, že k atentátu dojít muselo kvůli budoucnosti Československa. Jednoho dne jí řekl, že Jan Zelenka-Hajský sehnal pro kluky úkryt, kde budou všichni pohromadě a on půjde za nimi, protože tam je jeho místo. Nakonec dodal, že v novém úkrytu je velmi chladno. Paní Kropáčková ho na druhý dobře vybavila. Dostal teplé prádlo, tepláky, punčochy i podkolenky, vysoké bačkory a teplý anglický šedý svetr, který Božena Kropáčková před pár dny přinesla z pankrácké věznice, kde ho Václav Kropáček jakožto chodbař mohl přes zimu nosit. Kromě oblečení dostal také několik konzerv a cigarety. Adolf Opálka přespal u Kropáčků naposledy 5. června 1942. Druhý den se se všemi rozloučil, paní Kropáčkové se omluvil za případné následky svého pobytu a pak odešel za ostatními do nového úkrytu.<sup>274</sup>

## 8.1. Úkryt v pravoslavném chrámu sv. Cyrila a Metoděje

Mezi lety 1730 – 1736 vystavěl známý barokní architekt Kilián Ignác Dienzenhoffer na Praze II chrám, jež byl zasvěcen sv. Karlu Boromejskému. Chrám stojí na rohu ulic Na Zderaze a Resslovy. Původně byl využíván jako útulek pro vysloužilé kněze.<sup>275</sup> Když roku 1773 vydal císař Josef II. patent o zrušení klášterů, byl chrám v ještě téžte roce odsvěcen. Následně jej převzala vojenská správa. Z budovy útulku se stala kasárna a samotný chrám sloužil jako skladiště. V 70. letech 19. století byla budova s chrámem zakoupena vysokou školou technickou. Na základě usnesení vlády ČSR byl chrám v červenci 1933 přidělen české pravoslavné cíkvi a o dva roky později znovu vysvěcen biskupem Gorazdem, hlavou české pravoslavné církve. Od té doby chrám nesl jména slovanských věrozvěstů Cyrila a Metoděje. Během druhé světové války vrátili Němci chrámu jeho původní název, jelikož měli pocit, že jména slovanských věrozvěstů by mohla v době okupace posilovat českou národní tradici. Do konce války byl tedy chrám nazýván

---

<sup>273</sup> VÚA-VHA Praha, sbírka 37, sign. 37-314-3, s. 19.

<sup>274</sup> KOPECKÝ, Lukáš. *Božena Kropáčková – neobyčejný osud obyčejné ženy*. Paměť a dějiny. 2013/ 04. s. 88 a 89.

<sup>275</sup> *Velký čin malé církve: památce pravoslavných mučedníků domácího odboje biskupa Gorazda, faráře Václava Čikla, kaplana Dr. Vladimíra Petřka, předsedy Jana Sonnevenda*. 4. přeprac. vyd. V Praze: Sbor starších pravoslavné církve, 1948. str. 37.

„kostelem sv. Karla Boromejského“.<sup>276</sup>

Hlavní budova chrámu zaujímá značnou část Resslovy ulice. Před hlavním vchodem bylo vytvořeno malé barokní nádvoří ohrazené železnou mříží. Vlevo se nachází menší budova, která byla původně součástí kostela. Strop nad chrámovou lodí zdobí fresky německého malíře J. A. Schöpfa. Z chrámového kůru vedly na obě strany ochozy s lavicemi. Značnou dominantou chrámové lodi je umělecký ikonostas pořízený pravoslavnou církví, který odděluje chrámovou loď od oltáře. Pod chrámem se nachází klenutá krypta, do níž vede pouze jeden vchod po schodech z kostelní lodi před vstupním oltářem. Tento vchod byl ovšem trvale uzavřen, proto v době, kdy chrám využívala česká pravoslavná církev, byl jediným přístupem do krypty větrák o velikosti přibližně 60 x 40 cm, přiklopený těžkým kamenem, na levé straně vedle hlavního vchodu. Tímto větrákem se dalo slézt po žebříku dolů do krypty. Denní světlo sem proniká pouze malým úzkým oknem, které je opatřeno mříží. Po obou stranách krypty jsou niky pro uložení rakví. Naposledy se zde pohřbívalo v 18. století. Uprostřed je dostatečně velký prostor.<sup>277</sup> Je to sice temné a studené prostředí, ale pravdou je, že je také bezpečné.

Odbojář Jan Zelenka-Hajský podal prostřednictvím Jana Sonnevenda, předsedy sboru starších pravoslavné církve, žádost o poskytnutí úkrytu v pravoslavném kostele. Žádosti vyhověl kaplan Vladimír Petřek. Dalšími organizátory tohoto úkrytu ze strany pravoslavné církve byli farář Václav Číkl a kostelníci Václav Ornes a Karel Louda. Pod velením Adolfa Opálky našlo v kostele úkryt celkem sedm parašutistů. Jako první přišel 28. května 1942 Jaroslav Švarc a druhý den po něm Jan Kubiš. Následně Josef Valčík a dvojice Jan Hrubý s Josefem Bublíkem.<sup>278</sup> Dopoledne 6. června 1942 dorazil Adolf Opálka<sup>279</sup> a nakonec jako poslední Jozef Gabčík. Zásobování obstarával především Jan Zelenka-Hajský a Marie Moravcová se svým synem Aťou, ale zapojili se i další odbojáři. Nehostinné prostředí krypty však psychice sedmi parašutistů neprospívalo. Chladno navíc mnohým přivodilo nachlazení. Adolf Opálka vyjednal s kaplanem Petřkem, aby trojice mužů mohla vždy v noci držet hlídku na kůru chrámu, aby alespoň na chvíli unikli zimě.<sup>280</sup>

---

<sup>276</sup> *Velký čin malé církve: památce pravoslavných mučedníků domácího odboje biskupa Gorazda, faráře Václava Číkla, kaplana Dr. Vladimíra Petřka, předsedy Jana Sonnevenda.* 4. přeprac. vyd. V Praze: Sbor starších pravoslavné církve, 1948. s. 39.

<sup>277</sup> Tamtéž, s. 23, 37 a 39.

<sup>278</sup> STEHLÍK, Eduard. *Jan Kubiš: nezastaví mne ani to nejhorší...* Polnička: Tváře, 2017. ISBN 978-80-88041-14-6. s. 220.

<sup>279</sup> VÚA-VHA Praha, sbírka 37, sign. 37-335-1, s. 38.

<sup>280</sup> KUBÁNEK, Petr. *Dal signál k atentátu na Heydricha: Životní příběh parašutisty Josefa Valčíka.* Uherské Hradiště: Uher, 1993. ISBN 80-901386-3-2. s. 71.

Venku v pražských ulicích sice panovalo příjemné teplo, ale Němci rozpoutali teror. Na denním pořádku bylo zatýkání a popravy. K. H. Frank nabídl odměnu 10 miliónů korun za informace, jež povedou k dopadení pachatelů. Za pár dní totéž učinila i protektorátní vláda.<sup>281</sup> Den po atentátu byly ve výkladní skříni obchodního domu Baťa na Václavském náměstí vystaveny předměty, nalezené na místě atentátu. Rozhlas několikrát denně oznamoval nové seznamy popravených a další jména se objevovala také na červených protektorátních vyhláškách.<sup>282</sup> Dne 2. června 1942 vystoupili na Staroměstském náměstí představitelé protektorátní vlády. Nejvýraznější osobností byl ovšem Emanuel Moravec. Ve svém projevu odsoudil atentát na Heydricha a vyjádřil věrnost Třetí říši. Následně vypukla masová manifestace za věrnost Hitlerovi. Manifestace probíhaly i v dalších městech.<sup>283</sup> Ráno 4. června 1942 zemřel v nemocnici Na Bulovce Reinhard Heydrich. Příčinnou smrti byla seps v důsledku zranění, která protektor utrpěl při atentátu. Kaplan Petřek hned dopoledne tuto zprávu oznámil všem parašutistům. Jejich prvotní radost z úspěchu atentátu brzy vystřídal obavy z toho, co bude následovat.<sup>284</sup>

Druhý den ráno zaplavil titulní strany novin následující titulek: „*Zastupující říšský protektor v Čechách a na Moravě a náčelník bezpečnostní policie a bezpečnostní služby, SS-Obengruppenführer a generál policie Reinhard Heydrich podlehl v dopoledních hodinách 4. června v jedné pražské nemocnici vážnému zranění, které utrpěl při vražedném útoku, jenž dne 27. května na něj byl spáchán.*“<sup>285</sup> Všechny noviny měly nařizeno informovat o protektorově smrti na titulní straně. Bylo rozhodnuto, že Heydrichův pohřeb proběhne v Praze i v Berlíně. V noci z 6. na 7. června 1942 byla Heydrichova rakev přepravena na Pražský hrad. Tam byla vystavena na nádvoří před Matyášovou bránou. Večer proběhl smuteční obřad. Hlavní řeči se ujal Kurt Daluge. Následně byla Heydrichova rakev přepravena na Hlavní nádraží a odtud převezena vlakem do Berlína. Adolf Hitler si dal opravdu záležet a vystrojil Heydrichovi mostrózní slavnostní pohřeb. Smuteční obřad proběhl v Mozaikové síni říšského kancléřství a hlavní řeči nad Heydrichovou rkví se ujal sám Adolf Hitler. Berlínského obřadu se zúčastnili také K. H.

---

<sup>281</sup> PADEVĚT, Jiří. *Kronika protektorátu: represe, rezistence, holokaust, státní a okupační správa, kolaborace, bojové operace, kultura, všední život*. Praha: Academia, 2021. ISBN 978-80-200-3203-4. s. 389 a 391.

<sup>282</sup> PADEVĚT, Jiří. *Kronika protektorátu: represe, rezistence, holokaust, státní a okupační správa, kolaborace, bojové operace, kultura, všední život*. Praha: Academia, 2021. ISBN 978-80-200-3203-4. s. 389 a 391.

<sup>283</sup> FIALA, Václav. *V hodině dvanácté: soubor projevů státního presidenta a členů vlády Protektorátu Čechy a Morava po 27. květnu 1942*. [3. vyd.]. Praha: Orbis, 1942. Knižnice ministerstva lidové osvěty. s. 18 a 19.

<sup>284</sup> STEHLÍK, Eduard. *Jan Kubiš: nezastaví mne ani to nejhorší...* Polnička: Tváře, 2017. ISBN 978-80-88041-14-6. s. 220.

<sup>285</sup> České slovo. ročník XXXIV. číslo 131. Praha 5. června 1942. titulní strana.

Frank a prezident Emil Hácha v doprovodu dalších představitelů protektorátní vlády. Po obřadu se všichni setkali s Adolfem Hitlerem. K. H. Frank se Hitlerovi zmínil mezi čtyřma očima o pozoruhodném případě menší vesnice u Kladna, která poskytovala pomoc pachatelům atentátu. K. H. Frank měl dokonce s sebou i spis o celé záležitosti. Záhy bylo rozhodnuto o osudu celé obce.<sup>286</sup>

Brzy ráno 10. června 1942 obklíčili Němci Lidice. Všichni dospělí muži byli zastřeleni a ženy poslány do koncentračního tábora Ravensbüek. Němci prohlásili, že lidické děti budou dány na převýchovu do Říše, ale většina z nich byla usmrcena v plynových automobilech v polském vyhlazovacím táboře Chełmno. Všechny domy ve vsi, včetně kostela, byly srovnány se zemí. Lidice měly navždy zmizet. O lidické tragédii se všichni občané protektorátu, včetně sedmi parašutistů, dozvěděli z hlášení rozhlasu.<sup>287</sup> Jen těžko si lze představit, co při této zprávě všichni lidé v protektorátu prožívali.

## 8.2. Udání Karla Čurdy

Po Heydrichově smrti německý teror ještě zesílil. Každý den byly na obecní nástěnce v Nové Hlíně vyvěšovány červené vyhlášky se jmény Čechů popravených za schvalování atentátu. Každý se bál věřit svým přátelům, protože každý úsměv viděný očima udavače byl považován za schvalování atentátu a vedl ke smrti.<sup>288</sup> Po zatčení Čurdových bratrů byl strach na denním pořádku. Karel Čurda každý den čelil naléhání své matky a sestry. Nechtěli skončit jako lidé v Lidicích. Pokud ví, kdo atentát spáchal, měl by něco udělat.<sup>289</sup> Dne 12. června 1942 je vyhlášena časově omezená amnestie pro ty, kdo svými informacemi přispějí k dopadení pachatelů. K amnestii byla navíc připojena přiměřená peněžní odměna. Naproti tomu, kdo nesplní svou povinnost ohlásit všechny informace, bude i se svou rodinou zastřelen.<sup>290</sup>

Karel Čurda napsal anonymní dopis pravděpodobně zhruba následujícího znění: „Zastavte pátrání po útočnicích, zastavte vraždění nevinných lidí, ježto atentát provedl Gabčík a Kubiš. Gabčík pochází ze Slovenska a Kubiš má na Moravě bratra řezníkem.“<sup>291</sup> Dopis odeslal

---

<sup>286</sup> STEHLÍK, Eduard. *Jan Kubiš: nezastaví mne ani to nejhorší...* Polnička: Tváře, 2017. ISBN 978-80-88041-14-6. s. 231 a 232.

<sup>287</sup> PADEVĚT, Jirí. *Dvanáct minut na vsi*. Praha: Academia, 2019. ISBN 978-80-200-3033-7. s. 86 a 87.

<sup>288</sup> SOKA Jindřichův Hradec, *Obecní kronika Stará Hlína 1915 – 1957*, s. 109.

<sup>289</sup> SOA Praha, MLS Praha, sign. Ls 1290/45, s. 195.

<sup>290</sup> STEHLÍK, Eduard. *Jan Kubiš: nezastaví mne ani to nejhorší...* Polnička: Tváře, 2017. ISBN 978-80-88041-14-6. s. 231 a 232.

<sup>291</sup> VÚA-VHA Praha, sbírka 37, sign. 37-335-3, s. 10.

13. června 1942 na četnickou stanici v Benešově.<sup>292</sup>

Druhý den našel nadporučík Tesař na svém stole dopis s třeboňskými razítky. Jeho sdělení však nepřikládá velkou váhu. Podobných dopisů už měli na gestapu více. Nicméně bylo krásné počasí a nadporučík Tesař měl domek v Jindřichově Hradci, kam by si rád udělal menší výlet. Dopis tedy využil jako záminku, aby mohl jet služebním autem přes Třeboň do Jindřichova Hradce. Tento nápad se zalíbil také jeho kolegovi nadporučíku Šímovi a dohodli se, že pojedou spolu. Šíma ovšem druhý den nemohl, proto vyrazili až 18. června 1942. Cestou je napadlo zastavit se na gestapu v Táboře, aby tam informovali o svém pátrání. Oba byli přesvědčeni, že tím „gestapu vytřou zrak“. Gestapo však bylo o krok před nimi. Když Tesař se Šímou přijeli, gestapák se jich zeptal, zda s sebou vezou „ten dopis“. Tesař mu beze slova podal obálku s třeboňskými razítky. Gestapák si dopis prohlédl a pak jim sdělil, že „to je ten dopis, na který čekají.“ Tesař se Šímou ještě dostali vynadat, že jim trvalo tak dlouho přivést jeden dopis.<sup>293</sup>

Mezitím, než anonymní dopis absolvoval svou cestu, rozhodl se Karel Čurda jednat. Ráno 16. června 1942 odjel zpět do Prahy. Nejprve se vydal do Melantrichovy ulice ke Svatošům. Zřejmě se vyptával, kde je Adolf Opálka s ostatními. Svatošovi mu však nic neprozradili. Karel Čurda tedy odešel. Jeho další kroky vedly do Bredovské ulice. Zde měla v Petschkově paláci sídlo hlavní úřadovna gestapa.<sup>294</sup> Na vrátnici řekl, že přišel učinit důležité doznání. Okamžitě byl zaveden ke komisaři Heinzi Janturovi, protože Heinz Pannwitz nebyl ten den v úřadu. Bylo kolem 13.00 hodiny. Ve velkém sále, který byl upraven na výslechovou místnost, začal výslech, který zanedlouho rozbil celou síť odbojářů.<sup>295</sup> Čurda mluvil třesoucím se hlasem. Řekl, že může poskytnout důležité informace k vypátrání pachatelů atentátu. Dále se odvolával na beztrestnost, kterou slibovala časově omezená amnestie. Ptal se, co bude s jeho matkou. Jantur mu podal ruku se slibem, že se jemu ani jeho rodině nic nestane, pokud sdělí gestapu vše, co ví o pachatelích. Záhy však Jantur vydal pro všechny případy rozkaz, aby byla Čurdova rodina zatčena. Gestapo tedy druhý den, 17. června 1942, zatкло Čurdovu rodinu v jižních Čechách i v Kolíně.<sup>296</sup>

S Janturovým slibem začal Karel Čurda vyprávět, že je český parašutista z Anglie, který byl se svou skupinou vysazen na konci března u obce Ořechov v okrese Telč. Dále uvedl, že by dokázal poznat aktovku z místa atentátu. Gestapo mu předložilo několik aktovek. Měl označit tu z místa atentátu. Karel Čurda ukázal na tu, která byla pod zámkem odřená. Uvedl, že aktovka

---

<sup>292</sup> SOA Praha, MLS Praha, sign. Ls 2043/46, s. 897. (přeloženo z němčiny)

<sup>293</sup> VÚA-VHA Praha, sbírka 37, sign. 37-335-3, s. 10.

<sup>294</sup> SOA Praha, MLS Praha, sign. Ls 1290/45, s. 184.

<sup>295</sup> Tamtéž, s. 589 a 590.

<sup>296</sup> Tamtéž, s. 394, 480, 590 a 591.

patřila Jozefu Gabčíkovi, jenž byl také parašutista. „Z jeho slov vyplynulo, že Gabčík v aktovce pár dní před atentátem nosil samopal ukrytý v čerstvé trávě.“<sup>297</sup> Kriminálně technický ústav v Berlíně již předtím zjistil, že v aktovce byla přenášena tráva a jetel, zřejmě potrava pro králíky. Čurda tedy mluvil pravdu.<sup>298</sup> Heinz Jantur nechal zavolat Pannwitz, jakožto hlavního vyšetřovatele atentátu, a Hanse-Ullricha Geschkeho, šéfa celé hlavní úřadovny. Karel Čurda jim ještě jednou musel vše zopakovat.<sup>299</sup>

Janturovi však stále nedocházelo, proč se Karel Čurda vůbec rozhodl přihlásit. Čurda na jeho otázku odpověděl, že se v novinách dočetl o zastřelení rodičů parašutisty Oldřicha Pechala a dostal strach, že by jeho matku potkal stejný osud. K dalšímu výslechu byl poslán ke kriminálnímu radovi Schulzemu, který měl na starost referát parašutistů. Výslech vedl kriminální inspektor Kalus a přítomni byli také dva tlumočníci Schwartner a Jäger.<sup>300</sup> Čurda se zpočátku dalšímu výslechu zdráhal, proto si gestapo chvíli myslelo, že i on sám se na atentátu podílel, nebo o něm alespoň podrobně věděl. Čurda tedy přidal ke své výpovědi, že 13. června poslal anonymní udání na četnickou stanici v Benešově, kde jména obou atentátníků uvedl. Dopis se dostal do rukou gestapa až 18. června 1942. Dále jim Čurda vylíčil svůj životopis a uvedl jména parašutistů, s nimiž byl vysazen. Inspektor se nyní začal dotazovat na spolupracovníky parašutistů. Karel Čurda uvedl nejdůležitější byty v Praze: Moravcovi, Svatošovi, Bautzovi, Zelenkovi a Hoškovi. Mimo Prahu pak označil za nejdůležitější spolupracovníky: tiskaře Vojtíška z Lázních Bělohrad, Krupkovi v Pardubicích, Královi, Kučerovi, Bejblovi a Hrdličkovi v Plzni.<sup>301</sup>

Poté co Karel Čurda uvedl vše, co by mohlo vést k atentátníkům, se jeho výslech zaměřil na pobyt v Anglii. Gestapo mu ukázalo čtyři fotografie. Na prvních třech byli parašutisté z výsadku Zinc: Pechal, Gerik a Mikš. Na té poslední byl Ivan Kolařík. Karel Čurda uvedl jména všech čtyř parašutistů na fotkách a dozvěděl se, že Viliam Gerik je ve službách gestapa. Následně mu přinesli album československých dobrovolníků z Polska. Chtěli po něm, aby řekl, kdo působí v Anglii a jakou zastává funkci. Koho Karel Čurda znal, toho označil. Celý výslech trval do 3.00 hodin do rána.<sup>302</sup>

Na všechny adresy, jež Karel Čurda uvedl, ihned vyrazilo gestapo. Dne 17. června 1942 začala rozsáhlá vlna zatýkání a dalších výslechů. Během zatýkání se otrávil Marie Moravcová a

---

<sup>297</sup> SOA Praha, MLS Praha, sign. Ls 2043/46, s. 897. (přeloženo z němčiny)

<sup>298</sup> Tamtéž, s. 897. (přeloženo z němčiny)

<sup>299</sup> SOA Praha, MLS Praha, sign. Ls 1290/45, s. 591.

<sup>300</sup> Tamtéž, s. 590.

<sup>301</sup> Tamtéž, sign. Ls 2043/46, s. 897, 898 a 899. (přeloženo z němčiny)

<sup>302</sup> Tamtéž, sign. Ls 1290/45, s. 184.

po kyanidové kapsli sáhl také Jan Zelenka-Hajský ve chvíli, kdy se gestapo objevilo u jeho dveří. Na základě výslechů Karla Čurdy, Hany Krupkové a Vlastimila Moravce si gestapo udělalo představu, jak celá odbojová síť fungovala a začalo zatýkat další spolupracovníky. Dozvěděli se také jména výsadců skupiny Silver A. Jediné, co gestapu stále chybělo, byli parašutisté. Vlastimil Moravec působil ve svém mladém věku nejvíce zranitelně. Gestapo ho navíc považovalo za blízkého spolupracovníka Alfréda Bartoše, proto ho podrobilo dlouhému a velmi tvrdému výslechu, při němž nakonec prozradil, že parašutisté se ukrývají v kostele sv. Karla Boromejského.<sup>303</sup>

### 8.3. Poslední boj

Kolem 3.00 hodiny ráno začali příslušníci Waffen-SS uzavírat okolí kolem kostela v Resslově ulici. Gestapo na akci proti kostelu vytvořilo dvě komanda. Prvnímu velel Heinz Pannwitz, druhému Willi Leimer, šéf protiparašutistického referátu pražského gestapa, a přítomni byli také Geschke a velitel Waffen-SS v protektorátu Karl von Treunfeld. Proti sedmi parašutistům byla nasezena téměř stonásobná přesila. Začátek akce byl plánován ve 4.15 hodin, ale Němci se sdrželi s uzavíráním okolí déle než bylo plánováno. První čtyři příslušníci gestapa a SS v doprovodu 10 úředníků tak vstoupili do kostela o deset minut déle. Měli s sebou také spoutaného kaplana Vladimíra Petřka, kterého zatkli krátce před akcí.<sup>304</sup> Jejich úkol zněl jasně: „*Prohledat kostel a katakomby. Je třeba počítat s odporem. Ten musí být za všech okolností zlomen. Bude-li to jen trochu možné, mají být protivníci dopadeni živí, proto je třeba střílet na dolní polovinu těla.*“<sup>305</sup> Nejprve byl prohledán kostelníkův byt. Přes něj Němci prošli až do chrámové lodi.<sup>306</sup>

Jejich příchod na chrámovém kůru a empoře již očekávali Adolf Opálka, Jan Kubiš a Josef Bublík. Všem třem už muselo být jasné, že to bude jejich poslední boj. Když ovšem spatřili spoutaného kaplana, rozhodli se se střelbou počkat. Všude panovalo mrtvolné ticho. Němci postupovali chrámovou lodí až k točitém schodům na kůr, jež byly uzavřeny železnými mřížovými dveřmi.<sup>307</sup>

---

<sup>303</sup> Tamtéž, sign. Ls 1243/46, s. 901. (přeloženo z němčiny)

<sup>304</sup> STEHLÍK, Eduard. *Jan Kubiš: nezastaví mne ani to nejhorší...* Polnička: Tváře, 2017. ISBN 978-80-88041-14-6. s. 237 a 238.

<sup>305</sup> ŠUSTEK, Vojtěch. *Atentát na Reinharda Heydricha a druhé stané právo na území tzv. protektorátu Čechy s Morava: edice historických dokumentů. Svazek 1.* Archiv hlavního města Prahy, 2012. ISBN 978-80-86852-42-3. s. 409.

<sup>306</sup> Tamtéž, s. 500.

<sup>307</sup> Tamtéž, s. 501.



Kaplan Petřek tyto dveře vždy na noc zamykal, aby byli parašutisté v bezpečí. Z fotografií, které Němci po boji pořídili, je jasné, že železné dveře překonali tím, že ohnuli mříže dveří tak, aby se pod nimi dalo prolézat. Jakmile začali postupovat po úzkých točitých schodech nahoru, byli zasaženi střelbou z kůru a vzápětí přišla střelba z empory.<sup>308</sup> V ten moment zahájili příslušníci Waffen-SS palbu z kulometů umístěných v oknech protější budovy školy. Palba z kulometů postupně vysklila okna chrámu a skleněné střepy zaplavily celou emporu i kůr. Další střely začaly ulamovat omítku, jejíž prach zvířil vzduch. „*Z dostupných zlomkovitých informací pocházejících výhradně z nacistických zdrojů je možné soudit, že točité schodiště vedoucí na kůr, i kůr samotný, bránil desítky minut nadporučík Adolf Opálka.*“<sup>309</sup> Díky své strategické pozici nad horním vyústěním točitého schodiště mohl Adolf Opálka zasypávat střelbou každého, kdo se na schodech objevil. Schodiště bylo navíc velmi úzké, takže Němci museli na kůr postupovat vždy po jednom. Na své pozici byl Adolf Opálka rovněž kryt před střelbou z protějších oken i před střelbou z chrámové lodi.<sup>310</sup> Na empoře pak byli rozmístěni Jan Kubiš a Josef Bublík. Krýt se před střelbou kulometů z protější budovy pro ně bylo horší, ale oba ji jistě přečkali ve zděných výklencích empory. Na druhou stranu díky svým pozicím na empoře měli pod sebou Němce v chrámové lodi jako na dlani. Němcům nakonec nezbylo nic jiného než z kostela ustoupit. Následně zastavily svou palbu také kulomety.<sup>311</sup>

Tento vojenský debakl vyvolal přímo na ulici před kostelem hádku mezi Geschkem a von Treunfeldem. Šlo jim o to, kdo je za toto německé ponižení zodpovědný. Spor nakonec vyhrál von Treunfeld. Hlavně proto, že Waffen-SS měli k dispozici větší palebnou sílu, které bude evidentně zapotřebí, přestože trojice parašutistů bránila kostel pouze s pistolemi. Z deseti dobrovolníků Waffen-SS byl sestaven další úderný oddíl, který byl ihned poslán do kostela, kde znovu začal tvrdý boj. Kromě výstřelů z pistolí se z chrámu ozvaly také výbuchy. Podle všeho byly způsobeny výbušninami stejného typu, jako použil Jan Kubiš při atentátu. Manipulace s těmito výbušninami však vyžadovala určitý cvik, proto lze předpokládat, že je i nyní použil on.<sup>312</sup>

---

<sup>308</sup> ŠUSTEK, Vojtěch. *Atentát na Reinharda Heydricha a druhé stané právo na území tzv. protektorátu Čechy s Morava: edice historických dokumentů. Svazek 1.* Archiv hlavního města Prahy, 2012. ISBN 978-80-86852-42-3. s. 695.

<sup>309</sup> STEHLÍK, Eduard. *Jan Kubiš: nezastaví mne ani to nejhorší...* Polnička: Tváře, 2017. ISBN 978-80-88041-14-6. s. 242.

<sup>310</sup> ŠUSTEK, Vojtěch. *Atentát na Reinharda Heydricha a druhé stané právo na území tzv. protektorátu Čechy s Morava: edice historických dokumentů. Svazek 1.* Archiv hlavního města Prahy, 2012. ISBN 978-80-86852-42-3. s. 696 a 697.

<sup>311</sup> STEHLÍK, Eduard. *Jan Kubiš: nezastaví mne ani to nejhorší...* Polnička: Tváře, 2017. ISBN 978-80-88041-14-6. s. 241.

<sup>312</sup> Tamtéž, s. 241 a 242.

Boj o vršek kostela trval téměř dvě hodiny. Němci nejprve dobyli kůr. Adolf Opálka během boje utrpěl četná zranění od střepin granátů. Nejzávažnější ovšem byla tříštivá zlomenina pravé ruky, která mu znemožňovala dál pokračovat v boji. Navíc mu nezbyla téměř žádná munice. Za žádnou cenu však nechtěl padnout do rukou gestapa živý. Z posledních sil si vložil do úst kyanidovou kapsli a rozkousl ji.<sup>313</sup> Kyanid měl být zřejmě pojistka, kdyby zlomenou rukou neudržel pistoli. Pak si přiložil zlomenou rukou pistoli ke spánku a stiskl spoušť. Kostelem pronikavě zazněl jeden osamělý výstřel.<sup>314</sup>

Když Němci dobyli kůr, začal tvrdý boj o emporu. Němci pálili z chrámové lodi pod emporou a nově i z dobytého kůru. Jan Kubiš s Josefem Bublíkem se sice s Němci přetahovali o každý výkolek, ale nakonec museli proti přesile ustupovat směrem k ikonostasu. Němci nakonec zlomili jejich odpor až s použitím ručních grátů. Jeden z nich těžce zranil Josefu Bublíkovi nohu a způsobil mu masivní krvácení. Josef Bublík následně otočil svou zbraň proti sobě.<sup>315</sup> Jan Kubiš ustoupil až na konec empory. Němci to místo zasypali dalšími granáty. Jeden z nich zapříčinil smrtelná zranění Jana Kubiše. Když Němci zjistili, že oba parašutisté i přes svá těžká zranění stále žijí, převezli je oba do nedalekého lazaretu SS v Podolí. Oba parašutisté však již nenabýli vědomí. Josef Bublík zemřel cestou a Jan Kubiš krátce po příjezdu. Tělo Adolfa Opálky bylo vyneseno na roh Resslerovy ulice.<sup>316</sup> Němci přivedli Karla Čurdu a chtěli po něm jméno mrtvého parašutisty. Karel Čurda se naposledy podíval do tváře svému veliteli. Případalo mu, že ještě jeví slabé známky života. Pak sklopil zrak a špitl, že mrtvý se jmenuje Adolf Opálka. Pak byl Karel Čurda odvezen do lazaretu SS v Podolí, kde měl indentifikovat další dvě těla. Poznal těžce zraněného Jana Kubiše, Josefa Bublíka však neznal.<sup>317</sup>

Němci mezitím důkladně prohledali kostel. Na levo od hlavního vchodu objevili otvor v podlaze, který zakrývala kamenná deska. Hned jim bylo jasné, že vede do krypty. Znovu byl do chrámu přiveden kaplan Petřek. Němci po něm chtěli, aby promluvil ke zbylým parašutistům v kryptě a přesvědčil je, aby se vzdali. Kaplan tedy do temnoty krypty pod sebou přetlumočil německé požadavky. Němcům se dostalo následující odpovědi: „*Nevzdáme se! Nikdy! Češi se nevzdávají.*“<sup>318</sup> Němců tedy nezbyvalo nic jiného než se čtveřicí parašutistů absolvovat další boj.

---

<sup>313</sup> STEHLÍK, Eduard. *Jan Kubiš: nezastaví mne ani to nejhorší...* Polnička: Tváře, 2017. ISBN 978-80-88041-14-6. s. 242.

<sup>314</sup> Tamtéž, s. 242.

<sup>315</sup> Tamtéž, s. 243.

<sup>316</sup> Tamtéž, s. 243.

<sup>317</sup> VÚA-VHA Praha, sbírka 37, sign. 37-335-3, s. 5.

<sup>318</sup> ŠUSTEK, Vojtěch. *Atentát na Reinharda Heydricha a druhé stané právo na území tzv. protektorátu Čechy s Morava: edice historických dokumentů. Svazek 1.* Archiv hlavního města Prahy, 2012. ISBN 978-80-86852-42-3. s. 414.

Nejdříve se pokusili do krypty proniknout větracím otvorem, tudy se do ní dostávali také parašutisté. Výsledkem tohoto nápadu však bylo pouze několik Němců s prostřelenýma nohama. V tu chvíli však přišel Heinz Pannwitz s osudovým nápadem – nechají krypty vyplavit.<sup>319</sup> Do Václavské ulice byl okamžitě přivolán hasičský vůz s plnou cisternou. Mezitím co se hasiči chystali, zahájily jednotky Waffen-SS kulometnou palbu na okénko krypty. Němci před okénko krypty naistalovali rovněž světlomet, ale parašutisté okamžitě rozstřelili jeho žárovku na kusy. Pak byla palba zastavena, protože jeden voják dostal za úkol propížit se kolem zdi chrámu až k okénku a vhodit do krypty slzné bomby. Parašutisté je vzápětí vyhodili všechny zpět a zasypali celou ulici střelami. Němci se už okénku krypty nesměli ani přiblížit. Nyní byla řada na hasičích. Němci chtěli, aby vháněli vodu do krypty okénkem, ale parašutisté vystrkali hadice ven pomocí žebříku. V tento moment do Resslovy ulice přijel K. H. Frank v doprovodu Kurta Daluegeho.<sup>320</sup> Když K. H. Frank spatřil německé vojáky zápasící s vyhozenými hadicemi, rozkázal hledat do krypty jiný přístup. Po odkrytí všech koberců v chrámové lodi objevili Němci další kamennou desku v podlaze. Tudy byly snášeny do krypty rakve. Karl von Treunfeldem rozkázal zničit desku výbušninami. Během následujících deseti minut Němci pronikli do krypty.<sup>321</sup> Mezitím se hasičům za pomoci německých vojáků podařilo hákem vytáhnout žebřík ven na ulici. Frank a Daluege je za to odměnili hlasitým potleskem. Hadice nyní vháněly do krypty 3 000 litrů vody za minutu. Všechna čerpadla běžela naplno zhruba půl hodiny. Příslušníci Waffen-SS hodili do krypty několik ručních granátů. Když bylo v kryptě tolik vody, že sahala čtyřem parašutistům zhruba po ramena, zazněly Resslovou ulicí postupně čtyři hlasité výstřely. Němcům bylo jasné, že parašutisté sami ukončili svůj život.<sup>322</sup>

Po chvíli Němci vynesli z krypty na kostelních koberech čtyři promáčená těla a položili je na roh Resslovy a Václavské ulice, kde již ležel jejich velitel Adolf Opálka. Později sem byla dopravena také těla Jana Kubiše a Josefa Bublíka z podolského lazaretu.<sup>323</sup> V 11.30 hodin byl do Resslovy ulice znovu přivezen Karel Čurda, aby identifikoval zbylé parašutisty. Poznal Josefa Valčíka, Jaroslava Švarce a Jozefa Gabčíka. Jana Hrubého neznal. Čurda byl poté odvezen zpět do Petschkova paláce. K identifikaci mrtvol byl přiveden také Viliam Gerik a několik zatčených

---

<sup>319</sup> Tamtéž, s. 141.

<sup>320</sup> VÚA-VHA Praha, sbírka 37, sign. 37-335-1, s. 22 a 23.

<sup>321</sup> STEHLÍK, Eduard. *Jan Kubiš: nezastaví mne ani to nejhorší...* Polnička: Tváře, 2017. ISBN 978-80-88041-14-6. s. 246.

<sup>322</sup> VÚA-VHA Praha, sbírka 37, sign. 37-335-1, s. 22 a 23.

<sup>323</sup> ŠUSTEK, Vojtěch. *Atentát na Reinharda Heydricha a druhé stané právo na území tzv. protektorátu Čechy s Morava: edice historických dokumentů. Svazek 1.* Archiv hlavního města Prahy, 2012. ISBN 978-80-86852-42-3. s. 415.

spolupracovníků parašutistů.<sup>324</sup> Podle poválečných výpovědí Karla Čurdy a Hany Krupkové tehdy leželo na chodíku osm těl místo sedmi. Němci totiž do Resslerovy ulice přivezli také tělo Jana Milíče Zelenky, syna Jana Zelenky-Hajského, který se otrávil 17. června 1942 ve večerních hodinách v Záběhlicích. K. H. Frank nebyl zpočátku s výsledkem celé akce spokojen, protože žádného z parašutistů se nepodařilo dostat živého. Své rozhořčení vyjádřil kopáním do těl mrtvých parašutistů. Nicméně vzápětí nechal z nedalekého lahůdkářství objednat koňak a chlebičky a všichni vysocí důstojníci si nad těly českých parašutistů připili koňakem.<sup>325</sup>

Těla sedmi parašutistů byla odpoledne z Resslerovy ulice převezena hasičským autem do německého Ústavu soudního lékařství a kriminalistiky. Němci si chtěli být naprosto jistí totožností všech českých parašutistů, proto v následujících dnech proběhly ještě další identifikace se spolupracovníky, kteří byli postupně zatčeni.<sup>326</sup> Následně byly všem parašutistům odděleny hlavy od těla. Hlavy Kubiše a Gabčíka byly zachovány s měkkými tkáněmi, proto nebyly pitvány a byly uchovány ve skleněných dózách s konzervačním roztokem. Hlavy zbylých parašutistů byly zbaveny měkkých tkání. Dolní čelisti byly k lebám uchyceny kovovými pružinami. K lebám byly ještě za pomoci háčků připojeny odříznuté lebeční klenby. Z těchto pěti hlav se staly anatomické preparáty, jež byly uloženy v prosklené skříni v Malé pitevně německého Ústavu soudního lékařství a kriminalistiky. Následně byla všechna těla pitvána přednostou německého ústavu prof. MUDr. Güntherem Weyrichem a jeho asistentem MUDr. Wilhelmem Steffelem, kteří následně sepsali všech sedm pitevních protokolů.<sup>327</sup> V pitevním protokolu Adolfa Opálky je uvedeno: „*Pitván 25. června 1942. Výška 178 cm, váha 67 kg. Oblečení: tmavomodré teplákové kalhoty, růžová košile, šedý vlněný svetr. Četná povrchová zranění kovovými střepinami granátů, zlomenina pravé pažní kosti. Zemřel následkem průstřelu hlavy pistolí ráže 6.35 mm. Anatomický nález dokládá, že rána byla vypálena z hlavně přiložené ústím k pravému spánku. Jedná se proto o sebevraždu. Projektil zůstal v krajině levého spánku. Krátce před výstřelem požil kyanovodík, jehož smrtící účinek se již nestačil projevit.*“<sup>328</sup> Na konci války byla těla sedmi parašutistů odvezena na d'áblický hřbitov, kde byla pohřbena do hromadného šachtového hrobu.<sup>329</sup>

Boj sedmi parašutistů sice skončil, ale zatýkání dalších spolupracovníků pokračovalo dál. Dne 20. června 1942 se v bezvýhodné situaci zastřelil Alfréd Bartoš. Gestapo na něj přichystalo

---

<sup>324</sup> SOA Praha, MLS Praha, sign. Ls 1290/45, s. 28 a 184.

<sup>325</sup> PADEVĚT, Jiří. *Dotek Anthropoidu*. Praha: Academia, 2017. ISBN 978-80-200-2675-0. s. 215.

<sup>326</sup> VÚA-VHA Praha, sbírka 37, sign. 37-314-3, s. 15 a 16.

<sup>327</sup> Tamtéž, s. 15, 16, 17 a 18.

<sup>328</sup> VAJSKEBR, Jan. Co se stalo s těly hrdinů?. *Paměť a dějiny*. 2018/ 01. s. 39.

<sup>329</sup> VÚA-VHA Praha, sbírka 37, sign. 37-314-3, s. 17 a 18.

léčku v bytě manželů Krupkových. Během zatýkání vyšlo najevo, že obyvatelé obce Ležáky poskytovali pomoc skupině Silver A. V lomu nedaleho obce byl v tu chvíli ukrytý Jiří Potůček s radiostanicí Libuše. Podařilo se mu včas utéct. Ráno 24. června 1942 Němci obličili Ležáky. Čekal je stejný osud jako Lidice. Muži i ženy byli ještě téhož večera zastřeleni v pardubickém Zámečku a děti zahynuly v plynových automobilech v Chelmnu. Ze třinácti ležáckých dětí přežily pouze dvě. Dne 2. července 1942 padl poslední člen výsadku Silver A. Radista Jiří Potůček sice několikrát unikl gestapu, ale v patách měl četníky. Jeden z nich ho nakonec ve spánku zastřelil v lese nedaleko Rosic nad Labem. Pomoc československým parašutistům poskytlo několik stovek českých odbojářů a vlastenců, včetně vlastních rodin. Řada z nich byla zatčena gestapem na základě udání Karla Čurdy. Většina z nich byla tvrdě vyslýchána a mučena. Nakonec byli všichni převezni do koncentračního tábora Mauthausen, kde byli ve dnech 24. října 1942, 26. ledna 1943 a 3. února 1944 popraveni.<sup>330</sup>

---

<sup>330</sup> STEHLÍK, Eduard. *Jan Kubiš: nezastaví mne ani to nejhorší...* Polnička: Tváře, 2017. ISBN 978-80-88041-14-6. s. 365.

## 9. Karl Jerhot, konfident gestapa

Po represích spojených s atentátem na Heydricha začal Karlu Čurdovi nový život. Prvních osm týdnů jej gestapo věznilo v Pankrácké věznici. Odtud byl třikrát do týdne volán do Petschkova paláce k výslechům. Gestapo chtělo využít Čurdovu sdílnost a dozvědět se co nejvíce informací o zázemí a výcviku československých parašutistů v Anglii. První výslech proběhl ještě 18. června 1942 v odpoledních hodinách. To odpoledne se Karel Čurda také náhodně setkal na chodbě Petschkova paláce s Viliamem Gerikem. Prohodili spolu pár slov o tom, co viděli v Resslově ulici. V tento moment se Karel Čurda poprvé dozvěděl o smrti Ivana Kolaříka. S Gerikem však mluvili jen zběžně, protože gestapo je hned odvedlo k dalším výslechům. Téměř všechny výslechy vedl Oskar Fleischer. Jen jednou byli navíc přítomni dva důstojníci německého letectva, kteří se Karla Čurdy vyptávali na letiště v Anglii. Při další návštěvě měl Karel Čurda pro změnu vyznačit na mapě Skotska polohu všech výcvikových středisek a druhý den mu řekli, aby nakreslil, jak vypadal dům, kde během paravýcviku bydleli. Co si Karel Čurda pamatoval, to řekl, nebo nakreslil a Němci byli spokojeni. Fleischrovi se jen nepozdávalo, že Čurda neumí zacházet s radioaparáty jako Viliam Gerik, a nelíbil se mu také Čurdův plánec domu, protože Gerik ho před časem nakreslil jinak. To však nijak nezabránilo tomu, aby Karel Čurda získal jeho důvěru.<sup>331</sup>

Po osmi týdnech byl Čurda zavolán k Pannwitzovi, kde pro něj byly připraveny dokumenty, nová legitimace na jméno Karl Jerhot a bankovní knížka s 5 000 000 K v bance Kreditanstalt der Deutschen. Jednalo se o Čurdův podíl z částky vypsáné za poskytnutí informací na dopadení atentátníků. Další část peněz získal Viliam Gerik díky přimluvě Oskara Fleischera. Nedá se však říci, že by Gerikovy informace byly tak přínosné, Fleischer chtěl spíše využít mladého parašutistu pro vlastní zisk. Ze své knížky mohl Karel Čurda vybírat každý měsíc částku v hodnotě od dvaceti do osmdesáti tisíc. Další podmínkou bylo, že na výběr peněz musí vždy dohlížet vrchní kriminální tajemník pražského gestapa Heinz Diabo. Karel Čurda si průměrně každý měsíc z knížky bral částku mezi 20 000 a 30 000 K. Gestapo mu navíc vyplácelo další částky za dobře odvenou práci a každý měsíc i dostával potravinové lístky a poukázky na oděv. Komisař Jantur dodržel svůj slib a Čurdova rodina byla propuštěna na svobodu. Willi Leimer věnoval Karlovi novou zbraň pro vlastní ochranu. Šlo se o britskou pistoli Colt. Nakonec k tomu všemu dostal Karel Čurda od gestapa také byt. Nejprve bydlel v Libni v Blanické ulici čp. 4, potom se v srpnu 1943 přestěhoval na Vinohrady do Francouzské ulice čp. 8. Gestapo zkrátka

---

<sup>331</sup> SOA Praha, MLS Praha, sign. Ls 1290/45, s. 185 a 186.

myslelo na vše.<sup>332</sup>

Následně se Karel Čurda pod jménem Karl Jerhot stal velmi přínosným konfidentem gestapa. Začal pracovat pro Leimerův protiparašutistický referát. Jeho nadřízeným a blízkým spolupracovníkem se stal Jaroslav Nachtmann, velmi horlivý a nebezpečný protektorátní konfident. Nachtmann vždy předával Karlu Čurdovi požadované instrukce. Karel Čurda se pak vydával za parašutistu z Anglie, jež se snaží navázat kontakt s dalšími parašutisty. Do většiny akcí byl rovněž zapojen i sám Nachtmann, nejčastěji pod krycím jménem poručík Šulc, a také řada dalších bývalých parašutistů. Jejich cílem ovšem nebylo vysazené parašutisty likvidovat, ale získat je po zatčení na svou stranu jako konfidenty gestapa.<sup>333</sup>

## 9.1. Konfidenti z výsadku Intransitive

Ještě před rokem by si Karel Čurda své setkání se skupinou Intransitive představoval jinak. Jistě doufal, že mu Václav Kindl se svými dvěma muži předá na smluveném místě sabotážní materiál a on bude společně s Opálkou a Kolaříkem pokračovat v uskutečnění jejich mise. Bylo zvláštní, jak rychle se věci změnily, Opálka a Kolařík byli po smrti, skupina Out Distance již neexistovala a počátkem roku 1943 přišel Jaroslav Nachtmann s informacemi o pobytu Václava Kindla. Nachtmann dostal za úkol získat Kindla na stranu gestapa a Karel Čurda mu v tom měl pomoci.<sup>334</sup>

Václav Kindl se po atentátu na Heydricha skrýval na různých místech ve východních Čechách. Na podzim 1942 se k němu přidal také další člen výsadku Intransitive Bohuslav Grabovský. Oba si přes místní odbojové organizace opatřili nové falešné legitimace a našli si také zaměstnání. Oba se různými způsoby snažili nadále pokračovat v ilegální činnosti a podařilo se jim vybudovat poměrně rozsáhlou síť kontaktů, která sahala až do Pardubic a do Hradce Králové. Gestapo z Hradce Králové bylo však v pátrání po východočeských odbojářích rychlejší než Nachtmann s Čurdou. V březnu 1942 se gestapu podařilo rozbít lokální odbojové síť. Kindl s Grabovským byli zatčeni a předáni do Prahy, kde následovaly vyslechy v Petschkově paláci pod vedením Jaroslava Nachtmana. Nachtmannovi se podařilo oba parašutisty přimět ke spolupráci, z Václava Kindla a Bohuslava Grabovského se stali konfidenti gestapa.<sup>335</sup>

Karla Čurdu rychlost královéhradeckého gestapa nijak netrápila. Středobod jeho nového

---

<sup>332</sup> SOA Praha, MLS Praha, sign. Ls 1290/45, s. 28, 185, 197 a 198.

<sup>333</sup> SOA Praha, MLS Praha, sign. Ls 1290/45, s. 185 a 186.

<sup>334</sup> VÚA-VHA Praha, sbírka 37, sign. 37-329-1, s. 12 a 13.

<sup>335</sup> Tamtéž, s. 13.

života byl nyní kvalitní alkohol a pražské podniky.<sup>336</sup> Osudy obou parašutistů z výsadku Intransitive ho dále nezajímaly. Až jednou zahlédl Kindla ve společnosti Grabovského v Petschkově paláci. Václava Kindla navíc počátkem roku 1944 náhodně potkal na Václavském náměstí. Jejich hovor byl pouze formální, zřejmě ani jeden nechtěl ohrozit svou dobrou pozici v očích gestapa. O spolupráci Kindla a Grabovského s gestapem se Karel Čurda dozvěděl až později od Nachtmana.<sup>337</sup>

Dva výsladkáři ze skupiny Intransitive však ke spolupráci s gestapem přistoupili jinak. Zatímco z Václava Kindla se stal nebezpečný konfident, Bohuslav Grabovský plnil své úkoly bez zájmu a s nechtí. Pro svůj vzdorovitý přístup byl na podzim 1943 zatčen a vězněn na Pankráci. Z pankrácké věznice se pokusil poslat varovný moták československé vládě. Ten však zachytil jeho spoluvězeň a Grabovský byl převezen do Terezína, kde byl vězněn na samotkách a v říjnu 1944 popraven.<sup>338</sup> Osud jeho velitele Václava Kindla byl poněkud více pozoruhodnější. Hned během prvního výslechu se projevil jako přínosný informátor. Řekl vše o svém pobytu v Anglii a udal jména dalších parašutistů. Postupem času se s Jaroslavem Nachtmanem stali dobrými přáteli. Nachtman ho uvedl do pražské společnosti vyšších důstojníků gestapa a celebrit. Kindl dokonce mohl využívat Nachtmannův luxusní byt ve Spálené ulici v centru Prahy. Václav Kindl se brzy stal výkonný konfident pražského gestapa. Jeho konfidentská činnost byla rozsáhlá a pro gestapo velmi přínosná a nakonec se stala osudnou také samotnému Kindlovi. V květnu 1944 se Václav Kindl zúčastnil razie proti odbojářům v Nasavrkách, při níž byl nešťastnou náhodou postřelen gestapákem Franzem Neupärtelem. Kindl byl ihned převezen do nemocnice v Chrudimi, kde prodělal operaci, ale záhy svému zranění podlehl.<sup>339</sup> Karel Čurda se o Kindlově smrti dozvěděl až po nějaké době od svého blízkého přítele gestapáka Neubertra.<sup>340</sup>

Karla Čurdu a Václava Kindla však spojuje ještě jedna věc, a to infiltrace do odbojové skupiny K.O.S, kterou vedl štábní kapitán Miroslav Šára. Hlavní činnost skupiny K.O.S spočívala ve sběru informací a drobných sabotážích. Plánem gestapa bylo celou organizaci infiltrovat konfidenty z řad Leimerova protiparašutistického referátu a následně ji využívat jako „volavčí síť“ pro dopadení dalších odbojářů. Karel Čurda byl do celé akce zapojen již v polovině roku 1942. Tehdy ho Jaroslav Nachtman přivedl do pedikéřského salonu Miroslava Šáry a jeho syna v Praze. To bylo jedno z hlavních center skupiny K.O.S. Čurda se představil jako Karel

---

<sup>336</sup> SOA Praha, MLS Praha, sign. Ls 1290/45, s. 186.

<sup>337</sup> SOA Praha, MLS Praha, sign. Ls 1290/45, s. 186.

<sup>338</sup> VÚA-VHA Praha, sbírka 37, sign. 37-329-2, s. 11.

<sup>339</sup> Tamtéž, sign. 37-329-1, s. 13.

<sup>340</sup> SOA Praha, MLS Praha, sign. Ls 1290/45, s. 186.



Vrbaš parašutista z Anglie, který hledá pomoc.<sup>341</sup> Šára o Čurdovi nepochyboval a ve svém salonu mu poskytoval úkryt až do ledna 1943. Gestapo skupinu K.O.S využívalo nejrůznějšími způsoby. Řadě konfidentů sloužilo napojení na skupinu K.O.S jako ověření své důvěryhodnosti. Nejednou se na ni při svých úkolech odvolal také Karel Čurda. Nejvíce však skupina K.O.S posloužila gestapu v březnu 1943. Tehdy ji Němci využili k radiové protihře s Londýnem. Jednalo se o přísně tajnou operaci s krycím názvem Hermelin, do níž byli pod vedením Václava Kindla zapojeni bývalí parašutisté z řad protiparašutistického referátu. O Karla Čurdu se v tomto případě však nejednalo. Na jaře 1943 byla skupina K.O.S rozvrácena zásahem protikomunistického referátu gestapa a k jejímu definitivnímu zániku pak došlo v létě 1944.<sup>342</sup>

## 9.2. Zánik skupiny Antimony

Pokud by měl Willi Leimer uvést nejúspěšnější konfidentskou akci Karla Čurdy, jistě by to byl podíl na dopadení členů výsadku Antimony a jejich spolupracovníků. Skupina Antimony byla vysazena do protektorátu v říjnu 1942 ve složení npor. František Závorka, čet. Stanislav Srazil a radista svob. Lubomír Jasínek. Jednalo se o první skupinu, kterou Londýn po heydrichiádě vypravil do protektorátu. Jejich úkolem bylo obnovit radiové spojení s Londýnem a získat informace o osudu skupiny Silver A, což se jim brzy podařilo. Jejich operačním prostorem se staly severovýchodní Čechy, konkrétně Studenec, Nová Paka a Rovensko pod Troskami.<sup>343</sup>

Gestapu se podařilo z několika zdrojů získat informace o jejich pobytu a nasadilo na ně své konfidenty Jaroslava Nachtmanna a Karla Čurdu.<sup>344</sup> Výběr Karla Čurdy nebyl náhodný. Gestapo od něj vědělo, že skupina Out Distance měla ve Studenci jednu ze svých kontaktních adres z Anglie. Šlo o odborného učitele Josefa Lánského, jenž dobře znal plukovníka Václava Knotka, toho času vedoucího šifrantů zpravodajské služby v Londýně. Gestapo chtělo využít Čurdovy znalosti, proto ho společně s Nachtmannem poslali do severovýchodních Čech. Čurda s Nachtmannem zde měli navázat styky s lidmi, kteří ukrývali parašutisty. Karel Čurda byl vyslán přímo do Studence, kde žil výrobce záclon Miloslav Hák, který se rozhodl pomoci svému strýci Františku Kulhánkovi v ilegální činnosti, a ubytoval ve svém domě výsadkáře.<sup>345</sup>

---

<sup>341</sup> Tamtéž, s. 311.

<sup>342</sup> PADEVĚT, Jiří. *Průvodce protektorátní Prahou: místa - události - lidé*. Praha: Academia, 2013. Průvodce (Academia). ISBN 978-80-200-2256-1. s. 311.

<sup>343</sup> VÚA-VHA Praha, sbírka 37, sign. 37-309-2, s. 10, 12.

<sup>344</sup> SOA Praha, MLS Praha, sign. Ls 1290/45, s. 185.

<sup>345</sup> VÚA-VHA Praha, sbírka 37, sign. 37-383-4.

Tři parašutisté ze skupiny Antimony trávili celé dny zavření v kůlně na dvoře a do domu chodili pouze v noci. Nechtěli riskovat, že svou přítomností Hákoví ohrozí. Již tak bylo na celou rodinu příliš vidět, protože v říjnu 1942 gestapo zatkl Hákovu sestru Zdenu Knotkovou, manželku plukovníka Václava Knotka. Miloslav Hák později pojal podezření, že i on sám je gestapem sledován. Než ovšem stačil své obavy vyjádřit, zaklepal na jeho dveře Karel Čurda.<sup>346</sup>

Čurda jednal přesně podle Nachtmannových rad. Cestou do Studence vystoupil už v Martinicích. Zbytek cesty absolvoval pěšky, aby vypadat jako zchvácený štvanec.<sup>347</sup> Hákoví se představil jako Karel Čurda parašutista z Anglie. Tvrdil, že ho poslal Hákův švagr Václav Knotek. Prý měl vyřídit jeho pozdravy. Dále vyprávěl, že byl vysazen již na jaře 1942. Jeho skupina se po seskoku nesešla a on se od té doby protloukal na vlastní pěst. Aby své historce dodal na důvěryhodnosti, ukázal Hákoví svou starou legitimaci na jméno Karel Vrbas. Pokud má Hák pochybnosti, může si Čurdu prověřit prostřednictvím odbojové skupiny K.O.S na adrese Miroslava Šáry, kterou mu Čurda ochotně dal. Vše vypadalo věrohodně. Hák však nedokázal říci co, ale něco mu na Čurdovi nesešlo. Teprve když se ho Čurda zeptal, zda neví něco o parašutistech, kteří museli být před časem vysazeni v této oblasti, pojal Hák podezření, že Karel Čurda nebude tím, za koho se vydává. Řekl mu, že o žádných parašutistech nic neví a vyprovodil ho z domu. Karel Čurda mu ještě ve dveřích dal adresu, na které ho může kontaktovat, pokud by měl nějaké informace o parašutistech. Jednalo se o adresu Čurdova švagra Antonína Máci v Kolíně-Zálabí.<sup>348</sup> Trojice výsadkářů ze skupiny Antimony zatím vše v tichosti pozorovala z kůlny na dvoře. Čurdu znali z Anglie, pamatovali si, že sloužil u autoroty v Kinetonu. Radista Jasínek si navíc vzpomněl, že Čurda několikrát navštěvoval v Moreton Paddox jistého rotmistra Pospíšila-Pažbyčku, s nímž před válkou sloužil u finanční stráže. Nepůsobil na ně jako konfident. V Londýně je sice před odletem varovali, aby si dali pozor na parašutisty, o kterých nejsou žádné zprávy, a Čurda byl jedním z nich. Nikdo jim však nikdy neřekl, že by Čurda spolupracoval s gestapem. Přesto se rozhodli, že Hákovy obavy nebudou brát na lehkou váhu a změnili úkryt.<sup>349</sup>

Karel Čurda však ve snaze získat informace o výsadku Antimony nepolevoval. Za čtrnáct dní našel Miloslav Hák ve schránce dopis. Karel Čurda v něm psal, že jeho momentální úkryt je neudržitelný a prosil ho o pomoc. Hák na dopis neodpověděl. Za několik dní ho svou návštěvou poctil Jaroslav Nachtmann. Vydával se za československého důstojníka v ilegalitě. Říkal, že má

---

<sup>346</sup> SOA Praha, MLS Praha, sign. Ls 1290/45, s. 381 a 382.

<sup>347</sup> TICHÝ, Antonín. *Nás živé nedostanou: historie parašutistické skupiny Antimony*. Liberec: Severočeské nakladatelství, 1969. Lupa (Severočeské nakladatelství). s. 91.

<sup>348</sup> SOA Praha, MLS Praha, sign. Ls 1290/45, s. 381 a 382.

<sup>349</sup> VÚA-VHA Praha, sbírka 37, sign. 37-309-2, s. 26.

spojení na Karla Čurdu a může se za něj zaručit. Prosil Háka, aby mu poskytl pomoc jako správný vlastenec. Je to přeci jeho povinnost. Nachtmann naléhal tak dlouho, až Hák slíbil, že Čurdu na dva týdny ubytuje. Na druhý den k němu Nachtmann Čurdu přivedl. Nachtmann se zdržel pouze přes jednu noc. Čurda u Háka zůstal až do 14. ledna 1943. Ten den byl Hák zatčen a Čurda ze Studence zmizel.<sup>350</sup>

Čurdova pozice zpočátku nebyla vůbec jednoduchá. Hák mu nedůvěřoval, protože Čurdovy neustálé otázky na trojici parašutistů mu přišly příliš nápadné. Po pár týdnech byl Hák sdílnější, když zjistil, co všechno Čurda ví. S každým dnem se Karel Čurda dozvídal nové informace, které potřeboval. Hák mu sdělil, že tři parašutisty, na které se neustále vyptával, zná a krátce u něj také bydleli. Pak jim odbojáři opatřili nový úkryt. Od té doby s nimi Hák přerušil veškerý kontakt, tudíž nemohl Čurdovi zprostředkovat setkání. Karel Čurda alespoň získal jména dalších spolupracovníků skupiny Antimony a jednou s Hákem a jeho sousedem cukrářem Ladislavem Klazarem poslouchal zahraniční rádio. V lednu 1943 byl Hák navštívit svou zatčenou sestru v internačním táboře ve Svatobořicích. Při zpáteční cestě byl na zastávce Levinská Olešná zatčen a odvezen na služebnu gestapa v Jičíně k výslechu. Během cesty mu jeden z gestapáků pošeptal: „*Karel je náš člověk.*“<sup>351</sup> Hákoví bylo jasné, že gestapo už vědělo vše, co Čurda znal. V tom se nemýlil. Gestapo již mělo na stole podrobně vypracovaný spis, v němž Karel Čurda popsal svá zjištění a nebránil se ani vlastním úvahám. Podle něj Hák připravuje svůj dům na příchod dalších parašutistů. Za tímto účelem ho dokonce přiměl k natírání okenních rámců. Karel Čurda neopomněl zmínit ani poslouchání zahraničního rozhlasu. Miloslav Hák sice parašutistům poskytl úkryt, ale informace o jejich aktuálním pobytu neměl. Gestapo ho tedy více nepotřebovalo. Hák strávil zbytek války v koncentračním táboře Buchenwald, kde byl v dubnu 1945 osvobozen americkým vojskem.<sup>352</sup> Dne 14. ledna 1943 byli rovněž zatčeni přední spolupracovníci výsadku Antimony. Následně se strhla lavina dalších zatčení. Situace se velmi podobala době po Čurdově udání v červnu 1942. Nakonec byli dopadeni také samotní parašutisté. Ve večerních hodinách 16. ledna 1943 obklíčilo gestapo plovárnu Emila Lukeše v Rovensku, kde se ukrývali Závorka a Jasínek. Gestapo je žádalo, aby se vzdali, jinak Rovensko stihne osud Lidic. Oba parašutisté v bezvýchodné situaci zemřeli po požití kyanidu. Jejich smrt ušetřila celé Rovensko od zkázy a zachránila život desítkám odbojářů.<sup>353</sup>

---

<sup>350</sup> SOA Praha, MLS Praha, sign. Ls 1290/45, s. 382.

<sup>351</sup> SOA Praha, MLS Praha, sign. Ls 1290/45, s. 382.

<sup>352</sup> Tamtéž, s. 381 a 382.

<sup>353</sup> VÚA-VHA Praha, sbírka 37, sign. 37-309-3, s. 28 a 29.

Třetí parašutista Stanislav Srazil byl zatčen téhož dne v Horní Kalné u manželů Horákových. Srazilova zatýkání se účastnil také Karel Čurda. Tehdy Srazilovi došlo, že věřit Čurdovi byla chyba. Srazil byl převezen do Prahy, kde byl vyslýchán. Během svého pobytu ve Studenci dospěl Karel Čurda k domněnce, že skupina Antimony byla mimo jiné pověřena provedením atentátu na Emanuela Moravce. Jeho tvrzení Srazil striktně odmítl.<sup>354</sup>

Gestapo ovšem zajímala především zpravodajská činnost výsadku Antimony. Využili toho, že Srazil zná šifrovací klíč a přinutili ho k radiové protihře s Londýnem. Jednalo se o operaci s krycím názvem Hermelin. Srazil však šifroval depeše tak, aby Londýn varoval. Gestapo jeho sabotování radiové hry odhalilo a celá operace byla zrušena. Srazil byl následně poslán do Terezína, kde byl v dubnu 1944 popraven.<sup>355</sup>

### 9.3. Případy Františka Pospíšila a Josefa Šandery

Po úspěchu ve Studenci bylo gestapo s Karlem Čurdou velmi spokojeno. Není divu, že další úkol na sebe nenechal dlouho čekat. Gestapo bylo již delší dobu na stopě veliteli výsadku Bivouac Františku Pospíšilovi. Pospíšil se po heydrichiádě ukrýval v rodných Rešicích a na Táborsku. V prosinci 1942 gestapo zatklo řadu odbojářů, kteří s ním spolupracovali, proto se Pospíšil obrátil na svého příbuzného Františka Adamce, jenž byl obuvníkem v Brně. Adamcovi měli byt v Brně Tivoli čp. 45. František Pospíšil se přesunul do Brna v únoru 1943 a od té doby mu gestapo začalo dýchat znovu na záda. Dodnes ovšem není zcela jasné, odkud gestapo získalo informace o Pospíšilově pobytu v Brně. Z poválečného výslechu Pospíšilova spolupracovníka z Táborska ovšem vyplývá, že je velmi pravděpodobné, že informace o Pospíšilovi zřejmě poskytli gestapu přímo Adamcovi. Rodina měla nezpochybnitelné vazby na gestapo, jelikož neteř Františka Adamce byla provdána za příslušníka brněnského gestapa. Navíc celá rodina nebyla nikdy za pomoc parašutistovi zatčena ani vyšetřována.<sup>356</sup>

Jednoho dne přišel k Adamcovým muž, který se představil jako Šára. Podle všeho se již tehdy jednalo o Karla Čurdu. Údajný Šára se dožadoval setkání s Františkem Pospíšilem. Pospíšil však ten den nebyl doma, proto neznámý muž odešel. Za deset dní přijel do Brna další nezvaný host. Tvrdil, že se jmenuje Karel a je parašutista z Anglie. Pospíšil Čurdu okamžitě poznal. Znal ho dobře už z Anglie a věděl, že Čurda byl ve výsadku s jeho bratrancem Adolfem Opálkou.<sup>357</sup>

---

<sup>354</sup> TICHÝ, Antonín. *Nás živé nedostanou: historie parašutistické skupiny Antimony*. Liberec: Severočeské nakladatelství, 1969. Lupa (Severočeské nakladatelství). s. 220, 222 a 227.

<sup>355</sup> Tamtéž, s. 220, 222 a 227.

<sup>356</sup> VÚA-VHA Praha, sbírka 37, sign. 37-316-1, s. 26.

<sup>357</sup> Tamtéž, s. 26.

Pospíšil se na osud Adolfa Opálky nepochybně dotazoval. Karel Čurda se těmito otázkám snažil vyhnout, proto řekl, že po atentátu již nebyl s Opálkou v kontaktu a neví, co se s ním přesně stalo. Pospíšil mu věřil a nakonec souhlasil i s přesunem do Prahy, který mu Čurda slíbil.<sup>358</sup>

Do Prahy odjeli hned druhý den ráno. Čurda ještě krátce před odjezdem požádal Adamce, zda by mu nemohl nechat opravit hodinky. Prý si ji vyzvedne příště.<sup>359</sup> Bylo 11. února 1943. Karel Čurda zavedl Pospíšila do pedikérského salonu Miroslava Šáry. Zde mohl Pospíšil přespat.<sup>360</sup> Následující den si s Čurdou domluvili schůzku na Václavském náměstí v pasáži Letka. Karel Čurda slíbil, že zatím sežene někoho, kdo mu poskytne ubytování. Druhý den byl František Pospíšil v pasáži Letka zatčen. Gestapo ho ihned dopravilo do Petschova paláce k výslechu. Čurda ho předal Leimerovi se slovy, že Pospíšil je umíněný vlastenec. V tom se Karel Čurda svým způsobem nemýlil. Během výslechů Leimer z Pospíšila nedostal vůbec nic. Nakonec Leimer přišel s nabídkou práce pro gestapo. To Pospíšil hlasitě odmítl. Leimer ho poslal do pankrácké věznice. Zde byl František Pospíšil vězněn až do prosince 1943. Pak jej gestapo převezlo do Terezína, kde byl zastřelen. Pravděpodobně k tomu došlo v říjnu 1944.<sup>361</sup>

Na podzim roku 1944 byl Karel Čurda poslán do Hradce Králové, aby zde našel npor. Josefa Šanderu, velitele skupiny Barium, jež byla vysazena počátkem dubna 1944 nedaleko Vysoké nad Labem s úkolem provádět zpravodajskou činnost na Královéhradecku. Skupině Barium se zde podařilo vybudovat velmi rozsáhlou zpravodajskou síť. V létě 1944 se gestapu podařilo zachytit jejich vysílání a dešifrovat některé depeše. Na základě toho gestapo došlo k závěru, že činnost skupiny Barium představuje nebezpečnou hrozbu.<sup>362</sup> Na rozbití této ilegální sítě se podílely síly pražského i královéhradeckého gestapa. Velký přínos v této věci měl konfident Gustav Žid. Židův otec byl důstojníkem československé zahraniční armády ve Velké Británii. Díky tomu se Židovi podařilo infiltrovat do odboje napojeného na parašutisty z Anglie a získat pro gestapo cenné informace.<sup>363</sup>

Pražský protiparašutistický referát vyslal ze svých řad do Hradce Králové Karla Čurdu. Měl za úkol spojit se s nadporučíkem Šanderou. Karel Čurda byl zpátky v Praze dříve než gestapo očekávalo. Čurda řekl, že v Hradci Králové neuspěl, se Šanderou se nesešel a navíc mu

---

<sup>358</sup> SOA Praha, MLS Praha, sign. Ls 1290/45, s. 185.

<sup>359</sup> SOA Praha, MLS Praha, sign. Ls 1290/45, s. 254.

<sup>360</sup> PADEVĚT, Jiří. *Průvodce protektorátní Prahou: místa - události - lidé*. Praha: Academia, 2013. Průvodce (Academia). ISBN 978-80-200-2256-1. s. 311.

<sup>361</sup> SOA Praha, MLS Praha, sign. Ls 1290/45, s. 185 a 788.

<sup>362</sup> REICHL, Martin. *Cesty osudu: [životní příběhy československých parašutistů vycvičených v letech 1941-45 ve Velké Británii]*. Cheb: Svět křídel, 2004. Svět křídel. ISBN 80-86808-04-1. s. 214.

<sup>363</sup> SOA Praha, MLS Praha, sign. Ls 1290/45, s. 374 a 375.

o něm nikdo neposkytl žádné informace.<sup>364</sup> Ve skutečnosti to však zřejmě bylo jinak. Z výpovědi četaře Tomáše Býčka, který jako jediný člen výsadku Barium přežil válku, je jasné, že nadporučík Šandera se jednoho podzimního večera setkal v Hradci Králové s parašutistou jménem Karel, který za ním přijel z Prahy. Býček sice neví, co bylo předmětem jejich hovoru, ale na základě informací od nejbližších spolupracovníků je jisté, že odbojáři nebyli zatčeni na základě informací od jistého Karla.<sup>365</sup>

Pražské gestapo se pod Leimerovým vedením vypravilo do Hradce Králové a Čurdu vzali s sebou. Na místní stanici se setkali s Gustavem Židem, který přišel s infomací o Šanderově novém pobytu, dokonce gestapu předal i pláněk onoho domu, kde se Šandera skrýval. Čurda ve své výpovědi tvrdil, že jej gestapo chtělo vyslat na tuto adresu, aby Šanderu přivedl. To Čurda odmítl, a tak gestapo vyrazilo samo a ve velkém, ale v domě nikoho nenašli.<sup>366</sup> Šandera se v té době již ukrýval v Žamberku. Jeho úkryt byl nakonec zjištěn až na základě informací od zatčených spolupracovníků. Sám Šandera měl být zatčen 16. ledna 1945. Při zatýkání se ovšem postřelil do hlavy a na následky svého zranění záhy zemřel v nemocnici v Hradci Králové.<sup>367</sup>

#### 9.4. Nový život Karla Čurdy

S novou identitou přišel nový způsob života. Karel Čurda, nyní Karl Jerhot, začal po konci heydrichiády žít na vysoké noze. Byt v pražské Libni mu byl zanedlouho malý, a tak jej s pomocí gestapa vyměnil za dvoupokojový byt na Vinohradech. Sem za ním v říjnu 1942 přijela Karolína Jiráková. Divila se, jak dobře si Karel žije. Měl spoustu peněz, ale něco se jí na tom celém nezdálo. Karel se změnil. Jeho odmítavý postoj vůči Němcům byl pryč. Nyní měl nové německé jméno a prohlašoval, že se musí co nejrychleji naučit dobře německy. Dále jí vyprávěl, že byl nějakou dobu zavřený za překročení hranic, ale nesměl jí sdělit žádné podrobnosti. Nyní měl spoustu peněz a mohou se vzít. Dal jí klíče od svého bytu, aby mohla kdykoli přijet, i bez ohlášení. Za pár týdnů skutečně přijela. Byt prázdný, Karel nikde. Přišel až večer, opilý a v doprovodu nějaké Němky. Když zjistil, že přijela Karolína, poslal Němku pryč. Pak Karolíně vyčetl, že za ním přijela, navíc bez ohlášení, a sám také odešel pryč. Vrátil se až druhý den se dvěma Němci, kteří ho přišli hledat. Když zjistili, že Čurda má s Karolínou dítě, donutili ho dát jí nějaké peníze. Čurda se cukal, ale nakonec vytáhl alespoň 500 K. Načež jeden z Němců utrousil,

<sup>364</sup> SOA Praha, MLS Praha, sign. Ls 1290/45, s. 751.

<sup>365</sup> VÚA-VHA Praha, sbírka 37, sign. 37-310-1, s. 26 a 27.

<sup>366</sup> SOA Praha, MLS Praha, sign. Ls 1290/45, s. 751.

<sup>367</sup> REICHL, Martin. *Cesty osudu: [životní příběhy československých parašutistů vycvičených v letech 1941-45 ve Velké Británii]*. Cheb: Svět křídel, 2004. Svět křídel. ISBN 80-86808-04-1. s. 215.

že je to dost málo. Karolína odjela domů. V březnu 1943 našla ve schránce předvolání na gestapo. Vydala se tedy znovu do Prahy. Na gestapu dostala knížku s 20 000 K na jméno její dcery. Následně musela podepsat prohlášení, že se vzdává veškerých právních nároků vůči Karlu Čurdovi-Jerhotovi. Začátkem září téhož roku přibýlo na knížce dalších 20 000 K. To bylo naposledy, co o Čurdovi slyšela. Kým skutečně byl, se dozvěděla až v květnu 1945.<sup>368</sup>

V září 1942 se Karel Čurda seznámil v pražské kavárně s kadeřnicí Marií Späckerovou. Poznali se přes Roberta Ereta, toho času tlumočnicka na gestapu. Marie byla Eretova švagrová. Tehdy sice žila se svým manželem ve Vídni, ale nyní našla v Praze novou příležitost. Eret jí napovídal, že Karl Jerhot je movitý továrník. Marie se do Vídně už nevrátila. V dubnu 1943 se nechala rozvést a začali vést s Karlem v Praze nový život. Karel ji několikrát vzal s sebou do jižních Čech, kam jezdil navštěvovat svou matku. Zbytek rodiny se od něj odštíhl. Nemohli mu zapomenout veškeré útrapy z června 1942. Den po Čurdově udání byla celá rodina zatčena a vyslýchána v Praze. Gestapo chtělo, aby se přiznali k poskytnutí pomoci Karlu Čurdovi, jakožto parašutistovi z Anglie. Všichni tehdy veškerou spolupráci s Karlem zapřeli. Při druhém výslechu gestapo každého z rodiny konfrontovalo přímo s Karlem Čurdu, na jehož výzvu všichni s poskytnutím pomoci souhlasili. Po heydrichiádě byla Čurdova rodina sice propuštěna na svobodu, ale Karel u nich ztratil veškerou důvěru. Jediný, kdo se s Čurdou i nadále stýkal, byl jeho švagr Antonín Máca, který doma v Kolíně-Zálabí platil za sympatizanta s Němci. Čurdovy návštěvy v Nové Hlíně nebyly nijak pravidelné. Většinou se zdržel jen do druhého dne. Podle jeho sestry Růženy Kostečkové se Karel doma nikdy nepochlubil, že spolupracuje s gestapem, ani že získal peněžní odměnu za dopadení atentáčníků. To vyšlo najevo až v květnu 1945, kdy byly tyto informace zveřejněny v novinách.<sup>369</sup>

Karel Čurda se brzy stal konfidentem na plný úvazek. Udával nejen své bývalé kamarády parašutisty, ale téměř každého, kdo mu k tomu dal záminku. V jednom pražském podniku se náhodně setkal se svým krajanem Josefem Frolíkem. Popíjeli spolu celý večer. Frolík mezi řečí vyjádřil souhlas s atentátem na Heydricha. O pár hodin později byl v ulicích noční Prahy na základě Čurdova udání zatčen gestapem.<sup>370</sup>

Čurda také začal trávit čas ve společnosti dalších konfidentů z řad protiparašutistického referátu. Již v létě 1942 se znovu setkal s Viliámem Gerikem. Pozval ho k sobě domů. V té době ještě bydlel v Libni. Při té příležitosti Čurda požádal Gerika o nějaké peníze. Gerik zpozorněl.

---

<sup>368</sup> SOA Praha, MLS Praha, sign. Ls 1290/45, s. 751.

<sup>369</sup> Tamtéž, s. 323 a 324.

<sup>370</sup> Tamtéž, s. 467.

Bylo mu divné, že by zrovna Karel trpěl nedostatkem financí. Gerik se vymluvil na nedostatek hotovosti a Čurdovi žádné peníze nedal. Od té doby se Gerik od Čurdy distancoval. Znovu ho potkal úplnou náhodou na vltavském nábřeží. Tehdy mu Čurda vyčetl, že není v práci pro gestapo tak horlivý jako on. To bylo naposledy, co se viděli. Znovu se setkali až po válce, v procesu Mimořádného lidového soudu.<sup>371</sup> Na jaře 1943 Karla Čurdu často navštěvoval letec Augustin Přeučil, který počátkem války vstoupil do služeb gestapa. Přeučil mu jednoho dne vyprávěl svůj příběh. V roce 1939 jej gestapo poslalo do Polska, odtud se dostal až do Anglie, kde se přidal k československým letcům. Následně podle rozkazu gestapa uletěl z Anglie do Německa s novým typem anglického letadla. Za tuto službu jej gestapo odměnilo 100 000 K. Čurda se pochlubil, že on za udání atentátníků dostal 5 000 000 K, načež Přeučil vyjádřil svou nespokojenost.<sup>372</sup> Cítil křivdu, že on dostal za svou službu tak málo. Zřejmě závist donutila Přeučila přehodnotit pohled na svého přítele. Přeučil si od té doby přál, aby Čurdu dostihlo zadostiučinění. Sám Přeučil také plánoval, že Čurdu zastřelí, jakmile bude moci, jelikož to byl zrádce. Nakonec však dospěl k závěru, že bude lepší, když bude Karel Čurda po válce vydán československým úřadům.<sup>373</sup>

V březnu 1943 je Karel Čurda poslán do Mnichova. Společnost mu dělali gestapáci Jaroslav Nachtmann a Alois Hornischer a také zatčený parašutista Stanislav Srazil z výsadku Antimony. Čurda a Srazil měli na letišti v Mnichově identifikovat parašutisty, jejichž letadlo bylo v noci 15. března 1943 sestřeleno u Mnichova. Identifikace probíhala podle ohořelých fotografií z falešných legitimací. Karel Čurda nikoho z parašutistů nepoznal.<sup>374</sup> Na palubě letounu byly dva tříčlenné výsadky, Iridium a Bronse. Ze šesti parašutistů přežil pouze jediný František Vrbka, který se včas vypořádal v hořících šatech z trosk letounu. Nyní byl hospitalizován s těžkými popáleninami v mnichovské nemocnici.<sup>375</sup> Také jeho měli Čurda se Srazilem identifikovat. Čurda opět ohlásil, že parašutistu nezná, ale Srazil uvedl jeho jméno.<sup>376</sup> František Vrbka byl převezen do Prahy do lazaretu SS v Podolí. Vědomí již nenabyl a po několika dnech zemřel.<sup>377</sup>

Dne 21. února 1944 se konal sňatek Karla Čurdy s Marií Späckerovou. Jejich svatební fotografie pořídil fotograf Mráz ze Staroměstského náměstí. Negativy těchto snímků od něj později odkoupilo gestapo. Týden po svatbě se novomanželům narodil syn. Dostane jméno po

---

<sup>371</sup> Tamtéž, s. 50 a 274.

<sup>372</sup> SOA Praha, MLS Praha, sign. Ls 0009/46, s. 203 a 204.

<sup>373</sup> Tamtéž, sign. Ls 1290/45, s. 323 a 78.

<sup>374</sup> Tamtéž, s. 752.

<sup>375</sup> VÚA-VHA Praha, sbírka 37, sign. 37-315-2. s. 25.

<sup>376</sup> SOA Praha, MLS Praha, sign. Ls 1290/45, s. 752.

<sup>377</sup> REICHL, Martin. *Cesty osudu: [životní příběhy československých parašutistů vycvičených v letech 1941-45 ve Velké Británii]*. Cheb: Svět křídel, 2004. Svět křídel. ISBN 80-86808-04-1. s. 191.



otci – Karl Jerhot. O pár dní později Karel přiznal své manželce, že nevlastní žádnou továrnu, nýbrž pracuje pro gestapo. Že byl parašutista z Anglie, zjistila Marie před časem sama, když v zásuvce stolu objevila legitimaci na jméno Karel Vrbas. Karel jí dále řekl, že jeho pravé jméno bylo Karel Čurda. Jméno Jerhot mu prý vybralo gestapo po propuštění z vězení. Také byl zapleten do Heydrichovy aféry. Jakou roli v ní sehrál však neprozradil, jen to, že jej gestapo odměnilo 5 000 000 K.<sup>378</sup>

S kapsami plnými peněz začal Karel Čurda brzy holdovat alkoholu. V tomto stavu přestával být pro gestapo užitečný. Čurda navštěvoval pražské podniky téměř každý večer. Stálým zákazníkem byl ve výčepu restaurace Beránek v hotelu na Tylově náměstí. Zpočátku působil jako movitý úředník. Sám o sobě vykládal, že pracuje pro policii. Byl při penězích a často hostil celý lokál. Místní společnost ovšem brzy zjistila, co je zač, a snažila se od něj držet dál. U pokladny pravidelně sedávala Růžena Fuchsová, která Čurdovi hned padla do oka. Často se u ní zastavoval a nechával vysoké spropitné. V březnu 1945 spolu prožili krátký románek. Když Růžena Fuchsová po válce zjistila, kým Čurda skutečně byl, vypověděla ve svém svědectví, že se za tento poměr bude do smrti stydět.<sup>379</sup>

V této době začínalo být jasné, že válka pomalu spěje ke svému konci. Karel Čurda dostal od gestapa nový úkol, bude pracovat v autodopravě u Františka Jiráka v Řipské ulici jako závozník. Vysocí důstojníci z protiprašutistického referátu zřejmě plánovali využít autodopravu prostřednictvím Karla Čurdy k útěku do Německa. Čurda zpočátku docházel pravidelně, pak ale chodit přestal. Dne 24. dubna 1945 si telefonicky zavolal Františka Jiráka do Petschkova paláce. Chtěl po něm, aby mu pomohl odvést jednoho německého důstojníka i s kufry někam za Plzeň. Díky rozbitému kotli u nákladního automobilu se však cesta nekonala, a tak se dělo i následující den. Čurda vyhrožoval Jiráskovi zatčením, ale marně. Kotel zkrátka opravit nešlo a gestapo vše nechalo být.<sup>380</sup>

Počátkem května noviny oznamovaly smrt Adolfa Hitlera a v ulicích Prahy se začalo schylovat k revoluci. Karel Čurda měl od gestapa informace z první ruky. Vybral z bankovní knížky 3 900 000 v markách, stávil se pro manželku a syna a společně zmizeli z Prahy. Útočiště našli na Plzeňsku v Manětíně v malém domku matky Roberta Ereta. Karel Čurda měl čas přemýšlet. Zaslchl, že se z koncentračního tábora Mauthausen vrátil Václav Václavík, jehož rodiče a bratr žili v Manětíně. Václavík kdysi dělal tlumočnicka u Heinze Pannwitze na gestapu,

---

<sup>378</sup> SOA Praha, MLS Praha, sign. Ls 1290/45, s. 253 a 292.

<sup>379</sup> SOA Praha, MLS Praha, sign. Ls 1290/45, s. 266.

<sup>380</sup> Tamtéž, s. 287.

odtud jej Čurda znal. Karel pro něj nechal poslat. Pak nabídl Václavíkovi 3 miliony, když mu jako politický vězeň pomůže dostat se k Američanům. Václavík odmítl, bylo mu jasné, že Čurda byl případ pro československé úřady.<sup>381</sup>

Dne 5. května 1945 se Karel Čurda rozhodl. Šel se přihlásit na místní četnickou stanici. Protokol s ním sepsal vrchní Šimek. Sděлил mu, že se jmenuje Karel Čurda a že je parašutista z Anglie, který se nyní skrývá v Manětíně. Pak mu odevzdal svou zbraň a žádal, aby Šimek uvědomil Obranné zpravodajství v Praze.<sup>382</sup> Za pár dní byl Karel Čurda převezen do Prahy na Ministerstvo národní obrany v Dejvicích. Plukovník Paleček s ním dal dohromady první zprávu o činnosti skupiny Out Distance. Čurda vypovídal chytře, většinou ve svůj prospěch, své udání na gestapu pochopitelně vynechal. Plukovník Paleček mu vypsál potvrzení o účasti v odboji. Na prvních řádcích stálo: rotmistr Karel Čurda, příslušník paraskupiny Out Distance. Karel Čurda byl propuštěn na svobodu.<sup>383</sup>

Kapitán Nechanský z Ministerstva národní obrany mezitím začal pátrat po osudech Adolfa Opálky, Ivana Kolaříka a dalších parašutistů.<sup>384</sup> Z koncentračních táborů se vrátili lidé, kteří přežili heydrichiádu. Hlásili se i ti, co za války poskytli pomoc parašutistům. Všichni si přáli spravedlnost, a proto chtěli podat svá svědectví. Mozaika Čurdova udání se pomalu skládala dohromady. Karel Čurda byl zatčen 17. května 1945 v 15.00 hodin odpoledne v kadeřnickém salonu Jana Kalouska. Kalousek znal Čurdu od té doby, co se Čurda stal konfidentem gestapa. Od spolupracovnice výsadku Silver A Hany Krupkové se Kalousek dozvěděl, co Čurda provedl v červnu 1942. Od té doby měli se svým přítelem Františkem Čerovským v plánu učinit vše, aby Čurda neunikl spravedlnosti, proto 17. května 1945 zavolal policii.<sup>385</sup>

---

<sup>381</sup> Tamtéž, s. 254, 587 a 588.

<sup>382</sup> Tamtéž, s. 290.

<sup>383</sup> SOA Praha, MLS Praha, sign. Ls 1290/45, s. 766.

<sup>384</sup> VÚA-VHA Praha, sbírka 37, sign. 37-335-2, s. 12.

<sup>385</sup> SOA Praha, MLS Praha, sign. Ls 1290/45, s. 291 a 292.

## 10. Mimořádný lidový soud

Od svého zatčení byl Karel Čurda vězněn v pankrácké věznici na cele číslo 178. Odtud byl vždy volán k výslechům. U většiny případů vypovídal pravdu, ale nezacházel do velkých detailů, ty si vždy nechával pro sebe, a tak je pro přesné rekonstrukce událostí nutné vyslechnout řadu svědků. Předvolána je Čurdova rodina: matka, obě sestry a švagr Antonín Máca. Všichni vypověděli pravdu. Obě Čurdovy sestry nezapomněly na konci svých výpovědí zmínit, že se svým bratrem již nechtějí mít nic společného. Vyslechnuty byly také Karolína Jiráková, Růžena Fuchsová a Marie Jerhotová. Všechny tři ochotně sdělily vyšetřovatelům své výpovědi, pak si již přály na Čurdu zapomenout. V roce 1946 požádala Marie Jerhotová o rozvod. Bylo jí vyhověno, a tak odjela i se synem do Vídně.<sup>386</sup>

Své slovo dostali také Augustin Přeučil a Viliam Gerik. Přeučilův výslech nikam nevedl, jeho výpověď byla téměř totožná s tou Čurdovou. Kartami zamíchal až Viliam Gerik. Svůj výslech z 12. června 1945 začal větou: „*Čurda je ten člověk, kterému gestapo může děkovati za to, že přišlo na stopu čs. parašutistů v Resslově ulici v Praze.*“<sup>387</sup> Dále se jako první zmínil o anonymním dopisu s udáním atentátníků, který Čurda poslal na četnickou stanici v Benešově. Čurda o něm dosud mlčel. Poprvé se o něm zmínil až v srpnu 1945, ale žádné podrobnosti nevedl.<sup>388</sup> To si nechal až k soudnímu procesu. Tehdy prohlásil, že v dopise nikoho nejmenoval a celý text zněl takto: „*Vrazi gestapáčtí, zanechte zbytečného zatýkání a vraždění českého národa. Já se Vám přihlásím.*“<sup>389</sup>

V březnu 1946 zaslal Viliam Gerik žádost o podání svědectví v případě Augustina Přeučila. Jeho žádost zhrnovala také předvolání Karla Čurdy. Gerikově žádosti bylo částečně vyhověno. V Přeučilově případě vypovídal pouze Karel Čurda. Jeho svědectví sice doplnilo několik souvislostí v Přeučilově případě, ale zásadní vliv na verdikt celého procesu nemělo.<sup>390</sup>

Na základě nově zjištěných skutečností byli dále vyslechnuti tehdejší pracovníci gestapa, kteří byli zadrženi: komisař Heinz Jantur a tlumočníci Josef Chalupský a Václav Václavík. Díky Janturovi a Chalupskému byly uvedeny na pravou míru některé věci týkající se Čurdových výpovědí na gestapu v červnu 1942. Václavík pak přišel s informací o Čurdově plánovaném útěku k Američanům, za který mu nabídl 3 miliony. Poté byla podána žádost o výslech Gustava

<sup>386</sup> SOA Praha, MLS Praha, sign. Ls 1290/45, s. 204, 205, 252, 253, 254, 322, 323, 324, 480, 484.

<sup>387</sup> Tamtéž, s. 274.

<sup>388</sup> Tamtéž, s. 274 a 387.

<sup>389</sup> Tamtéž, s. 749.

<sup>390</sup> Tamtéž, sign. Ls 0009/46, s. 203, 204, 205, 611 a 612.

Žida, konfidenta královehradeckého gestapa. Žádosti bylo vyhověno a Gustav Žid byl 19. července 1945 předvolán k výslechu. Žid sdělil svou verzi Čurdova působení v Hradci Králové v případě Josefa Šandery. Na základě jeho výpovědi bylo rozhodnuto o přímé konfrontaci s Karlem Čurdou. Konfrontace však nikam nevedla. Čurda a Žid měli své verze příběhu, a tak byla konfrontace vyhodnocena jako tvrzení proti tvrzení a případ z Hradce Králové byl posouzen až v soudním procesu.<sup>391</sup>

Předvolání byli také další svědkové konfidentské činnosti Karla Čurdy. K případu skupiny Antimony podali svá svědectví Miloslav Hák, který se vrátil z koncentračního tábora, a jeho spolupracovník Ladislav Klazar. Na základě jejich výpovědí již nebylo pochyb o tom, že tragický konec výsadku Antimony měl na svědomí především Karel Čurda. Oba byli navíc ochotni svá tvrzení zopakovat u soudu. V srpnu 1945 se Karel Čurda sám plně přiznal k případu Františka Pospíšila. V této věci ho navíc usvědčovaly hodinky, které zanechal Františku Adamcovi v Brně kvůli opravě. Přínosná byla také výpověď Hany Krupkové, která je zakončena větou, jež sama o sobě hovoří za vše: „*Čurda gestapu udal i co jsme měli k věčeři.*“<sup>392</sup> Nakonec byli vyslechnuti také holič Jan Kalousek a jeho přítel František Čerovský. Ráno 10. července se dostavil k Okresnímu soudu v Jindřichově Hradci listonoš Antonín Drobil. Karel Čurda uvedl ve svých výpovědích, že Drobila gestapu nikdy neudal. Drobil svou výpověď toto tvrzení potvrdil.<sup>393</sup>

Zbývala poslední věc – Čurdovy peníze z Heydrichovy aféry. Karel Čurda vypověděl, že peníze předal Henzi Diabovi, který je odvezl do Německa. Marie Jerhotové ve své výpovědi uvedla, že obnos, který Karel Čurda vybral z knížky, spálila na dvoře v Manětíně. Četníci ovšem později objevili v Manětíně 1 430 marek, schovaných v hranici dříví na dvoře domu Eretovy matky. Jerhotová tedy vše spálit nemohla, proto nelze vyloučit, že peníze ukryla a později je odvezla s sebou do Vídně. Vyloučit ovšem nelze ani verzi, že peníze odvezl s sebou do Německa Robert Eret.<sup>394</sup>

Soudní přelíčení proti parašutistům Karlu Čurdovi a Viliamu Gerikovi se konalo ve dnech 28. a 29. dubna 1947. Pro velký zájem veřejnosti musel být celý proces přesunut do velké síně, kde byl souzen K. H. Frank nebo Kurt Daluge. Kvůli přesunům zahájil předseda soudu plk. Amos Pokorný celé přelíčení o hodinu později. Jako první byl předvolán Viliam Gerik, po něm předstoupil Karel Čurda. Hájl jej obhájce ex-offo JUDr. Jaroslav Mellan. Předseda soudu se tázal, zda se cítí vinen. Čurda řekl, že ne a naposledy převyprávěl svůj příběh. Poukazoval hlavně

---

<sup>391</sup> SOA Praha, MLS Praha, sign. Ls 1290/45, s. 309, 311, 312, 376, 377, 587, 588, 589, 590, 591, 592.

<sup>392</sup> Tamtéž, s. 303.

<sup>393</sup> Tamtéž, s. 281, 282, 291, 292, 293, 302, 303, 387.

<sup>394</sup> Tamtéž, s. 254, 383 a 387.

na to, že chtěl chránit svou rodinu a spoléhal na beztrestnost, kterou slibovaly vyhlášky. Nakonec je mu předložena fotografie Marie Moravcové. Čurda odvětil, že tuto dámu nezná.<sup>395</sup>

Poté byli předvoláni svědkové. Čurda s Gerikem celou dobu seděli na lavici obžalovaných. Nejprve byli vyslechnuti svědkové v Gerikově případu. Pak přišla řada na Karla Čurdu. Jako první byla z vazby přivedena Hana Krupková. Vypovídala o to, jak se Čurda dostal od tiskaře Vojtíška k nim do Pardubic. Na závěr podotkla, že ženy v Terezíně si vzájemně potvrdily, že je zradil Karel Čurda. Po Krupkové před soud předstoupil Miloslav Šára. Vyprávěl, jak Čurda s Nachtmannem přišli do salonu jeho otce. Proti výpovědím Krupkové a Šáry Čurda neměl žádné námítky, a tak byl předvolán Miloslav Hák, který vyličil Čurdův příchod do Studence. Jeho spolupracovník Ladislav Klazar poté doplnil jména dalších osob, které byly zatčeny na Čurdovo udání. Karel Čurda jejich výpovědi označil za nepravdivé. Poté byly přečteny protokoly nepřítomných svědků a slovo dostali vojenští znalci pplk. Vaněk a mjr. Nechanský, kteří objasnili pojmy válečný stav, válečná zrada, úkoly obou parašutistů a to, jakým způsobem byli poučeni. Načež veřejný žalobce Dr. Sobota navrhl pro oba obžalované trest smrti.<sup>396</sup>

K řeči byl vyzván JUDr. Mellan, ale omezil se již na pouhé konstatování toho, že Čurda opouštěl vlast za jiných poměrů, než do jakých se vrátil. Pak naposledy promluvil Karel Čurda. *„Sotva slyšitelným hlasem, zadržávaje v řeči, poukázal nejprve na nepravdy svědků a pak hlavně ličil svůj výslech na gestapu, kde mu prý vyhrožovali Lidicemi a dávali mu je za příklad toho, co se stane s jeho obcí, jestliže nepřizná, co ví.“*<sup>397</sup> V protokolu o hlavním přelíčení bylo uvedeno, že jeho řeč byla velmi působivá, ačkoliv nebyl řečníkem.<sup>398</sup>

Rozsudek byl vynesena druhý den dopoledne v 9.30 hodin. Oba parašutisté byli odsouzeni k trestu smrti provazem. Hlavními důvody byly vojenská zrada, spolupráce s gestapem, placená konfidentská činnost, milionové odměny a u Čurdy navíc ztráta života 26 osob. Dále byl Karel Čurda zproštěn obžaloby v případě Miloslava Šáry. Oba parašutisté přijali verdikt klidně, Viliam Gerik dokonce s úsměvem. Oba odmítli žádat prezidenta republiky o milost a oba odmítli také prodloužení výkonu trestu o jednu hodinu. Předseda soudu tedy ukončil přelíčení a oznámil, že rozsudek bude vykonán v 11.30 hodin. Jako první je na dvůr pankrácké věznice přiveden Viliam Gerik. Jeho posledním přáním bylo poslat dva dopisy, jeden byl pro jeho otce, druhý adresoval bratrovi. Když mu popravčí kladl smyčku kolem krku, otázal se ho, zda má pozdravovat někoho v nebi. Pak byl s posledními sotva slyšitelnými slovy popraven. Vězeňští strážci zatím přivedli

---

<sup>395</sup> SOA Praha, MLS Praha, sign. Ls 1290/45, s. 751.

<sup>396</sup> VÚA-VHA Praha, sbírka 37, sign. 37-335-3, s. 37, 38 a 39.

<sup>397</sup> Tamtéž, s. 39.

<sup>398</sup> Tamtéž, s. 39.

Karla Čurdu. „Čurda se u popravky choval zcela pasivně. Neměl žádné poslední přání a vůbec nepromluvil. Jeho smrt byla rychlejší než u Gerika.“<sup>399</sup>

---

<sup>399</sup> Tamtéž, s. 40.

## 11. Epilog

Druhý den se na předních stranách všech novin objevily titulky, které oznamovaly verdikt Mimořádného lidového soudu s Karlem Čurdou a Viliamem Gerikem. Smrtí Karla Čurdy skončila jedna z nejtemnějších etap československých dějin, nikoli ovšem operace Out Distance. Ta našla svůj konec s posledním výstřelem Adolfa Opálky. Přestože se skupina nikdy nesešla v kompletní sestavě, i tak dokázali její členové vyvíjet několik měsíců odbojovou činnost v protektorátu.

Největším dokladem tohoto tvrzení je Adolf Opálka, který se od dubna 1942 podílel ve spolupráci s domácími odbojáři na organizování veškeré ilegální činnosti československých parašutistů v Praze, včetně samotného atentátu na Heydricha. Osudné se mu stalo udání jeho druha ve zbrani Karla Čurdy. Adolf Opálka zemřel s dalšími šesti parašutisty 18. června 1942 v pravoslavném chrámu sv. Cyrila a Metoděje. Důsledek Čurdova udání dopadl také na Opálkovi nejbližší. Zatčena byla jeho teta Marie Opálková, u které se ukrýval v prvních dnech po svém vysazení do protektorátu. Marie Opálková byla dne 24. října 1942 v 10.30 hodin popravena zastřelením v koncentračním táboře Mauthausen.<sup>400</sup> Adolfova snoubenka Rudolfa Hainová válku přežila. Gestapo na ni nikdy nepřišlo, přestože se několikrát stala terčem provokací. O tom, že Adolf byl zapojen do atentátu na Heydricha, se dozvěděla až z novin, kde byla jeho fotografie z falešné legitimace znějící na jméno Adolf Král. Lístek, který od něj dostala při jejich posledním setkání v Praze, schovala i s hromádkou jeho fotografií za prkna ve skříni, aby ho nikdo nenašel. Po válce se provdala za svého ovdovělého švagra, s nímž měla tři dcery. Celý život pracovala jako učitelka na škole v Hrotovicích. Zemřela v roce 1999.<sup>401</sup>

Příběh Ivana Kolaříka dodnes patří k nejtragičtějším osudům celé heydrichiády. Ztráta dokladů připravila o život nejen mladého vojáka, ale také celou jeho rodinu i rodinu jeho snoubenky. Na popravišti dokonce skončila také manželka Ivanova bratra, jež byla v šestém měsíci těhotenství. Gestapo bylo Kolaříkovi na stopě již od chvíle, kdy byla u Ořechova nalezena jeho ztracená legitimace. Ivan Kolařík raději v bezvýhodné situaci zvolil vlastní smrt, než aby padl do rukou gestapa. Díky tomu se stal prvním padlým československým parašutistou v protektorátu a je také jediný, kdo má svůj hrob. Nachází se na hřbitově ve Zlíně.<sup>402</sup>

---

<sup>400</sup> VÚA-VHA Praha, sbírka 37, sign. 37-335-1, s. 11.

<sup>401</sup> Muzeum Hrotovicka. Osobnosti Hrotovicka: *Rudolfa Slavomila Bílá (roz. Hainová)*. (citováno k 8. 4. 2022). Dostupné z: [Rudolfa Slavomila Bílá \(roz. Hainová\): Osobnosti Hrotovicka: Infocentrum a Muzeum Hrotovicka \(muzeumhrotovice.cz\)](https://www.muzeumhrotovice.cz/)

<sup>402</sup> Hřbitovy – Pohřebnictví Zlín. Systém hrobů: Kolařík Ivan Npor., Dostupné z: [Systém hrobů \(pohrebnictvizlin.cz\)](https://www.pohrebnictvizlin.cz/)

Karel Čurda je osobnost, která dokazuje, že historie není černobílá. Svým způsobem to lze vyčíst již z jeho hodnocení výcvikového kurzu z Velké Británie. Na jedné řádce je vyzdvihována jeho síla a odvaha. To je ten Karel Čurda, který jakožto dozorce finanční stráže pomohl utéct z protektorátu desítkám židovských osob a který jakožto československý parašutista měsíce plánoval destrukci michelské plynárny. Pak je tu ovšem druhý řádek, na němž je napsáno „*méně chápatý, bez národního citění.*“<sup>403</sup> To je Karel Čurda, který se 16. června 1942 přihlásil na gestapu a posléze jako konfident udával své známé z Anglie i z domova, za což dostával od gestapa odměny. Jeho trest byl nevyhnutelný a verdikt soudu pochopitelný. Od Karla Čurdy se odvrátila vlastní rodina i řada známých. Doma v Nové Hlíně je Karel Čurda mrtvé téma. Část rodiny, která stále žije v chalupě, na jejíž půdě se Karel Čurda během heydrichiády ukrýval, se v této věci uzavřela před okolním světem. Řada obyvatel vesnice a okolí se k tomuto tématu odmítá vyjadřovat a pokud někdo sdělí pár informací, nepřeje si být veřejně jmenován. Dcera Karla Čurdy dnes žije v Praze. Veškeré pokusy o její kontaktování ovšem končí ve slepé uličce. Syn Karl Jerhot dodnes žije ve Vídni, kam odešel s matkou v roce 1946. Také on nechce mít se svým otcem nic společného.

Parašutista Čestmír Šikola z výsadku Clay zkoumal po válce selhání československých parašutistů. V rámci svého bádání hovořil také v pankrácké věznici s Karlem Čurdou. K tomuto rozhovoru uvádí ve svých vzpomínkách následující: „*Čurda byl mrtvolně bledý, oči měl vypoulené a působil dojmem zrádce, který si je vědom viny i toho, co ho čeká.*“<sup>404</sup> Jako důvod svého rozhodnutí přihlásit se na gestapu udává strach o svou rodinu a o osud celé vesnice. Na otázku, proč spolupracoval s gestapem i nadále, Čurda odpověděl: „*Poté, co jsem začal spolupracovat s gestapem, nebylo již jiné východisko.*“<sup>405</sup> Díky této větě nemohou další parašutisté, kteří válku přežili, nalézt pro Karla Čurdu pochopení. Řada z nich o něm již nikdy nebude hovořit jinak, než jako o zrádci. Podle nich mohl válku v klidu přečkat v jižních Čechách, a nebo mohl vše sám ukončit stejně jako Ivan Kolařík. Karel Čurda si ovšem zvolil jinou cestu, a tak je jeho jméno dodnes skloňováno jako synonymum pro zradu.<sup>406</sup>

---

<sup>403</sup> VÚA-VHA Praha, sbírka 37, sign. 37-335-3, s. 16.

<sup>404</sup> Vzpomínky Čestmíra Šikoly. In: PodKást pro každého, *Čurda zradil, protože ho zlomil strach*. Dostupné z: [\(1031\) Čurda zradil, protože ho zlomil strach - YouTube](#)

<sup>405</sup> Tamtéž.

<sup>406</sup> Tamtéž.



## Závěr

V této bakalářské práci jsem si kladla za cíl především vytvořit ucelenou monografii operace Out Distance, včetně biografí členů tohoto výsadku a konfidentské činnosti Karla Čurdy. Tato operace je jedním z výsadek, který dlouhá léta stojí ve stínu úspěšnějších operací Anthropoid a Silver A, i přestože tuto operaci tvořily výrazné osobnosti celé heydrichiády, dodnes o ní nevznikla žádná odborná studie. Na základě mé badatelské činnosti mohu tvrdit, že sestavení ucelené monografie operace Out Distance a přehledu konfidentské činnosti Karla Čurdy jsem úspěšně splnila. Během svého výzkumu se mi navíc podařilo získat nové informace, které ještě nebyly doposud publikované.

Zpočátku jsem se zaměřila na vznik Protektorátu Čechy a Morava, kde byla má pozornost věnována především pozici říšského protektora. Tuto pozici vykonávali do června 1942 dva muži, nejprve Konstantin von Neurath, poté Reinhard Heydrich. Mým cílem v rámci této kapitoly bylo objasnit, do jakých poměrů bude skupina Out Distance vysazena. Dále jsem se zaměřila na formování československé zpravodajské služby a exilové vlády v Londýně, díky čemuž mohla být navázána spolupráce s britskou organizací SOE. Výsledkem této spolupráce bylo vytvoření speciálního výcvikového programu, do kterého byli vybíráni vojáci z řad Zvláštní skupiny D. Tito vojáci, parašutisté, byli následně vysazováni do Protektorátu Čechy a Morava s předem určenými úkoly.

Hlavním posláním operace Out Distance byla sabotáž v pražské plynárně v Michli. Můj výzkum věnoval značnou pozornost také tomuto objektu. Za pomoci archivních pramenů (mimo jiné německých) a odborných tiskovin se mi podařilo zmapovat okolnosti vzniku michelské plynárny a také její historii, včetně začlenění do ekonomiky Protektorátu Čechy a Morava. Z toho plyne závěr, že plynárna v pražské Michli byla ekonomicky velmi strategická pro Třetí říši, což dokládá důležitost hlavního úkolu operace Out Distance. Londýn do budoucna počítal i s dalším využitím skupiny Out Distance, zejména se mělo jednat o navádění spojeneckých letadel na cíl, nebo pomoc při vysazování dalších parašutistů do protektorátu. Za tímto účelem byla skupina vybavena navigačním zařízením Rebecca Beacon. Má práce dále zmapovala přípravu operace Out Distance. Důraz byl kladen především na personální složení výsadku, speciální výcvik, který parašutisté museli absolvovat a na vybavení, s nímž byli do protektorátu vysláni.

V další části jsou zmapovány okolnosti samotného výsadku a první dny skupiny Out Distance v protektorátu. Na základě čehož jsem dospěla k závěru, že se již zde nacházely první příčiny neúspěchu operace Out Distance. Především se jednalo o tragický konec parašutisty Ivana Kolaříka, jemuž bylo díky ztrátě dokladů gestapo brzy na stopě a on v bezvýchodné situaci

zvolil vlastní smrt. Skupina Out Distance se tedy od výsadku nikdy nesešla v kompletní sestavě. Další příčinou byla ztráta materiálu, který byl v doskočišti u obce Ořechov brzy objeven. I navzdory počátečním neúspěchům se dokázali zbylí dva členové výsadku spojit a vyvíjet odbojovou činnost proti německým okupačním silám. Výzkumu této činnosti byly věnovány další části mé práce. Jednalo se o akce, kterých se skupina Out Distance přímo účastnila, nebo na nich měla svůj organizační podíl. V rámci toho byla má pozornost věnována také atentátu na Reinharda Heydricha a roli, kterou v jeho uskutečnění sehrál npor. Adolf Opálka, velitel výsadku Out Distance. V rámci svého bádání jsem dospěla k závěrům, které odůvodňují některá rozhodnutí Adolfa Opálky den před útokem Kubiše a Gabčíka. Dále jsem zpracovala teorie, které v minulosti vedly ke spekulacím, že Adolf Opálka byl přímým aktérem samotného atentátu na Heydricha.

Ještě v den atentátu byl vyhlášen výjimečný civilní stav a záhy přišla další opatření, která s sebou přinesla jedno z nejtemnějších období československých dějin. V rámci tohoto období bylo předmětem mé badatelské činnosti zmapovat kroky obou parašutistů z výsadku Out Distance během domovních prohlídek. Pozornost byla věnována také úkrytu sedmi parašutistů v pravoslavném chrámu sv. Cyrila a Metoděje, toho času kostela sv. Karla Boromejského, a jejich poslednímu boji.

Dále jsem se věnovala udání Karla Čurdy na gestapu a posléze také jeho konfidentské činnosti ve službách protiparašutistického referátu. Na základě studia archivních pramenů se mi podařilo zrekonstruovat průběh všech úkolů, jimiž byl Karel Čurda od gestapa pověřen, a poté také průběh vyšetřování jeho případu Mimořádným lidovým soudem v Praze, včetně samotného soudního procesu a rozsudku. Díky svému bádání jsem dospěla k závěru, že důvodem jeho konání byl především strach o vlastní rodinu. Ovšem jistou roli v Čurdově rozhodnutí přihlásit se na gestapu sehrál také nátlak ze strany jeho matky a sestry, které se na základě lidické tragédie obávaly o osud celé vesnice. Co ovšem vedlo Karla Čurdu k další spolupráci s gestapem není dodnes zcela jasné. Na základě studia archivních materiálů si dovoluji tvrdit, že to zřejmě nevěděl ani sám Karel Čurda. Proto se zřejmě navždy budeme muset spokojit s Čurdovou poslední odpovědí: „*Poté, co jsem začal spolupracovat s gestapem, nebylo již jiné východisko.*“

Přestože jsem se snažila své téma zpracovat z co největšího množství zdrojů a co nejobsáhleji, stále si myslím, že by se práce dala ještě rozšířit. Obohatit by ji mohly osudy spolupracovníků skupiny Out Distance, z nichž některé nejsou dodnes zmapovány. Do tohoto výzkumu se sama plánuji v následujících letech pustit. Zároveň vidím další prostor pro historický výzkum v činnostech dalších konfidentů protiparašutistického referátu. Podrobnou studii by si jistě zasloužili konfidenti Jaroslav Nachtmann, Augustin Přeučil nebo Václav Kindl. Ovšem

předmětem mého dalšího bádání bude osobnost Viliama Gerika, jednoho z nejmladších výsadkářů a prvního parašutisty ve službách gestapa, který dosud stojí ve stínu Čurdova případu.

## Resumé

This bachelor thesis was focused on the operation Out Distance. It was one of parachute groups, which was deployed in the spring of 1942 to the Protectorate of Bohemia and Moravia, consisting of: commander Npor. Adolf Opálka, rt. Karel Čurda and des. asp. Ivan Kolařík. The main task of this group was the destruction of production at the Prague gas plant in Michle. This gas station was very important for the protectorate economy. However, in the future, London planned to use paratroopers from the Out Distance group for other tasks, especially to guide Allied aircraft to the target during the bombing or to help deploy other paratroopers to the protectorate. Despite the initial setbacks and the loss of one member, the group was able to unite and develop resistance activities against the German occupying forces. Adolf Opálka became the commander of all paratroopers in Prague and was also involved in the assassination of Reinhard Heydrich. After the assassination, Karel Čurda found himself in a hopeless situation, which he solved by registering with the Gestapo and giving his co-workers the names. Čurda's decision brought death to many people. Npor. Adolf Opálka died with six other paratroopers in the Church of St. Cyril and Methodius. Karel Čurda then began cooperating the Gestapo and became a dangerous confidant.

The aim of my bachelor's thesis is to compile a monograph of Operation Out Distance, including biographies of members of this airborne force and the confidant activities of Karel Čurda. Operation Out Distance is one of the airdrops that has been in the shadow of the more successful Anthropoid and Silver A operations for many years. Although this group consisted of prominent personalities of the entire Heydrichiad, no expert study has been carried out to date, so I wanted to contribute to the greater visibility of all members of this airborne force and their mission.

# Seznam pramenů a literatury

## Archivní prameny

Archiv autorky.

Archiv bezpečnostních složek, Praha, fond S – Sběrka různých písemností.

Státní oblastní archiv Praha, fond Mimořádný lidový soud Praha.

Státní okresní archiv Jindřichův Hradec, Kronika Staré Hlíny.

Vojenský historický archiv, Praha, fond 37 – Velitelství vojenské zpravodajské služby.

Vojenský historický archiv, Praha, fond 20 – MNO Londýn 1940 – 1946.

## Edice pramenů

FIALA, Václav. *V hodině dvanácté: soubor projevů státního presidenta a členů vlády Protektorátu Čechy a Morava po 27. květnu 1942.* [3. vyd.]. Praha: Orbis, 1942. Knižnice ministerstva lidové osvěty.

PANNWITZ, Heinz. *Pannwitzova zpráva o atentátu na Heydricha.* Přeložil Stanislav BERTON. Praha: BVD, 2016. ISBN 978-80-87090-97-8.

ŠUSTEK, Vojtěch. *Atentát na Reinharda Heydricha a druhé stané právo na území tzv. protektorátu Čechy s Morava: edice historických dokumentů. Svazek 1.* Archiv hlavního města Prahy, 2012. ISBN 978-80-86852-42-3.

ŠUSTEK, Vojtěch. *Atentát na Reinharda Heydricha a druhé stané právo na území tzv. protektorátu Čechy s Morava: edice historických dokumentů. Svazek 2.* Archiv hlavního města Prahy, 2014. ISBN 978-80-86852-58-4.

HRUBEC, Rudolf. *Válečný zápisník Rudolfa Hrubce: 15.3.1939-21.3.1941.* Bernartice: Obec Bernartice, 2001. ISBN 80-902584-9-2.

## Literatura

ANDREJS, Jaroslav. *Smrt boha smrti: legendy a skutečnosti kolem atentátu na Heydricha.* Brno: Jota, 1997. Military (Jota). ISBN 80-7217-011-2.

ANDREJS, Jaroslav. *Tři cesty k smrti: (zánik skupiny ZINC).* Praha: Mladá fronta, 1968. Kapka. ISBN 80-901191-07.

BROD, Toman a Eduard ČEJKA. *Na západní frontě: historie československých vojenských jednotek na Západě v letech druhé světové války. 2., přeprac. a dopl. vyd.* Praha: Naše vojsko, 1965. Dokumenty.

BURIAN, Michal, KNÍŽEK, Aleš, RAJLICH, Jiří, STEHLÍK Eduard. *Atentát: Operace Anthropoid 1941 – 1942.* Praha: Ministerstvo obrany České republiky – AVIS, 2002. ISBN 80-7278-157-X.

BIENIECKI, K. *Polski załogi nad Europą,* Bellona, Warszawa 2005, ISBN 83-11-10235-X.

DOLEŽAL, Miloš. *Čurda z Hlíny: Tři dokumentární povídky z Protektorátu.* Brno: Host, 2019.

ISBN 978-80-7577-803-1.

EMMERT, František. *Atentát na Heydricha*. 2. vyd. Praha: Cpress, 2016. Muzeum české historie (Cpress). ISBN 978-80-264-1000-3.

FOOT, Michael, Richard, Daniell, S. O. E. *Sbor pro speciální operace. Stručná historie Útvaru zvláštních operací 1940–1946*, Brno 1997. ISBN 80-85914-40-9.

HANÁK, Vítězslav. *Muži a radiostanice tajné války*. Dvůr Králové nad Labem: ELLI print, 2002. ISBN 80-238-9129-4.

CHLÁDKOVÁ, Ludmila. *Terezínské ghetto*. Praha: V ráji, 2005. ISBN 80-86758-18-4.

IVANOV, Miroslav. *Atentát na Reinharda Heydricha*. 5. vyd. V Panoramě 2., dopl. vyd. Praha: Panorama, 1987. Stopy, fakt, svědectví (Panorama).

JELÍNEK, Zdeněk. *Operace Silver A*. Praha: Naše vojsko, 1992. Dokumenty (Naše vojsko). ISBN 80-206-0112-0.

KETTNER, Petr. *Konec černého vraha: operace Anthropoid: atentát na Reinharda Heydricha*. 3. vyd. V Cpress 2.vyd. Brno: Cpress, 2017. ISBN 978-80-264-1376-9.

KMOCH, Pavel. *Operace Anthropoid: Epilog: Atentát na Reinharda Heydricha ve světle dobových pramenů*. Praha: Academia, 2018. 1938 – 1953. ISBN 978-80-200-2869-3.

KUBÁNEK, Petr. *Dal signál k atentátu na Heydricha: Životní příběh parašutisty Josefa Valčíka*. Uherské Hradiště: Uher, 1993. ISBN 80-901386-3-2.

MACDONALD, C. A. *Úder z Londýna: atentát na Obergruppenführera Reinharda Heydricha*. [Praha]: BB art, 1997. ISBN 80-86070-26-3.

MORAVEC, František a Hana MORAVCOVÁ-DISHEROVÁ. *Špion, jemuž nevěřili*. Praha: Academia, 2002. ISBN 80-200-1006-8.

MUNK, Jan. *70 let Památníku Terezín: 70 years of the Terezín Memorial*. Přeložil Jan VALEŠKA. Terezín: pro Památník Terezín vydal Petr Oswald - Oswald, 2017. ISBN 978-80-87242-29-2.

NERADOVÁ, Jitka. *Doskočiště Protektorát*. Praha: Jalna, 2016. ISBN 978-80-86396-86-6.

NĚMEČEK, Jan a Daniela NĚMEČKOVÁ. *Prototyp zrady: životní příběh Augustina Přeučila*. Praha: Epocha, 2015. Traumata války. ISBN 978-80-7425-281-5.

NOSÁLEK, Petr, ed. *Místa Paměti národa: průvodce po místech spojených s událostmi 2. světové války*. V Brně: Jota, 2015. ISBN 978-80-7462-827-6.

PADEVĚT, Jiří. *Dotek Anthropoidu*. Praha: Academia, 2017. ISBN 978-80-200-2675-0.

PADEVĚT, Jiří. *Dvanáct minut na vsi*. Praha: Academia, 2019. ISBN 978-80-200-3033-7.

PADEVĚT, Jiří. *Kronika protektorátu: represe, rezistence, holokaust, státní a okupační správa, kolaborace, bojové operace, kultura, všední život*. Praha: Academia, 2021. ISBN 978-80-200-3203-4.

PADEVĚT, Jiří. *Průvodce protektorátní Prahou: místa - události - lidé*. Praha: Academia, 2013. Průvodce (Academia). ISBN 978-80-200-2256-1.

*Protektorát 1939-1945: okupace, odboj, denní život*. Vydání druhé, upravené. Brno: Extra

Publishing, 2018. Živá historie (Extra Publishing). ISBN 978-80-7525-153-4.

REICHL, Martin. *Cesty osudu: [životní příběhy československých parašutistů vycvičených v letech 1941-45 ve Velké Británii]*. Cheb: Svět křídel, 2004. Svět křídel. ISBN 80-86808-04-1.

SLÁDEK, Oldřich. *Přicházeli z nebe*. Praha: Naše vojsko, 1993. Dokumenty (Naše vojsko). ISBN 80-206-0289-5.

STEHLÍK, Eduard. *Jan Kubiš: nezastaví mne ani to nejhorší...* Polnička: Tváře, 2017. ISBN 978-80-88041-14-6.

SÝS, Karel. *Akce Heydrich: příliš mnoho otazníků...* Mnichovice: BVD, 2008. ISBN 978-80-87090-15-2.

*Svědectví Kounicových kolejí*. 3.vyd. Brno: Klub Kounicových kolejí, 1947.

ŠIKOLA, Čestmír. *Clay-Eva: ve vzpomínkách radisty skupiny a spolupracovníků*. Praha: P3K, 2014. ISBN 978-80-87343-29-6.

ŠMEJKAL, Pavel a Jiří PADEVĚT. *Anthropoid*. Druhé, doplněné vydání. Praha: Academia, 2017. Průvodce (Academia). ISBN 978-80-200-2753-5.

ŠOLC, Jiří. *Bylo málo mužů: českoslovenští parašutisté na západní frontě za druhé světové války*. Praha: Merkur, 1990. ISBN 80-7032-624-7.

ŠOLC, Jiří. *Nikdo nás nezastaví*. Praha: Merkur, 1992. Muži pro zvláštní úkoly. ISBN 80-7032-637-9.

ŠOLC, Jiří. *Po boku prezidenta: generál František Moravec a jeho zpravodajská služba ve světle archivních dokumentů*. Praha: Naše vojsko, 2007. ISBN 978-80-206-0880-2.

ŠOLC, Jiří. *Podpalte Československo!: operace Perun*. Praha: Merkur, 1991.

TICHÝ, Antonín. *Nás živé nedostanou: historie parašutistické skupiny Antimony*. Liberec: Severočeské nakladatelství, 1969. Lupa (Severočeské nakladatelství).

TUNYS, Ladislav. *Noc před popravou: K.H. Frank a jeho obhájce : archivy promluvily*. Praha: J & J, 1995. ISBN 80-901084-4-X.

UHLÍŘ, Jan Boris. *Protektorát Čechy a Morava v obrazech*. Praha: Ottovo nakladatelství, 2008. ISBN 978-80-7360-675-6.

*Vojenské osobnosti československého odboje 1939-1945*. Redaktor Jaroslav LÁNÍK. Praha: Ministerstvo obrany - Agentura vojenských informací a služeb, 2005. ISBN 80-7278-233-9.

### **Tiskové materiály**

České slovo. ročník XXXIV. číslo 131. Praha 5. června 1942.

JANÍK, Vlastislav. Příběh rodiny Růtových. Paměť a dějiny. 2016/ 02.

KOPECKÝ, Lukáš. *Božena Kropáčková – neobyčejný osud obyčejné ženy*. Paměť a dějiny. 2013/ 04.

Národní politika. Ročník LXIII. Číslo 105. Praha 3. května 1945.

VAJSKEBR, Jan. Co se stalo s těly hrdinů?. Paměť a dějiny. 2018/ 01.

*Velký čin malé církve: památce pravoslavných mučedníků domácího odboje biskupa Gorazda, faráře Václava Čikla, kaplana Dr. Vladimíra Petřka, předsedy Jana Sonnevenda. 4. přeprac. vyd. V Praze: Sbor starších pravoslavné církve, 1948.*

*90 let Pražské obecní plynárny v Michli.* In: Čtvrtletník koncernu Pražská plynárenská, jarní vydání 2017.

### **Internetové zdroje**

Hřbitovy – Pohřebnictví Zlín. Systém hrobů: Kolařík Ivan Npor., Dostupné z: [Systém hrobů \(pohrebnictvizlin.cz\)](http://pohrebnictvizlin.cz)

KLUB PLYNÁRENSKÉ HISTORIE. *Počátky plynárenského oboru.* (citováno k 25. 2. 2022) Dostupné z: [historie \(gashistory.cz\)](http://historie.gashistory.cz)

Muzeum Hrotovicka. *Osobnosti Hrotovicka: Rudolfa Slavomila Bílá (roz. Hainová).* (citováno k 8. 4. 2022). Dostupné z: [Rudolfa Slavomila Bílá \(roz. Hainová\): Osobnosti Hrotovicka: Infocentrum a Muzeum Hrotovicka \(muzeumhrotovice.cz\)](http://muzeumhrotovice.cz)

ŠRÁMEK, Dušan. *Československá ekonomika v letech 1918-1938.* Revue Politika. 11/2008. (citováno k 25. 2. 2022). Dostupné z: [Československá ekonomika v letech 1918-1938 | Centrum pro studium demokracie a kultury \(cdk.cz\)](http://cdk.cz)

Tiskové materiály Pražská plynárenská: *V českých zemích se svítí již 170 let,* FCC Public. 15. 9. 2017. (citováno k 25. 2. 2022). Dostupné z: [V českých zemích se svítí již 170 let - Odborné časopisy \(odbornecasopisy.cz\)](http://odbornecasopisy.cz)

Vzpomínky Čestmíra Šikoly. In: PodKást pro každého, *Čurda zradil, protože ho zlomil strach.* Dostupné z: [1029\) Čurda zradil, protože ho zlomil strach - YouTube](https://www.youtube.com/watch?v=1029)



## Seznam příloh

**Příloha č. 1:** Paraskupina Out Distance (zleva): Adolf Opálka, Karel Čurda, Ivan Kolařík.

**Příloha č. 2:** Opis úkolu skupiny Out Distance.

**Příloha č. 3:** Celkový pohled na michelskou plynárnu s popsánymi objekty.

**Příloha č. 4:** Další fotografie a nákres z přípravy destrukce výroby michelské plynárny.

**Příloha č. 5:** Předválečná fotografie Ivana Kolaříka a Milady Hrušákové.

**Příloha č. 6:** Náhrobní deska Ivana Kolaříka ve Zlíně.

**Příloha č. 7:** Nákres naváděcího zařízení Rebeca Beacon z přípravy operace Out Distance.

**Příloha č. 8:** Planina u obce Ořechov, kde byla skupina Out Distance vysazena.

**Příloha č. 9:** Pohled z empory na kůr chrámu sv. Cyrila a Metoděje.

**Příloha č. 10:** Vyústění točitého schodiště, v místě označeném křížkem jej bránil Adolf Opálka.

**Příloha č. 11:** Konfidenti Václav Kindl (vlevo) a Gustav Žid (vpravo).

**Příloha č. 12:** Dům Miloslava Háka ve Studenci, úkryt skupiny Antimony.

**Příloha č. 13:** Fotografie Karla Čurdy pořízené v pankrácké věznici.

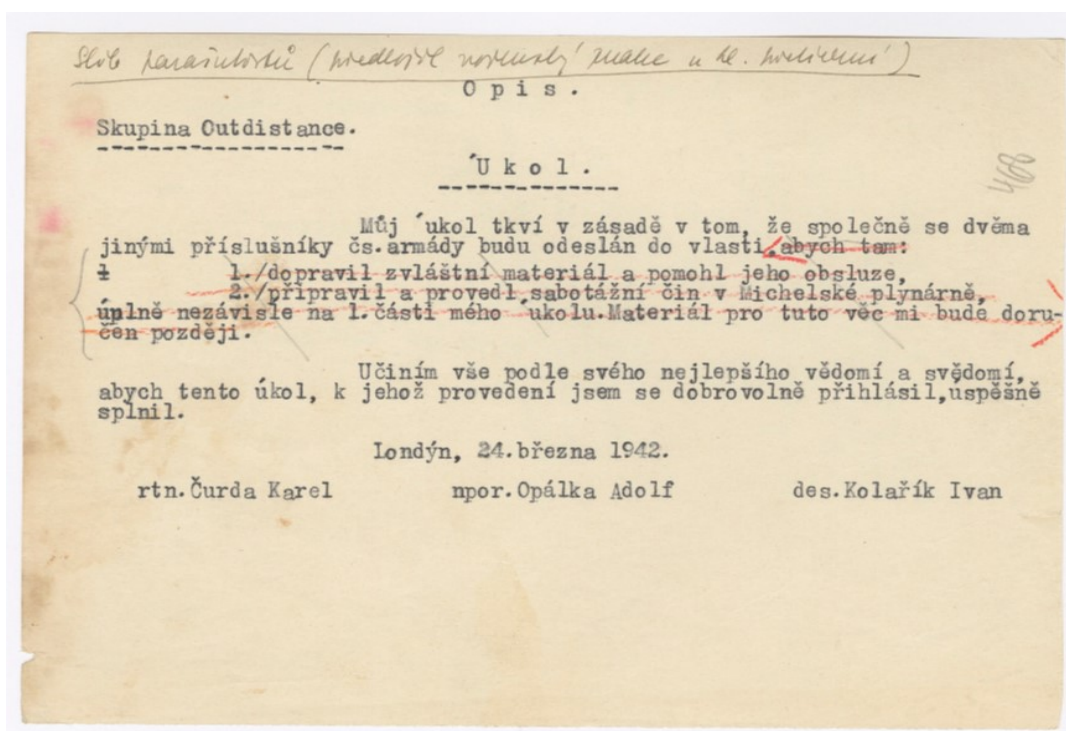
**Příloha č. 14:** Karel Čurda a Viliam Gerik u Mimořádného lidového soudu.

**Příloha č. 15:** Ústřížek z novin, který informuje o rozsudku procesu.

## Přílohy



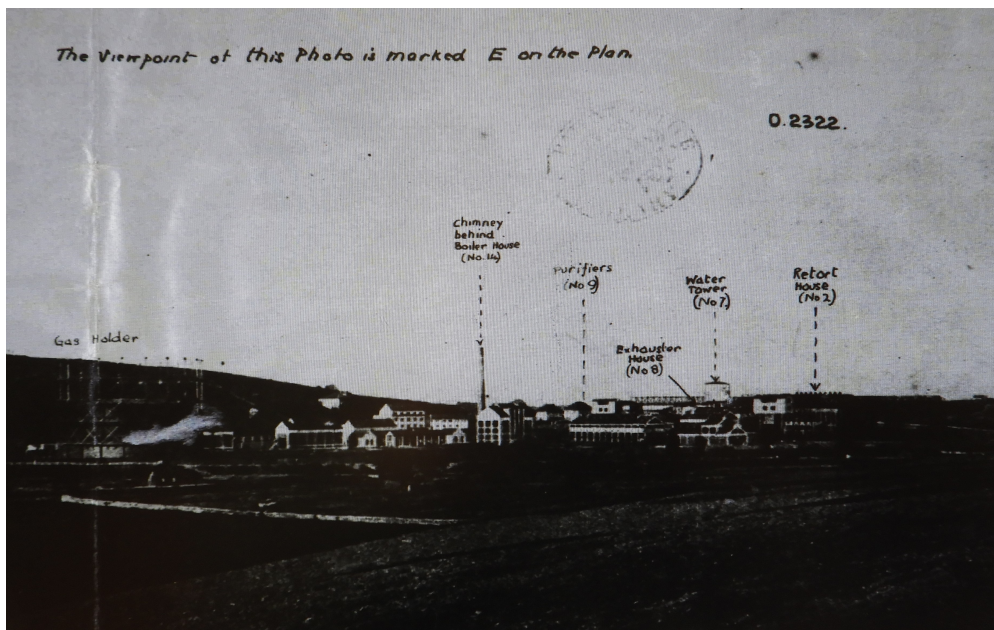
Příloha č. 1: Paraskupina Out Distance (zleva): Adolf Opálka, Karel Čurda, Ivan Kolařík.<sup>407</sup>



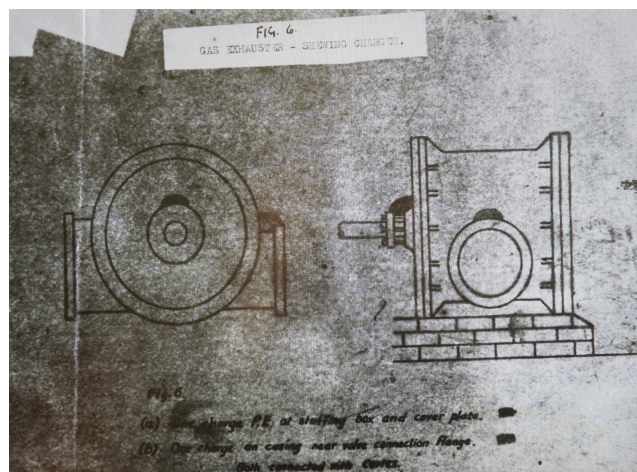
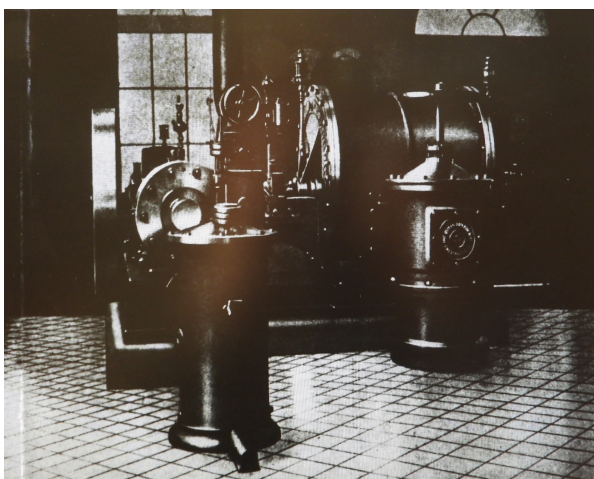
Příloha č. 2: Opis úkolu skupiny Out Distance.<sup>408</sup>

<sup>407</sup> VÚA-VHA Praha, sbírka 37, sign. 37-372-2.

<sup>408</sup> SOA Praha, MLS Praha, sign. Ls 1290/45, s. 559.



**Příloha č. 3:** Celkový pohled na michelskou plynárnu s popsanými objekty.<sup>409</sup>



**Příloha č. 4:** Další fotografie a náčrty z přípravy destrukce výroby michelské plynárny.<sup>410</sup>

<sup>409</sup> VÚA-VHA Praha, sbírka 37, sign. 37-335-4.

<sup>410</sup> VÚA-VHA Praha, sbírka 37, sign. 37-335-4.



**Příloha č. 5:** Předválečná fotografie Ivana Kolaříka a Milady Hrušákové.<sup>411</sup>



**Příloha č. 6:** Náhrobní deska Ivana Kolaříka ve Zlíně.<sup>412</sup>

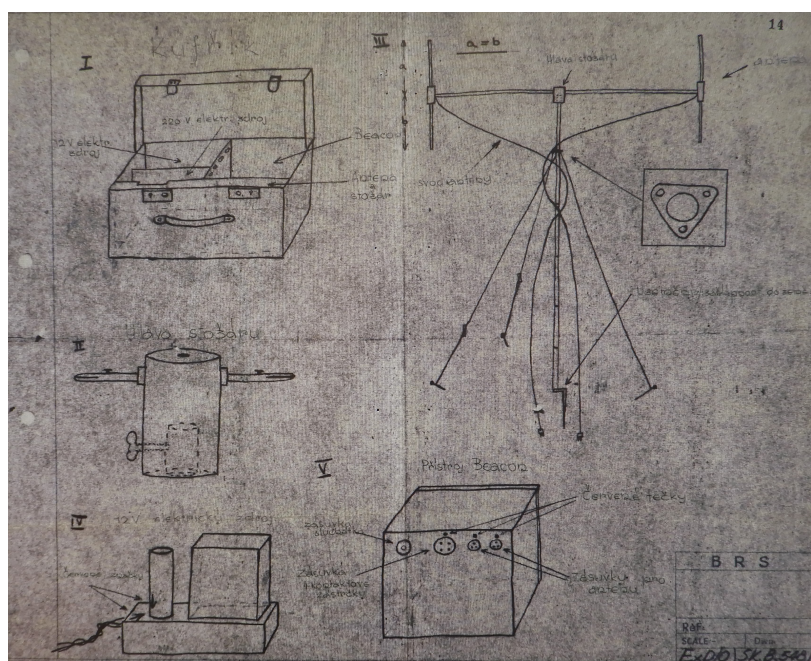
---

<sup>411</sup> JANÍK, Vlastislav. Příběh rodiny Růtových. Paměť a dějiny. 2016/ 02. s. 82.

<sup>412</sup> Archiv autorky.



**Příloha č. 7:** Planina u obce Ořechov, kde byla skupina Out Distance vysazena.<sup>413</sup>



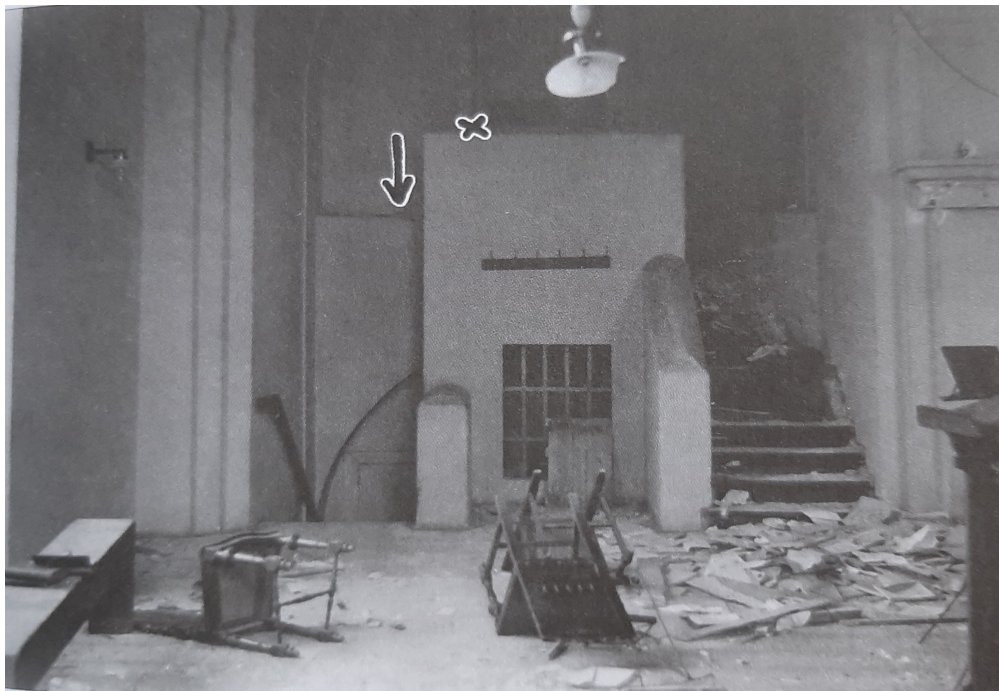
**Příloha č. 8:** Návrh naváděcího zařízení Rebeca Beacon z přípravy operace Out Distance.<sup>414</sup>

<sup>413</sup> Archiv autorky.

<sup>414</sup> VÚA-VHA Praha, sbírka 37, sign. 37-335-4.



**Příloha č. 9:** Pohled z empory na kůr chrámu sv. Cyrila a Metoděje.<sup>415</sup>



**Příloha č. 10:** Vyústění točitého schodiště, v místě označeném křížkem jej bránil Adolf Opálka.<sup>416</sup>

---

<sup>415</sup> ŠUSTEK, Vojtěch. *Atentát na Reinharda Heydricha a druhé stané právo na území tzv. protektorátu Čechy s Morava: edice historických dokumentů. Svazek 1.* s. 696.

<sup>416</sup> Tamtéž, s. 697.



**Příloha č. 11:** Konfidenti Václav Kindl (vlevo) a Gustav Žid (vpravo).<sup>417</sup>



**Příloha č. 12:** Dům Miloslava Háka ve Studenci, úkryt skupiny Antimony.<sup>418</sup>

---

<sup>417</sup> Kindl - VÚA-VHA Praha, sbírka 37, sign. 37-372-2.; Žid – Archiv bezpečnostních složek, fond S, sign. S-5-12.

<sup>418</sup> TICHÝ, Antonín. *Nás živé nedostanou: historie parašutistické skupiny Antimony.*



**Příloha č. 13:** Fotografie Karla Čurdy pořízené v pankrácké věznici.<sup>419</sup>



**Příloha č. 14:** Karel Čurda a Viliam Gerik u Mimořádného lidového soudu.<sup>420</sup>

---

<sup>419</sup> Archiv bezpečnostních složek, fond S, sign. S-5-12.

<sup>420</sup> DOLEŽAL, Miloš. *Čurda z Hlíny: Tři dokumentární povídky z Protektorátu.*



## Čurda a Gerik — trest smrti

ir - Praha, 29. dubna.

Po provedeném soudním líčení, které skončilo v pondělí v noci, byl v úterý ráno vynesena rozsudek nad oběma udavači, Karlem Čurdou a Viliamem Gerikem. Byli uznáni vinnými a odsouzeni k trestu smrti provazem. Přesto, že předseda senátu je upozornil na to, že mohou žádati o prodloužení lhůty, dělicí je od výkonu trestu, nebo žádati prostřednictvím svých obhájců o milost, odsouzení to odmítli, takže výkon trestu byl stanoven na 11.30 hod.

Příloha č. 15: Ústřížek z novin, který informuje o rozsudku procesu.<sup>421</sup>

---

<sup>421</sup> Archiv autorky.